

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือน กันยายน 2552 – เดือนมีนาคม 2555)

โครงการแนวทางการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะผู้วิจัย

1.	นายสนั่น	เชิญฝั่ง	หัวหน้าทีมงานวิจัย
2.	นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	นักวิจัย
3.	นายบรรจง	สุวรรณศิริ	นักวิจัย
4.	นายสุเทพ	บุญต่อ	นักวิจัย
5.	นายไวพจน์	สินวน	นักวิจัย
6.	นายสังเวียน	ทองประสม	นักวิจัย
7.	นางด้าย	ชูชาติ	นักวิจัย
8.	นายประสาน	รัศมี	นักวิจัย
9.	นางสุภาพร	ฟักอินทร์	นักวิจัย
10.	นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	นักวิจัย
11.	นายจรูญ	อรุณมณี	นักวิจัย
12.	นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	นักวิจัย
13.	นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	นักวิจัย
14.	นางสาวท	พึงเพ็ญ	นักวิจัย
15.	นายสุรัชย์	อิมสำราญ	นักวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รายงานฉบับสมบูรณ์

(ระหว่างเดือน กันยายน 2552 – เดือนมีนาคม 2555)

โครงการแนวทางการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน
ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะผู้วิจัย

1.	นายสนั่น	เชิญตั้ง	หัวหน้าทีมงานวิจัย
2.	นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	นักวิจัย
3.	นายบรรจง	สุวรรณศิริ	นักวิจัย
4.	นายสุเทพ	บุญต่อ	นักวิจัย
5.	นายไวพจน์	สีนวน	นักวิจัย
6.	นายสังเวิน	ทองประสม	นักวิจัย
7.	นางค้าย	ชูชาติ	นักวิจัย
8.	นายประสาน	รัศมี	นักวิจัย
9.	นางสุภาพร	พักอินทร์	นักวิจัย
10.	นางสุมาลี	ชัยญเจริญ	นักวิจัย
11.	นายจรูญ	อรุณมณี	นักวิจัย
12.	นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	นักวิจัย
13.	นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	นักวิจัย
14.	นางสาวท	พึงเพ็ญ	นักวิจัย
15.	นายสุรัชย์	อิมสำราญ	นักวิจัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	หน้า
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	คำถามการวิจัย	2
1.3	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.4	พื้นที่ดำเนินการงานวิจัย	2
1.5	ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย	2
1.6	วิธีการดำเนินการวิจัย	2
1.7	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.8	ทีมงานวิจัย	3
บทที่ 2	บริบทชุมชนและบทเรียนการแก้ปัญหา	
2.1	บริบทชุมชน	4
2.2	บทเรียนการแก้ปัญหา	8
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย	10
บทที่ 4	ผลการวิจัย	
4.1	ข้อมูลพื้นฐานของบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก	16
4.2	สถานการณ์ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน	27
4.3	สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินในชุมชนบ้านเขาดิน	36
4.4	แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน	44
บทที่ 5	สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัย	50
5.2	บทเรียนการวิจัย	51
5.3	ปัญหาการวิจัย	55
5.4	ข้อเสนอแนะต่อชุมชน นโยบายน และข้อเสนอแนะต่อการวิจัยในอนาคต	55
ภาคผนวก		
ก.	สรุปรายงานการประชุม	57
ข.	รูปภาพกิจกรรมของโครงการ	119

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อ พ.ศ. 2530 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และบริษัทเกษตรกรก้าวหน้า จำกัด ได้ร่วมกันจัดทำโครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี (หมู่บ้านคอนโพ) หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2532 ธ.ก.ส. จึงขยายโครงการมาดำเนินการต่อที่ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามสูง และอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง รวมพื้นที่โครงการประมาณ 1,664 ไร่ โดยโครงการครั้งหลังนี้ร่วมกับบริษัท เอ็น.จี.ซี จำกัด และ บริษัท ประสงค์พร จำกัด เจตจำนงของโครงการนี้คือ การส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรเพื่อการส่งออกให้ได้ผลอย่างแท้จริง จึงทำโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อสร้างสังคมเกษตรขึ้นมาใหม่ ได้มีการจัดสรรที่ดินว่างเปล่าในพื้นที่ดังกล่าวเป็นนิคมเกษตรกรรมแบบครบวงจร และสร้างปัจจัยพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบน้ำเพื่อบริโภค ระบบไฟฟ้า และระบบการชลประทาน โดย ธ.ก.ส. ได้คัดเลือกเกษตรกรหัวก้าวหน้าที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือบุตรหลานของเกษตรกรที่ทำการเกษตรร่วมกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และมีความประสงค์จะทำการเกษตรด้วยตนเอง หรือผู้ที่ได้ผ่านการศึกษาทางการเกษตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แล้วเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรได้โดยง่าย

ต่อมาผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าร่วมโครงการในอำเภอเดิมบางนางบวช จำนวน 139 ราย ได้รวมตัวกันก่อตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน โดย ธ.ก.ส. เป็นผู้ออกสินเชื่อให้กับสมาชิกของโครงการ แต่ละรายจะได้รับวงเงินกู้ 390,000 บาท โดยแยกเป็นการกู้เพื่อซื้อที่ดิน 284,000 บาท เพื่อที่อยู่อาศัย 70,000 บาท และสำรองค่าลงทุน 36,000 บาท และได้รับการจัดสรรที่ดินทำการเกษตรแปลงละ 7.5 ไร่ และที่อยู่อาศัยแปลงละ 0.5 ไร่ ธ.ก.ส. และ เอ็น.จี.ซี ร่วมมือกันวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตที่เหมาะสมให้กับกลุ่มเกษตรกร โดยกำหนดให้ปลูกมะม่วง 3 ไร่ (300 ต้น) ส้มโอ 2 ไร่ (110 ต้น) และข้าวโพดฝักสด/ข้าวโพดหวาน 1.5 ไร่ พริกชี้ฟ้า 0.5 ไร่ และพริกหยวก 0.5 ไร่

ในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการประเมินผลเบื้องต้นของโครงการพบว่า คุณภาพของผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดส่งออก แผนการผลิตล้มเหลวเนื่องจากสถานะดินตลาดของผลผลิต และการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง อีกทั้ง ยังไม่มีการดำเนินโครงการเรื่องการตลาดในการจำหน่ายผลผลิตตามที่กำหนดไว้ เกษตรกรบางรายเลิกดำเนินการตามโครงการและตกลงขายสิทธิ์ให้กับผู้อื่น จากสภาพปัญหาของเกษตรกร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรในขณะนั้น ได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเกษตรอำเภอเดิมบางนางบวช เข้ามาร่วมพัฒนาโครงการ โดยกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพผลผลิตไม้ผล แผนพัฒนาระบบการตลาด แผนการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ แผนการผลิตไม้ดอก/ไม้ประดับ แผนการพัฒนาองค์กรเกษตรกร ผลการพัฒนาเริ่มเห็นผลในทางที่ดีขึ้น แต่เมื่อหมดวาระของอธิบดี การส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานก็ถอนตัวออกไป เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับ ธ.ก.ส. ได้

ปี พ.ศ. 2549 ในการประชุมของคณะกรรมการ ร.ก.ส. ครั้งที่ 7/2549 ได้พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ค้างชำระของเกษตรกร โดยมีข้อสรุป คือ ให้ยุติการดำเนินงานตามโครงการและยกเลิกเงื่อนไขของโครงการทั้งหมด โดยให้ถือว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการวิจัยและพัฒนา ยกเว้นการเรียกเก็บดอกเบี้ยที่มีอยู่ทั้งหมดของเกษตรกรทั้งโครงการ แก้ไขหนี้ค้างชำระของเกษตรกรในโครงการ โดยเกษตรกรรายที่ไม่สามารถชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นในคราวเดียว ให้ดำเนินการตีทรัพย์ชำระหนี้ ผลจากการพิจารณา มีเกษตรกรบางส่วนขอตีทรัพย์ชำระหนี้ โดยการคืนที่ดินแปลงโครงการและขอให้ธนาคารรับที่ดินแปลงดังกล่าว โดยถือว่าธนาคารได้รับชำระหนี้เสร็จสิ้น ส่วนกรณีเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้เสร็จสิ้นและไม่ขอตีทรัพย์ชำระหนี้ ทางธนาคารให้สาขาเรียกคืนเงินกู้และดำเนินคดีตามวิธีปฏิบัติของธนาคารและจะไม่ได้รับการเรียกเก็บดอกเบี้ยที่มีอยู่ทั้งหมด

จากสถานการณ์และบทเรียนที่ผ่านมาของชุมชนในการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ทางชุมชนไม่สามารถหาทางจัดการปัญหานี้ขึ้นที่เกิดขึ้นได้ จึงต้องมีการศึกษาข้อมูลสถานการณ์เพื่อใช้ประกอบการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหานี้ของชุมชนต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

แนวทางการแก้ปัญหานี้ของชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านเขาเดินควรเป็นอย่างไร?

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาเดินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ของชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาเดิน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหานี้ของชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาเดิน

1.4 พื้นที่ดำเนินการวิจัย

กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาเดิน ตำบลเขาเดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี

1.5 ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย

12 เดือน (ระหว่าง 1 กันยายน 2552 – 31 สิงหาคม 2553)

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เวทีสร้างความเข้าใจกับชุมชน
2. เวทีเก็บข้อมูลประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
3. เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ของชุมชน
4. จัดหมวดหมู่ / รวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางการจัดการหนี้สิน
6. นำเสนอข้อมูลสู่ชุมชน (เวทีคืนข้อมูลชุมชน)
7. เวทีกำหนดแนวทางร่วมกันในการจัดการหนี้สิน
8. สรุปและจัดทำรายงาน

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลประวัติความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคิน ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลด้านอาชีพ รายได้ ประชากร และสุขภาพ
3. นักวิจัยมีทักษะในการคิด ทักษะด้านการจัดเก็บข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจต่อการทำงานในกิจกรรมมากขึ้น
4. เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม และการตัดสินใจ รวมถึงการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันมากขึ้น
5. เกิดการสร้างความร่วมมือของคนในชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม
6. ได้แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคิน

1.8 ทีมงานวิจัย

1. นายสนั่น	เชิญผึ้ง	หัวหน้าทีมงานวิจัย
2. นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	นักวิจัย
3. นายบรรจง	สุวรรณศิริ	นักวิจัย
4. นายสุเทพ	บุญต่อ	นักวิจัย
5. นายไวยจน์	สินวน	นักวิจัย
6. นายสังวณ	ทองประสม	นักวิจัย
7. นางด้าย	ชูชาติ	นักวิจัย
8. นายประสาน	รัศมี	นักวิจัย
9. นางสุภาพร	พักอินทร์	นักวิจัย
10. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	นักวิจัย
11. นายจรูญ	อรุณมณี	นักวิจัย
12. นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	นักวิจัย
13. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	นักวิจัย
14. นางสาวท	พึงเพ็ญ	นักวิจัย
15. นายสุรัชย์	อิมสำราญ	นักวิจัย

บทที่ 2

บริบทชุมชนและบทเรียนการแก้ปัญหา

2.1 บริบทชุมชน

บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ที่ 11 เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลเขาดิน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีระยะห่างจากอำเภอเดิมบางนางบวช ประมาณ 19 กิโลเมตร

2.1.1 ที่ตั้ง

ทิศเหนือ	ติดต่อหมู่ที่ 4 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช
ทิศใต้	ติดต่อหมู่ที่ 6 ตำบลดอนปรู อำเภอศรีประจันต์
ทิศตะวันตก	ติดต่อหมู่ที่ 5 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช
ทิศตะวันออก	ติดต่อหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 12 ตำบลวังลึก อำเภอสามชุก

2.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ที่ 11 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 1,500 ไร่ ลักษณะดินเป็นดินเหนียว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ ทำนา ทำสวน ภูมิอากาศค่อนข้างร้อน มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

2.1.3 ลักษณะทั่วไป

ข้อมูลประชากร

มีครัวเรือนทั้งหมด 62 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 158 คน แยกเป็นชาย 79 คน หญิง 79 คน ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ดังในตารางที่ 1

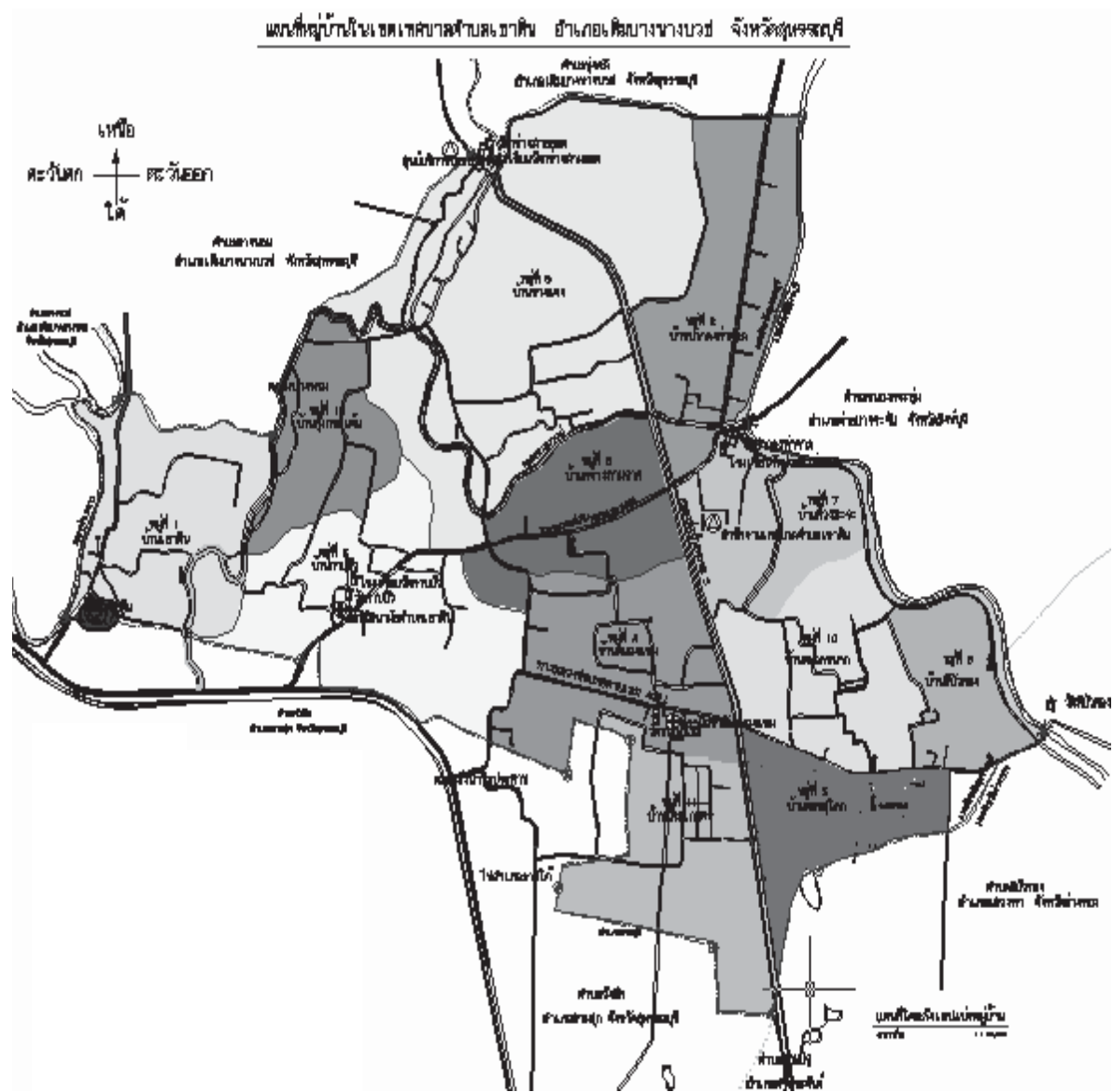
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรแบ่งตามช่วงอายุของบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ที่ 11 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ช่วงอายุประชากร	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศ (หญิง)	จำนวน (คน)
น้อยกว่า 1 ปี เต็ม	-	--	-
1 ปี เต็ม – 2 ปี	-	2	2
3 ปี เต็ม – 5 ปี	3	-	3
6 ปี เต็ม – 11 ปี	6	5	11
12 ปี เต็ม – 14 ปี	1	5	6
15 ปี เต็ม - 17 ปี	6	7	13
18 ปี เต็ม – 49 ปี เต็ม	41	43	84
50 ปี เต็ม – 60 ปี เต็ม	15	13	28
มากกว่า 69 ปี เต็มขึ้นไป	7	4	11
รวมทั้งหมด	79	79	158

หมายเหตุ : เป็นจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่ จะไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้าน

รูปที่ 1 แสดงแผนที่อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รูปที่ 2 แสดงการแบ่งเขตหมู่บ้านในตำบลเขาดิน

สภาพทางสังคม

สภาพบ้านเรือนของชาวบ้านเขาหิน มีความมั่นคงถาวร มีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ ครอบครัวยุคใหม่ ประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพดี คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาภาคบังคับทุกคน ประชาชนที่มีอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกเขียนได้เป็นส่วนใหญ่ ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน มีเส้นทางคมนาคมใช้ได้ตลอดปี

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ทำนา ปลูกข้าว ทำไร่ ปลูกผัก ผลไม้ มีรายได้เฉลี่ย 33,227 บาท / คน / ปี ผลผลิตที่จำหน่ายสู่ตลาดภายในและภายนอกชุมชนได้แก่ ส้มโอ มะม่วง ฝรั่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

มีบึง หนอง จำนวน 2 สาย และประปาหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง

สาธารณูปโภค

หอกระจายข่าว / เสียงตามสาย จำนวน 2 แห่ง

ศูนย์สารสนเทศชุมชนประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง

ศาลากลางบ้าน / ห้องประชุม จำนวน 1 แห่ง

โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 1 ตู้

การคมนาคม

บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี มีเส้นทางคมนาคมทางถนนจำนวน 2 เส้นทาง ดังนี้ (1) ทางหลัก คือ ทางหลวงหมายเลขที่ 340 (2) และถนนลูกรังในหมู่บ้าน

ประเพณี

1. ประเพณีสงกรานต์ (สงฆ์น้ำพระ – รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่)
2. งานทำบุญตักบาตรตามเทศกาลต่าง ๆ
3. ประเพณีลอยกระทง

แกนนำกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

1. กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา
2. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) นิคมเกษตรกรรม
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตนิคมเกษตรกรรม
4. กลุ่มเกษตรทำสวนตำบลเขาหิน

ด้านระบบน้ำในการเพาะปลูก ได้มีการทำคูน้ำ คาดคอนกรีตแต่ไม่ได้เสริมเหล็ก และมีคลองระบายน้ำเข้าถึงทุกแปลง

พืชผลที่ปลูกในโครงการฯ มีรายละเอียด ดังนี้

1. มะม่วงน้ำดอกไม้ ครอบครัพละ 100 ต้น
2. มะม่วงเขียวเสวย ครอบครัพละ 60 ต้น
3. มะม่วงหิมพานต์ ครอบครัพละ 40 ต้น
4. พืช ผัก ทั่วไป อีกประมาณครอบครัพละ 2.5 ไร่

2.2 บทเรียนการแก้ปัญหา

บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก มีปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาด้านการเกษตร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการประกอบอาชีพ และปัญหาส่วนบุคคล พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหา รายละเอียดดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงปัญหาของบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหาที่พบ	แนวทางแก้ไข
ด้านการเกษตร 1. ภัยแล้งมีราคาสูง 2. ต้นทุนการผลิตสูง 3. ราคาผลผลิตตกต่ำ 4. ศัตรูพืชรบกวน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 1. น้ำประปาไม่เพียงพอใช้ในการบริโภค ถนนบางเส้นทางในหมู่บ้านเป็นหลุมเป็นบ่อ 2. คูคลองบางแห่งตื้นเขินน้ำไหลผ่านไม่สะดวก 3. การคมนาคมไม่สะดวก ถนนในหมู่บ้านเป็นหลุมเป็นบ่อ ด้านการประกอบอาชีพ 1. ขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 2. เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ไม่มีพอ 3. น้ำมันแพง 4. วัสดุด้านการเกษตรมีราคาสูง ปัญหาส่วนบุคคล 1. ประชาชนใช้จ่ายฟุ่มเฟือย 2. ขาดการรวมกลุ่มกันทำอาชีพเสริม 3. อยู่อย่างตัวใครตัวมัน 4. ขากจน มีหนี้สินมาก 5. มีโรคประจำตัว เจ็บป่วย ชรา	1. ส่งเสริมประกอบอาชีพที่หลากหลาย 2. ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3. ฝึกอบรมหาความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ 4. ส่งเสริมการผลิตสินค้าในชุมชน ร่วมกันใช้สินค้าที่ผลิตในชุมชน 5. ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน) 6. ประกอบอาชีพที่คนทำอยู่แล้วให้มากขึ้น ขยันให้มากขึ้น 7. ลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย 8. ดูแลและรักษาสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ 9. ออกกำลังกายเป็นประจำ 10. สะสมเงินออม เก็บเงินให้มากขึ้น 11. แสวงหาโอกาส หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ 12. เข้าเป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูเพื่อเกษตรกร เพื่อให้เกิดการซื้อหนี้ของเกษตรกร

จากตารางที่ 2 จะพบว่า ปัญหาด้านการประกอบอาชีพและการเกษตรจะมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากประชากรในบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกนั้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร รายจ่ายส่วนใหญ่จึงหมดไปกับการลงทุนเพื่อทำการเกษตร ประกอบกับรายได้จากผลผลิตตกต่ำเพราะว่า การขายผลผลิตไม่เป็นไปตามข้อตกลงของโครงการที่ได้ทำสัญญากันไว้กับ ธ.ก.ส. (รายละเอียดโครงการดังในหัวข้อ 4.1) จึงทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาส่วนตัว คือ ความยากจน มี

หนี้สินมากจากการลงทุนทำการเกษตร มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ขาดการรวมกลุ่มกันทำอาชีพ และมีอยู่อย่างตัวใครตัวมัน เพราะคิดว่าตนเองยังไม่สามารถลดหนี้สินลงได้ การรวมกลุ่มกันจะช่วยได้อย่างไร แต่ก็มีชาวบ้านบางกลุ่มพยายามเข้าไปขอรับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเรื่องการประกอบอาชีพ แต่ไม่ได้พัฒนาศักยภาพเรื่องการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาจากข้อมูล

ดังนั้นแนวทางการแก้ไขช่วงที่ผ่านมา จึงเป็นเรื่องของการส่งเสริมและฝึกอบรมเกี่ยวกับประกอบอาชีพ เช่น การเพาะถั่วงอก การเก็บน้ำส้มควันไม้ การปลูกข้าวปลอดสารเพื่อไว้บริโภคเอง เหลือจึงขาย เป็นต้น รวมทั้งมีการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความพอประมาณในการใช้ชีวิต ลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย บางส่วนมีการออมเงินในกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ และหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อลดหนี้สินของตนเอง จากปัญหาดังกล่าวและทีมวิจัยทราบถึงกระบวนการทำงานวิจัยของ **โครงการแก้ไขปัญหานี้สินของชุมชนบ้านดอนโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี** ซึ่งเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ ธ.ก.ส. ได้ทำโครงการลักษณะเดียวกับบ้านเขาหิน แล้วสามารถลดหนี้สินได้ ทีมวิจัยจึงอยากแก้ไขปัญหายังมีประสิทธิภาพเช่นกัน ผ่านการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหานี้สินของกลุ่มเกษตรกรบ้านเขาหินว่าควรเป็นอย่างไรโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาหินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สิน และค้นหาแนวทางการแก้ปัญหานี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาหิน ซึ่งรายละเอียดจะได้กล่าวในแต่ละบทต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยของโครงการแนวทางการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ตำบลเขาดิน อำเภอบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

1. เวทีสร้างความเข้าใจกับชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแนวทางในการทำงาน
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน
3. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัย

วิธีการ/กระบวนการ

- ลงพื้นที่
- คุยเป็นกลุ่ม
- คุยในเวทีประจำเดือนของหมู่บ้าน
- ผ่านกิจกรรมของชุมชน เช่น งานประเพณีสงกรานต์
- หอกระจายข่าว

กลุ่มเป้าหมาย

- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน
- ทีมวิจัย

ระยะเวลา

กันยายน – ตุลาคม 2552 จำนวน 3 ครั้ง

ผลการดำเนินงาน

- ทีมวิจัยได้ทำความเข้าใจกับสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวน 62 ครอบครัว และมีสมาชิกอาสาเข้ามาเป็นคณะทีมวิจัย จำนวน 15 คน เพื่อให้กลุ่มแกนนำ ทำความสัมพันธ์ให้กลับคืนสู่ชุมชน โดยผ่านการร่วมพูดคุยสร้างความเข้าใจร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน กลไกการเก็บข้อมูล สร้างการมีส่วนร่วม สมาชิกในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พัฒนาทักษะเพิ่ม เทคนิคการเก็บข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและให้สมบูรณ์ที่สุด ประเด็นหลักในการช่วยแก้ปัญหาของคนในชุมชนคือ ต้องการข้อมูลไปใช้ในการปลดหนี้สินจาก ธ.ก.ส. ข้อมูลที่ได้ใช้สร้างการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกในชุมชนทั้งรุ่นผู้ใหญ่และเด็กเยาวชนรุ่นลูกหลาน ในการจัดการกับปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆในชุมชน

- ทีมวิจัยได้มีการแบ่งบทบาทหน้าที่คณะทำงานออกเป็น ฝ่ายเบิกถอนเงิน ฝ่ายถือเงินจ่าย ฝ่ายตรวจสอบพิมพ์รวบรวมข้อมูล ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายกองเลขานุการ และฝ่ายจัดสถานที่

- ทีมวิจัยสามารถสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน โดยผู้นำชุมชนและคณะกรรมการได้ใช้ประเพณีในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันลอยกระทง วันพ่อแห่งชาติ ประเพณีสงกรานต์ เป็นการสร้างการมีส่วนร่วม ร่วมสนุกสนาน บอกเล่าเรื่องราวระหว่างกันของคนในชุมชน เพื่อลดอคติต่อกัน หัวใจสำคัญคือสร้างการมีส่วนร่วม เกิดความ สัมพันธ์ เกิดพลังกลุ่มชุมชน พลังแห่งความสุขร่วมกัน

บทเรียนที่ได้

- การสร้างความเข้าใจควรมีการนำเครื่องมือที่สร้างการมีส่วนร่วมมาปรับใช้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน ได้แก่ การจัดงานวันสำคัญต่างๆ เป็นต้น จะทำให้ชุมชนยอมรับฟังและเข้าร่วมดำเนินงานโครงการได้
- ทีมวิจัยมีปัญหาาร่วมกัน คือ ปัญหานี้สิน จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. เวทีเก็บข้อมูลประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลฯ / หลักฐานประวัติความเป็นมาของกลุ่มฯ
2. เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน
3. สร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

วิธีการ/กระบวนการ

- ประชุมประจำเดือนนักวิจัยเดือนละ 1 ครั้ง
- ลงพื้นที่
- พุดคุยตามบ้าน
- พุดคุยเป็นวงย่อย
- จัดเวทีร่วมกันระหว่างนักวิจัยและสมาชิก / ชุมชน
- ตั้งชุดคำถามในการลงไปเก็บข้อมูล ออกแบบการเก็บข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

- ผู้สูงอายุในและนอกชุมชน
- สมาชิกเด็กและเยาวชน
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่เกษตร พัฒนาชุมชน

ระยะเวลา

พฤศจิกายน 2552 – มีนาคม 2553 จำนวน 10 ครั้ง

ผลการดำเนินงาน

- ทราบความเป็นมาของโครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก เงื่อนไข การจัดการ โดย ธ.ก.ส. และบริษัทเอกชน ประวัติการย้าย เข้ามาของเกษตรกรแต่ละราย ลักษณะของพื้นที่ทำกินและการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ ในโครงการ
- ทราบข้อมูลหลักฐานเอกสารในเรื่องต่างๆ เช่น ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลด้านอาชีพรายได้ ประชากร สุขภาพ เป็นต้น
- เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้น และทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้ต่อกระบวนการทำงานร่วมกัน

บทเรียนที่ได้

- การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการฝึกการบันทึก ช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหานี้สิน
2. เพื่อให้เห็นองค์ประกอบเกี่ยวกับปัญหานี้สิน
3. สร้างการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน
4. สร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

วิธีการ/กระบวนการ

- ลงพื้นที่
- พูดคุยตามบ้าน
- พูดคุยเป็นวงย่อย
- จัดเวทีร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและสมาชิกในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

- ทีมวิจัย
- สมาชิกโครงการ ฯ
- แก่นนำเยาวชน 5 คน

ระยะเวลา

กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2553 จำนวน 8 ครั้ง

ผลการดำเนินงาน

- ทราบภาวะหนี้สินของเกษตรกร สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินในครัวเรือนและของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคิน แต่ยังขาดความเข้าใจเรื่องภาวะหนี้สินเนื่องจากยังไม่ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ สรุปร่วมกัน

บทเรียนที่ได้

- ทีมวิจัยมีปัญหาร่วมกัน คือ ปัญหานี้สิน จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และคาดว่าจะช่วยลดหนี้ได้

4. การจัดหมวดหมู่/ รวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำข้อมูลมาแบ่งหมวดหมู่
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์รวบรวมหาสาเหตุแห่งปัญหาของภาวะหนี้สินของบ้านเขาคิน
3. ส่งเสริมกระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทีมวิจัย
4. เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะในการทำงาน เช่น การจัดระบบฐานข้อมูลการระดมสมอง เป็นต้น
5. เพื่อเสริมทักษะนักวิจัยในการทำงาน

วิธีการ/กระบวนการ

1. ทีมวิจัยนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้นั้นมารวบรวมข้อมูลร่วมกันเพื่อการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลหนี้สิน และเพื่อนำไปจัดการต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ศึกษาฐานงานในโครงการวิจัยในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการหมวดหมู่ข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

- ทีมวิจัย
- แกนนำชุมชน

ระยะเวลา

มกราคม – พฤษภาคม 2553

ผลการดำเนินงาน

- ทีมวิจัยได้เรียนรู้การออกแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครัวเรือน (รายรับครอบครัวจากการผลิต จากการรับจ้าง รายจ่ายครอบครัวจากการบริโภค อุปโภค ทางสังคม และรายจ่ายต้นทุนทางการเกษตร)

- ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ผ่านการแบ่งประเด็นและภารกิจของแต่ละคนในทีม การบันทึก แต่ยังขาดความเข้าใจเรื่องการจัดหมวดหมู่เนื่องจากยังไม่ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ สรุปร่วมกัน และแกนนำมีประสบการณ์ทำงานพัฒนามากกว่างานวิจัย

บทเรียนที่ได้

- กระบวนการสรุปบทเรียนจะช่วยทบทวนเรื่องการเก็บรวบรวมและการสรุปข้อมูลได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทาง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแยกแยะข้อมูลรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล
2. เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

วิธีการ/กระบวนการ

- จัดเวทีประชุมทีมวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

กลุ่มเป้าหมาย

- ทีมวิจัย
- สมาชิกในชุมชน
- พี่เลี้ยงนักวิจัย
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลา

พฤศจิกายน 2553 – พฤษภาคม 2554

ผลการดำเนินงาน

1. ทีมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหา และปรับแนวทางและวิธีการในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง
2. เกิดการเรียนรู้และตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน และนำไปจัดการ / แก้ไขปัญหาของตนเอง
3. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกันในบางส่วนที่เห็นความสำคัญของปัญหา และเข้าร่วมดำเนินงานมาตั้งแต่แรก

บทเรียนที่ได้

- การบันทึกรายละเอียด การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้เห็นรายละเอียด และนำมาแลกเปลี่ยนกันได้ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

6. เวทีคืนข้อมูลชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้รวบรวมเสนอต่อชุมชน
2. เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน

วิธีการ/กระบวนการ

1. จัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมักเป็นแกนนำและทีมวิจัยกลุ่มเดิม เนื่องจากกลุ่มอื่น ไม่ได้เข้าร่วมเรียนรู้ และไม่เข้าใจกระบวนการ

กลุ่มเป้าหมาย

- สมาชิกบ้านเขาคิน
- ทีมวิจัย
- พี่เลี้ยงนักวิจัย
- หน่วยงาน / องค์กร / เครือข่ายงานในชุมชน

ระยะเวลา

มิถุนายน – กรกฎาคม 2554

ผลการดำเนินงาน

- ชุมชนได้รับทราบผลการศึกษา และชุมชนที่เข้าร่วมตั้งแต่แรกมานำเสนอความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูล

บทเรียนที่ได้

- การนำเสนอข้อมูล เป็นการช่วยตรวจสอบและเติมเต็มข้อมูลที่ยังไม่ครบถ้วนให้มีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

7. เวทีกำหนดแนวทางร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดแนวทางร่วมกันในการแก้ปัญหาของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อทำความเข้าใจและสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของชุมชน
3. เพื่อให้หน่วยงาน / องค์กรที่เป็นเครือข่ายร่วมทำงานกับชุมชน

วิธีการ/กระบวนการ

1. จัดเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยนเชิงหาหรือแนวทางในการทำงานร่วมกันในอนาคต
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการแก้ปัญหานี้ขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

- สมาชิกบ้านเขาคิน
- ทีมวิจัย
- พี่เลี้ยงนักวิจัย
- หน่วยงาน / องค์กร / เครือข่ายงานในชุมชน

ระยะเวลา

สิงหาคม 2554 – กุมภาพันธ์ 2555

ผลการดำเนินงาน

- ทีมวิจัยมีการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในระยะต่อไป

2. เกิดการขยายผลแนวทางการแก้ไขปัญหาไปสู่คนในชุมชน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม เช่น เริ่มทำนาข้าวอินทรีย์ ทำน้ายาล้างจานไว้ใช้ในครัวเรือน มีการลดหนี้โดยการประสานงานไปยังกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เป็นต้น

บทเรียนที่ได้

- การแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้สิน ต้องเปิดใจวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการตนเองอย่างเหมาะสมกับแต่ละครัวเรือน

- การจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปต่อรองกับธนาคารได้ และช่วยเรื่องความมั่นใจในการพูดคุยร่วมกับผู้อื่น / หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีขั้นตอน

ดังนั้นจะพบว่า วิธีการดำเนินการวิจัยของโครงการแนวทางการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรีนั้น ทั้งเวทีสร้างความเข้าใจกับชุมชน เวทีเก็บข้อมูลประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน และการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สิน จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการประชุมกลุ่มใหญ่ การประชุมกลุ่มย่อยที่สมาชิกกลุ่มมีกิจกรรมวันสำคัญในหมู่บ้านร่วมกันหรือแม้แต่การทำบุญในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจและให้ได้ข้อมูลมากที่สุด แต่จะมีเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สินที่ต้องลงลึกในรายละเอียดและเรื่องหนี้สินเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงเก็บจากแกนนำที่วิจัยและคนที่สมัครใจให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ดังรายละเอียดในภาคผนวก และเพื่อให้ได้ข้อมูลจากครบถ้วน บางครั้งก็ต้องคุยกกลุ่มย่อยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมด้วยเช่นกัน เพื่อสะท้อนปัญหานี้สินที่เกิดขึ้นและค่าใช้จ่ายของตนเองและในครอบครัว จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม (รายรับ รายจ่าย หนี้สิน ฯลฯ) และเชิงคุณภาพ (ประวัติศาสตร์ชุมชน การพูดคุยเพื่อลงลึกถึงรายละเอียดค่าใช้จ่ายของแต่ละคน การแก้ไขปัญหาหนี้สินในครอบครัว ฯลฯ) มาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลเพื่อหาแนวทางการจัดการหนี้สิน โดยการนำเสนอข้อมูลสู่ชุมชนเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และมีการกำหนดแนวทางร่วมกันในการจัดการหนี้สินของบ้านเขาดินอย่างเหมาะสมต่อไป รายละเอียดดังในบทที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก

4.1.1 ความเป็นมาของกลุ่ม

“บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก” หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน เมื่อก่อนอยู่ร่วมกับหมู่ 4 ตำบลเขาหิน ในปี พ.ศ. 2532 โครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกได้ถูกก่อตั้งโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,664 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอสามชุก และอำเภอศรีประจันต์ มีการสอบคัดเลือกเกษตรกรจากหลายภาคหลายจังหวัด โดยมีบริษัท ประสงค์พร จำกัด จัดโครงการสวนเกษตรชื่อ “นิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก” และมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนด้านสินเชื่อ

โครงการนี้ได้มีการประกาศรับสมัครทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ และพนักงานธนาคารสาขาต่างๆ ของ ธ.ก.ส. โดยฝากประชาสัมพันธ์ผ่านทางท่านนี้ ผู้ใหญ่บ้านและเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ การรับสมัครนั้นจะรับสมัครเกษตรกร บุตรหลานเกษตรกรที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต 18 จังหวัดในภาคกลาง จำนวน 139 คน ซึ่งทุกคนต้องผ่านการสอบคัดเลือกก่อน แล้วจึงส่งไปรับการอบรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และศูนย์วิจัยพืชไร่ปากช่อง รวมระยะเวลา 11 วัน โดยเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์จะได้ที่ดินทำการเกษตร 7.5 ไร่ ที่ดินปลูกบ้าน 0.5 ไร่ พร้อมบ้าน 1 หลัง เป้าหมายโครงการนั้นเพื่อการผลิตพืชผักและผลไม้ส่งออกไปยังต่างประเทศ มีการจัดการที่ดินของเกษตรกรออกเป็น 3 ส่วน คือ 2.5 ไร่ ปลูกเป็นข้าวโพดฝักอ่อนและพริกต่างๆ อีก 2 ไร่ ปลูกส้มโอ และอีก 3 ไร่ ปลูกมะม่วง โดยต้องให้เกษตรกรปฏิบัติตามแผนของโครงการอย่างเคร่งครัด มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทาง ธ.ก.ส. ได้ส่งพนักงานจากสำนักงานใหญ่เข้ามาอยู่ดูแลกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จำนวน 2 ท่าน และจากสาขาเกือบทุกระดับเพื่อจัดการวางผังแปลงในสวนและชุดร่อนน้ำทั้งหมด แต่เนื่องจากสภาพดินเป็นดินที่เสื่อมโทรมจากการทำไร่ไถ่อยู่ ลักษณะดินเป็นดินทรายที่แข็ง น้ำไม่ซึมผ่าน บางที่มีสภาพเป็นที่ราบลาดชันน้ำท่วมขัง และจากการวางระบบน้ำที่ให้น้ำไหลผ่านแปลงที่ 1 2 และ 3 ชุดร่อนน้ำทิ้ง ทำให้แปลงส้มโอมีน้ำตลอดทั้งปี จึงไม่ออกดอก เกษตรกรทุกรายต้องทำการเกษตรตามแผนงานและคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. พืชทุกชนิดที่ปลูกลงไปเป้าหมายเพื่อการส่งออก เกษตรกรไม่สามารถปรับเปลี่ยนปลูกพืชชนิดอื่นได้

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2542 ได้มีการแยกหมู่บ้านใหม่ออกจากหมู่ 4 มาเป็นหมู่ 11 ชาวบ้านจึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อของโครงการสวนเกษตรฯ จึงใช้ชื่อว่า “บ้านนิคมเกษตรกรรม” จนมาถึงปัจจุบัน โดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการและอยู่ในนิคมเกษตรกรรม มาจากพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี กรุงเทพมหานคร พิจิตร พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ราชบุรี นครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี

4.1.2 เป้าหมายและหลักการของกลุ่ม

เพื่อการผลิตพืชผักและผลไม้ส่งออกไปยังต่างประเทศตามเงื่อนไขของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

4.1.3 โครงสร้าง สมาชิก และบทบาทหน้าที่

เป็นเพียงการรวมตัวกันของคนจากหลายพื้นที่ที่ต้องการเข้ามาทำมาหากินตามเงื่อนไขของ ธ.ก.ส. จำนวน 51 ราย จึงไม่ได้มีการแบ่งบทบาทหน้าที่เชิงโครงสร้างอย่างชัดเจน บางคนมารู้จักกันในชุมชน เพราะมาจากหลายพื้นที่ดังได้กล่าวมาแล้ว

4.1.4 ทูทางสังคม และกิจกรรม / ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ประกอบด้วย การเข้าร่วมประเพณีต่างๆ ตามเทศกาล ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง เป็นต้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป็นอย่างดีและมีความสามัคคีในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน คือ จัดประชุมสมาชิกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ.2541 จนถึงปัจจุบันเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก มีคณะกรรมการไปประชุมระดับจังหวัด และเครือข่ายนำข้อมูลและความรู้กลับมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกได้รับรู้ การดำเนินงานบริหารกลุ่มออมทรัพย์จนทำให้สมาชิกศรัทธา ฝากเงินเพิ่มเพื่อออมเงินไว้ในอนาคต พร้อมมีเงินปลงศพด้วยจำนวนเงิน 5,000 บาท การผลิตน้ำยาล้างจานน้ำยาเอนกประสงค์ แชมพูสระผมสบู่อาบน้ำ สอร์โมนสารขับไล่แมลงนำไปใช้แล้วได้ผลดีและเป็นการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมให้สมาชิกใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักธรรมชาติเป็นอาหารดินเพื่อฟื้นฟูธรรมชาติ ให้สมาชิกแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการหมักฟางทำปุ๋ยในนาโดยใช้น้ำจุลินทรีย์เป็นตัวช่วยสลายฟางให้เป็นปุ๋ยธรรมชาติ และการนำสมาชิกไปร่วมกิจกรรมลดละเลิกสารเคมีตามพ่อหลวงครองราชย์ที่เกษตรและสหกรณ์จังหวัด จึงนับว่าเป็นชุมชนที่มีทุนทางสังคมที่น่าสนใจ ดังนี้

4.1.4.1 โครงการต่างๆ ที่ดำเนินงานในชุมชน รายละเอียดดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงทุนทางสังคมของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน

โครงการ	ประเภทกิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	แหล่งทุนสนับสนุน
1. โครงการสร้างความสัมพันธ์	จัดประชุมสมาชิก	กำหนดประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 1 ของทุกเดือนหรือเมื่อมีเหตุการณ์เร่งด่วน	องค์กรภายใน กรณีที่มี ค่าใช้จ่าย
2. โครงการออมเงินวันละ 1 บาท	สมาชิกมีมติทำ กลุ่มสัจจะออม ทรัพย์ของวันที่ 1 ของทุกเดือน	สมาชิกมีมติให้ฝากเงินเป็นสัจจะ ออมทรัพย์อย่างน้อยวันละ 1 บาท ต่อเดือน	สมาชิกร่วมใจ มาฝากตาม ความสามารถ
3. โครงการเกษตรอินทรีย์	ลดต้นทุนการผลิต	ทำสารขับไล่แมลง จากสมุนไพร น้ำมันหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักจาก สัตว์-จากพืชทำสอร์โมนเร่งการออก ดอกออกทรง	สมาชิกลด ต้นทุนตนเอง
4. โครงการเกษตรกรพอเพียง	ลดค่าใช้จ่ายใน ครัวเรือน	ทำน้ำยาล้างจาน ทำน้ำยา เอนกประสงค์ ทำแชมพู สระผม และครีมนวดผม ทำสบู่เหลว สบู่ แข็ง	สมาชิกลงทุน ลงทุนตนเอง
5. โครงการรู้จะจะไม่ยากจน	จดบัญชีครัวเรือน	สมาชิกมีมติให้จดบันทึกค่าใช้จ่าย ทุกวันโดยมีสมุดบันทึกบัญชี รับ- จ่าย	โครงการวิจัย เพื่อท้องถิ่น ของ สกว.
6. โครงการคัดพันธุ์ข้าว ขยายพันธุ์ข้าว เกษตรอินทรีย์ เพิ่มความรู้การทำเกษตร	ลดต้นทุนการผลิต	โดยส่งแกนนำและสมาชิกไปอบรม ที่มูลนิธิข้าวขวัญ	ทุนมูลนิธิข้าว ขวัญ

แม้ว่าจะมีทุนทางสังคมที่น่าสนใจ แต่เนื่องจากแต่ละคนมีภาระหนี้สินที่สะสมอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกบางคนขายสิทธิ์ให้กับผู้อื่นมาทำมาหากินในที่ดินของตนเอง จึงเหลือเพียงสมาชิกบางส่วนที่เข้าร่วมการประชุม ในบางครั้ง แต่บางกลุ่มคนที่ไม่เห็นความสำคัญก็จะไม่เข้าร่วม รวมทั้งการทำกิจกรรมต่างๆ ในตารางที่ 3 ที่เป็นคนที่ต้องการมีวิถีชีวิตพอเพียงส่วนหนึ่งที่ดำเนินงานตามความสมัครใจของตนเอง จึงไม่เห็นรูปธรรมในพื้นที่มากนัก

4.1.4.2 กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ม.11 ต.เขาคิน

กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ม.11 ต.เขาคิน เริ่มก่อตั้งเมื่อ 1 มิถุนายน 2541 ถึงปัจจุบัน 12 ปี โดยน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2540 “ถ้าสามารถจะเปลี่ยนให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียงไม่ต้องทั้งหมดแม้จะไม่ถึงครึ่ง อาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่ก็สามารถที่จะอยู่ได้ การแก้ไขจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ โดยมากคนที่ใจร้อนเพราะเดือดร้อน แต่ว่าถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก็จะสามารถที่จะแก้ไขได้ ฯลฯ” และยึดคุณธรรม 5 ประการ ในการดำเนินงาน คือ มีความซื่อสัตย์ต่อกัน มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน และมีความไว้วางใจกัน

การดำเนินงานของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ในพื้นที่หมู่บ้านตามแนวทางพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงการพัฒนาชุมชน น้อมนำมาปฏิบัติในรูปแบบของกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อให้สมาชิกคนยากจน หรือยากไร้ได้กู้ยืมหรือให้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. ช่วยเหลือผู้ยากจนให้ยืมหรือให้กู้
3. ยึดหลักการดำเนินงานโดยไม่แสวงหาผลกำไรไม่แบ่งผลประโยชน์
4. ให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเงินแบบเศรษฐกิจพอเพียง
5. จัดสวัสดิการให้กับสมาชิกตั้งแต่เกิดจนตาย
6. เป็นเครดิตกองทุนที่ไม่ต้องลงด้วยเงิน
7. อนาคตของสมาชิกมั่นคง เพราะรู้ประหยัด รู้จักการออมเงิน

การดำเนินงานครั้งแรกมีสมาชิก 27 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 81 คน มีเงินฝากรายเดือนทุกเดือน รวมระยะเวลา 12 ปี มีจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,040,000 บาท มีสวัสดิการเกิด แก่ เจ็บ ตาย อนุมัติในหลักการตายได้ค่าทำศพ 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) และได้ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 398,400 บาท (สามแสนเก้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

รายชื่อคณะกรรมการ

1.	นายสนั่น	เชิญผึ้ง	ประธาน
2.	นางสาวท	พึงเพ็ญ	รองประธาน
3.	นางฉิมกมล	ภคหิรัญวิรุฬห์	เลขานุการ
4.	นางสุกัญญา	สินวน	เหรัญญิก
5.	นางพา	ทิพย์สัจจาล	ประชาสัมพันธ์
6.	นายวันชัย	มณีแสง	กรรมการ
7.	นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	กรรมการ
8.	นายสมชาย	คล้ายน้อย	กรรมการ
9.	นายประสาน	รัศมี	กรรมการ

10.	นายสมพร	ทองประสม	กรรมการ
11.	นางพัชรี	สุรีย์แสง	ตรวจสอบบัญชี
12.	นายเผด็จ	วีระพันธ์	ที่ปรึกษา
13.	นายสุรัชชัย	อิมสำราญ	ที่ปรึกษา
<u>รายชื่อสมาชิกสภามหาวิทยาลัย</u>			
1.	นายสนั่น	เชิญผึ่ง	ฝากเงินเดือนละ 500 บาท
2.	นายเผด็จ	วีระพันธ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
3.	นายสมชาย	คล้ายน้อย	ฝากเงินเดือนละ 500 บาท
4.	นายเสนาะ	เมืองวงษ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
5.	นางสมพร	ทองประสม	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
6.	นางพัชรี	สุรีย์แสง	ฝากเงินเดือนละ 500 บาท
7.	นายนักทพงษ์	เรืองหิรัญนิช	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
8.	นางสุภา	เรืองหิรัญนิช	ฝากเงินเดือนละ 500 บาท
9.	นายกฤษฎดา	กิตติศักดิ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
10.	นางประจวบ	น้ำทิพย์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
11.	นายสนอง	พลเสน	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
12.	นายประสงค์	ภูม้ง	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
13.	นางสังวาล	โพธิ์ศรี	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
14.	นางแสง	ภูระหงษ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
15.	นางเรณู	สัมฤทธิ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
16.	นางค้าย	ชูชาติ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
17.	นายวีระภัทร	เจริญทรัพย์พัฒนา	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
18.	นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
19.	นายสมปอง	สุนทรชัย	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
20.	นายบุญเกิด	สุนทรชัย	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
21.	นางชนากานต์	แวนแก้ว	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
22.	นายสมเกียรติ	ยอดทอง	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
23.	นายชะลอ	สุขสวัสดิ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
24.	นายคง	ไม้พรม	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
25.	นายจรูญ	อรุณมณี	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
26.	นายประสาน	รัศมี	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
27.	นายสุรัชชัย	อิมสำราญ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
28.	นางกลม	นันทนาคร	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
29.	นายวันชัย	มณีแสง	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
30.	นางฉนิชกมล	ภคหิรัญวิรุฬห์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
31.	นางสาวท	พึงเพ็ญ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท

32.	นางสมพิศ	พิงสำนัก	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
33.	นางประทุม	บุญต่อ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
34.	นางละเอียด	เพ็ชรวงษ์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
35.	นายบรรพต	นัทรเงิน	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
36.	นางประคอง	เพ็งพันธ์กล้า	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
37.	นายไวยจน์	สินวน	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
38.	นางสุรัชญา	หมื่นจบ	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
39.	นายสมคิด	ดิษฐ์วรรณ	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
40.	นายสังเวียน	ทองประสม	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
41.	นางมาลีสา	ทองประสม	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
42.	นายป้อม	บัวไพจิตร	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
43.	นายปทุม	พิงพิศ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
44.	นางสุภาพร	ฟักอินทร์	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
45.	นายวีระยศ	เจริญทรัพย์พัฒนา	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
46.	นายสมชาย	ภคหิรัญวิรุฬห์	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท
47.	นายสาทิต	ผิวอ่อน	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท
48.	นายประสงค์	หัตถมาคะ	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
49.	นางพา	ทิพย์สังวาลย์	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
50.	นางพะยอม	นวลคำลี	ฝากเงินเดือนละ 250 บาท
51.	นายสมพงษ์	แสงสิงห์	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
52.	นางชะอร	บุญเปี่ยม	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
53.	นางอำนวย	มณีแสง	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
54.	นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
55.	นางอำพา	ไม้พรม	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
56.	นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
57.	นางกิจ	สุนประโคน	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
58.	นางพูนสิน	ทองแก้ว	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท
59.	นายเชาวลิต	พิงเพ็ญ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
60.	นายอัศวิน	รัศมี	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
61.	ด.ช.กฤติธิ์	ทองประสม	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท
62.	ด.ญ.นิชานันท์	ทองประสม	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท
63.	นายสุเทพ	บุญต่อ	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
64.	นางสาวทศิ์	ไม้พรม	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
65.	นายโกวิท	ปานดี	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
66.	นายวิชาญ	วงษ์รูปทอง	ฝากเงินเดือนละ 200 บาท
67.	นายแน่น	เมืองที่รัก	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท

68.	นางอภิษฎา	เพชรแก้ว	ฝากเงินเดือนละ 30 บาท
69.	นางมณี	ชัยบุญเจริญ	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
70.	นายน้อย	ชัยบุญเจริญ	ฝากเงินเดือนละ 100 บาท
71.	นายสวน	ริมคลัง	ฝากเงินเดือนละ 50 บาท

รายชื่อผู้เงินกลุ่มสัจจะออมทรัพย์

1.	นายสมชาย	คล้ายน้อย	จำนวน 10,200 บาท
2.	นายบรรจง	สุวรรณศิริ	จำนวน 10,200 บาท
3.	นางพัชรี	สุรีย์แสง	จำนวน 10,200 บาท
4.	นายกุศล	น้ำทิพย์	จำนวน 10,200 บาท
5.	นายนักพงษ์	เรืองหิรัญวิช	จำนวน 10,200 บาท
6.	นายสมชาย	ภคหิรัญวิรุฬห์	จำนวน 10,200 บาท
7.	นางอำนวย	มณีแสง	จำนวน 10,200 บาท
8.	นางสุภาพร	ฟักอินทร์	จำนวน 10,200 บาท
9.	นายสนอง	พลแสน	จำนวน 10,200 บาท
10.	นางเรณู	สัมฤทธิ์	จำนวน 10,200 บาท
11.	นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	จำนวน 10,200 บาท
12.	นายจรูญ	อรุณมณี	จำนวน 10,200 บาท
13.	นายสิริแสง	พิทววรรณะ	จำนวน 10,200 บาท
14.	นายประสงค์	ภูมั่ง	จำนวน 10,200 บาท
15.	นางด้าย	ชูชาติ	จำนวน 10,200 บาท
16.	นางสมพิศ	พิงสำนัก	จำนวน 10,200 บาท
17.	นายบรรพต	ฉัตรเงิน	จำนวน 10,200 บาท
18.	นางสาวท	พึ้งเพ็ง	จำนวน 10,200 บาท
19.	นายประสาน	รัศมี	จำนวน 10,200 บาท
20.	นางสุมาลี	ชัยบุญเจริญ	จำนวน 10,200 บาท
21.	นายสังเวียน	ทองประสม	จำนวน 10,200 บาท
22.	นายสุรัชย์	อิมสำราญ	จำนวน 10,200 บาท
23.	นายสนั่น	เชิญผึ้ง	จำนวน 10,200 บาท
24.	นายเผด็จ	วีระพันธ์	จำนวน 10,200 บาท
25.	นางพา	ทิพย์สังวาลย์	จำนวน 20,000 บาท
26.	นายไวพจน์	สินวน	จำนวน 20,000 บาท
27.	นายวันชัย	มณีแสง	จำนวน 20,000 บาท
28.	นางกลม	นันทนาคร	จำนวน 10,200 บาท
29.	นางชะลอ	สุขสวัสดิ์	จำนวน 10,200 บาท
30.	นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	จำนวน 10,200 บาท
31.	นางกิจ	สุนประโคน	จำนวน 7,000 บาท

32.	นายบำรุง	นิลศิลา	จำนวน 5,000 บาท
33.	นายคง	ไม้พรม	จำนวน 10,200 บาท
34.	นายโกวิท	ปานดี	จำนวน 10,200 บาท
35.	นายสุเทพ	บุญต่อ	จำนวน 10,200 บาท
36.	นายป้อม	บัวไพจิตร	จำนวน 10,200 บาท
37.	นายประสงค์	หิสมาคะ	จำนวน 10,200 บาท

ซึ่งที่ผ่านมาชาวบ้านได้มีการออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะกู้เพื่อนำมาลดหนี้สินจาก ธ.ก.ส. และส่งเงินคืนกลุ่มปีละครั้ง จึงไม่ค่อยได้มีการจัดสวัสดิการภายในกลุ่มมากนัก เพราะส่วนใหญ่เป็นการปล่อยกู้ จึงทำให้ดอกผลมีน้อยจากการส่งงวดนานครั้งละ 1 ปี ทำให้กลุ่มเสียโอกาสในการนำดอกผลของเงินออมของกลุ่มมาให้สมาชิกกลุ่ม รวมทั้งแกนนำกลุ่มไม่ได้ทำงานอย่างเข้มแข็ง ขาดกฎระเบียบที่รัดกุม ขณะนี้ทีมวิจัยกำลังอยู่ระหว่างการค้นหาแนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และสามารถนำเงินที่มีอยู่ในกลุ่มมาช่วยเหลือสมาชิกในการปลดหนี้ทดแทนเงินกู้ในระบบต่อไป

4.1.4.3 กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เสนอแผนโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ต่อสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในปี 2549 โดยมีสมาชิกขององค์กรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 60 คน จากสมาชิกทั้งหมด 75 คน

วัตถุประสงค์ขององค์กรเกษตรกร

1. ฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
2. ทำให้เกษตรกรเพิ่มมูลค่าผลผลิตสร้างรายได้
3. สร้างองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งเกื้อกูลกันในสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน
4. พัฒนาการเรียนรู้ ภูมิปัญญาและข้อมูลข่าวสาร
5. ทำให้เกษตรกรเป็นเจ้าของปัจจัยและผลผลิตพึ่งพาตนเอง ลดปัจจัยการนำเข้า
6. ทำให้เกษตรกรลดปลดปล่อยหนี้สิน
7. เกษตรกรต้องใช้เกษตรธรรมชาติลดละเลิกใช้สารเคมีและสารพิษ
8. ทำเกษตรครบวงจรตั้งแต่การผลิตขั้นพื้นฐานเพื่อเพิ่มมูลค่าและการจำหน่าย
9. อนุรักษ์รักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมน้ำป่าไม่ทรัพยากรธรรมชาติ
10. สร้างและส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น
11. เกษตรกรที่เป็นสมาชิกต้องร่วมมือกันกินและใช้ผลผลิตขององค์กร
12. พัฒนาศักยภาพของกองทุนฟื้นฟู

แผนโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน จังหวัดสุพรรณบุรี ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาคิน จังหวัดสุพรรณบุรี

โครงการ	วัตถุประสงค์	กระบวนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	งบประมาณ
1. โครงการส่งเสริมการเกษตรครบวงจรและยั่งยืน	1. เพื่อสร้างเสริมความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำเกษตรแบบพึ่งพาธรรมชาติ ลดละเลิกใช้สารเคมี 2. เพื่อฝึกอบรมการผสมพันธุ์ และนำไปขยายพันธุ์ข้าวดีมีคุณภาพแจกจ่ายให้สมาชิกไปปลูกในนาต่อไป 3. เพื่อเรียนรู้สถานการณ์ภาวะหนี้ และหาแนวทางการแก้ไข	- ศึกษาดูงานเรื่องการพัฒนาพันธุ์ข้าว และขยายพันธุ์ข้าวที่แข็งแรง และการทำข้าวอินทรีย์ - การฝึกอบรมเรื่องการผสมพันธุ์และขยายพันธุ์ข้าวอินทรีย์ - ทำบัญชีครัวเรือน และออมเงิน	ได้เข้าร่วมการอบรมจากมูลนิธิข้าวขวัญเรื่องการพัฒนาพันธุ์ข้าว และขยายพันธุ์ข้าวที่แข็งแรง และการทำข้าวอินทรีย์ การผสมพันธุ์และขยายพันธุ์ข้าวอินทรีย์ และในปัจจุบันแกนนำชาวบ้านได้ทำข้าวอินทรีย์มาประมาณ 4 ปี สามารถเก็บพันธุ์ข้าวไว้สำหรับปลูกได้ ควบคู่กับการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย ลดการฉ้อโกง และมีการออมเงินเพิ่มขึ้น	งบอุดหนุน 57,500 บาท งบสมทบ 8,000 บาท รวมทั้งสิ้น 65,500 บาท
2. โครงการโรงสีชุมชนพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลผลิต	1. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้รู้จักการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต 2. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้มีข้าวสารกินในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด 3. เพื่อเพิ่มรายได้จากขายข้าวสารให้กับชุมชนอื่นๆ และในท้องตลาด 4. เพื่อส่งเสริมให้มีวัตถุดิบในการทำปุ๋ยหมักเพิ่มขึ้น	- จัดหาช่างที่มีความชำนาญในการแปรรูปข้าว - ชำนาญในเครื่องจักรกล - จัดสอบราคาโรงสีข้าวให้เหมาะสมกับการผลิต - จัดเตรียมสถานที่โรงเรือน ให้เหมาะสมกับการผลิต - จัดเตรียมสมาชิกให้เพียงพอ จัดเตรียมการตลาดประชาสัมพันธ์ให้พร้อม	ยังไม่ได้รับการอนุมัติงบประมาณในการจัดทำโรงสีชุมชน / เครื่องจักรกล แต่ชาวบ้านมีเครื่องสีข้าวขนาดเล็กไว้สำหรับสีข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น	งบกู้ยืมจำนวน 300,000 บาท

ซึ่งทั้ง 2 โครงการ อยู่ระหว่างการปรับแก้เพื่อขออนุมัติงบประมาณรอบใหม่จากกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร เพื่อนำมาเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร

4.1.5 ปัญหา / อุปสรรค

การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ในช่วงปี พ.ศ.2532 เป็นการทำการเกษตร ทำนา ปลูกผัก ผลไม้ ตามที่โครงการส่งเสริมและระบุไว้ แต่เมื่อโครงการไม่ประสบความสำเร็จชาวบ้านจึงหันมาปลูกพืชตามที่ตนเองต้องการปลูกและคิดว่าจะช่วยสร้างรายได้ ลดหนี้ที่มีอยู่ได้ โดยได้เปลี่ยนมาปลูกอ้อย และเริ่มปลูกข้าวกันมากขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2549 เนื่องจากคิดว่าข้าวมีราคาแพง แต่เมื่อปี พ.ศ.2552 เพลี้ยลงนาข้าว ทำลายพืชผล ชาวบ้านจึงหันมาปลูกอ้อยทดแทนข้าว บางคนก็ยังคงปลูกข้าวอยู่แต่เพื่อเอาไว้กินในครัวเรือน แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่ในโครงการมีการแบ่งโซนบ้านที่อยู่อาศัยที่ห่างไกลจากที่ทำการเกษตร จึงมักถูกลักขโมยผลผลิต ทำให้รายได้ลดลง นอกจากนี้แกนนำชุมชนบางคนยังคงปลูกข้าวอินทรีย์ และบางคนก็ปลูกไม้ผลเป็นคันรอบนาข้าวหรือสวนผัก ดอกดาวเรือง บางคนไม่ได้อาศัยในบ้านพัก สภาพบ้านเรือนจึงทรุดโทรม ขาดการดูแล รายละเอียดดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบวิถีชีวิตของเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคินตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

อดีต	ปัจจุบัน
 แบบบ้านที่ทางนิคมจัดทำให้ผู้ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ พร้อมที่ดินทำการเกษตร	 สภาพบ้านเรือนในปัจจุบัน
 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชน มีถนนตัดกลาง อยู่ ห่างจากแปลงที่ทำการเกษตรมาก (โครงการจัดการให้)	 บ้านเรือนชำรุดทรุดโทรม บางบ้านถูกทิ้งร้าง ไม่มีผู้อยู่อาศัย
 ระบบชลประทานที่โครงการจัดการให้ผู้เข้าร่วมโครงการ	 สภาพระบบชลประทานที่ชุมชนจัดการเองตามแปลง เพาะปลูกพืชและแนวต้นไม้ล้อมรอบ

อดีต	ปัจจุบัน
 สภาพพื้นที่ทำการเกษตรตอนแรกเริ่มโครงการ	 สภาพพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบัน
  พืช ผัก ผลไม้ที่เพาะปลูกในช่วงเริ่มต้นโครงการ (เคมี)	 พืช ผัก ผลไม้ที่เพาะปลูกในปัจจุบัน (บางส่วนทำเป็นเกษตรอินทรีย์)

นอกจากนี้ยังพบว่าแกนนำกลุ่มและสมาชิกมีความเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการขยายสิทธิ์ให้กับผู้อื่นหลังจากการประกอบอาชีพล้มเหลว มีหนี้สินเพิ่มขึ้น สมาชิกจึงดำเนินการเพาะปลูกตามที่ตนเองคิดว่าจะสร้างรายได้ โดยขาดการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมาว่ามีรายรับ รายจ่าย อย่างไร และภูมินี้ยึดจากหนึ่้นออกระบบหรือทางรอดอื่นๆ ที่พอจะทำให้สามารถดำรงชีวิตต่อไปได้

4.2 สถานการณ์ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน

จากข้อมูลที่ทีมวิจัยเก็บรวบรวมไว้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินร่วมกับ ธ.ก.ส. โดยการนำสัญญาเงินกู้มาศึกษา รายละเอียดพบว่า ภาวะหนี้สินของเกษตรกรที่ ธ.ก.ส. คาดการไว้แต่ละรายมีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เป็นเงินระยะยาว 15 ปี เพื่อการลงทุนรายละเอียด 390,000 บาท (เริ่มต้นโครงการ)

-แบ่งเป็นซื้อที่ดิน	120,000	บาท
-ซื้อบ้านที่อยู่อาศัย	91,000	บาท
-พัฒนาที่ดิน	179,000	บาท
-เงินกู้การลงทุน	104,800	บาท
คิดเป็น เงินต้น	494,800	บาท
ดอกเบี้ย	717,668	บาท
รวม หนี้สินรายละเอียด	1,212,469	บาท

โดยมีรายละเอียดของสมาชิกกลุ่ม จำนวนที่ดินที่ทำการเกษตร และเงินกู้เริ่มต้นแต่ละราย รวมทั้งสถานภาพของสมาชิกทั้ง 51 รายช่วงเริ่มต้นโครงการ ดังในตารางที่ 5 แต่เมื่อมีการสัมภาษณ์จากแกนนำทีมวิจัยจำนวน 13 คน ทำให้ทราบสถานการณ์รายรับ รายจ่าย และภาวะหนี้สินของบ้านเขาดินในตารางที่ 6 และสรุปภาวะหนี้สินของเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดินในปัจจุบัน จำนวน 72 ราย เนื่องจากมีการโอนสิทธิ์บางส่วนจึงมีสมาชิกเพิ่มขึ้น และมีจำนวนเงินหนี้สินเพิ่มขึ้นจากดอกเบี้ยตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยสมาชิกบางรายก็มีการโอนหนี้สินจาก ธ.ก.ส. ไปยังกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ดังในตารางที่ 7

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในช่วงเริ่มต้นโครงการ

จังหวัด สุพรรณบุรี

ลำดับ	รหัสองค์กร	เลขบัตรประชาชน	ชั้นทะเบียน		ชื่อ	สกุล	แหล่งเงินทุน			จังหวัด	มูลหนี้	หลักประกันแห่งหนี้				สภาพหนี้ปัจจุบัน	
			องค์กร (รอบที่)	หนี้ (รอบที่)			สถาบัน การเงิน	สาขา	บุคคล			ที่ดิน			กรณีหนี้	วัน/เดือน/ปี	
												แปลง	ไร่	งาน			ตรว.
																	ฟ้อง/ขายทอดตลาด
1	7243000630	3720800245987	1	1	นายกฤษดา	กิตติศักดิ์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
2	7243000630	3100600383770	1	1	นางกอบบุญ	เพชสิทธิ์พะ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
3	7243000630	3100300383761	1	1	นางสาวกัญญรัตน์	บุญเพ็ชรรัตน์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
4	7243000630	3720200006183	1	1	นายกศศ	น้ำทิพย์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
5	7243000630	3740200553761	1	1	นายคง	ไม่พรม		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
6	7243000630	3170200273829	1	1	นายจรรยา	อรุณมณี		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
7	7243000630	3720800566651	1	1	นางด้าย	ชูชาติ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
8	7243000630	3100600383753	1	1	นายเฉลิมศักดิ์	บุญเพ็ชรรัตน์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
9	7243000630	3720500614626	1	1	นายธนภูมิ	ฉัตรเงิน		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
10	7243000630	3341800259699	1	1	นางนงนภัส	แสงบุญ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
11	7243000630	3720700375196	1	1	นายณัฏฐพงศ์	เรืองศิริวัฒน์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรกรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในช่วงเริ่มต้นโครงการ (ต่อ)

จังหวัด สุพรรณบุรี

ลำดับ	รหัสองค์กร	เลขบัตรประชาชน	ชั้นทะเบียน		ชื่อ	สกุล	แหล่งเงินทุน		จังหวัด	มูลหนี้	หลักประกันแห่งหนี้				สภาพหนี้ปัจจุบัน	
			องค์กร (รอบที่)	หนี้ (รอบที่)			สถาบัน การเงิน	สาข			บุคคล	ที่ดิน			กรณีหนี้	วัน/เดือน/ปี
												แปลง	ไร่	งาน		
																ฟ้อง/ขายทอดตลาด
12	7243000630	3720300303791	1	1	นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
13	7243000630	5120499011023	1	1	นายสนั่น	เชิญสิง	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
14	7243000630	3660500203376	1	1	นายสมชาย	คล้ายน้อย	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
15	7243000630	3730100519341	1	1	นายสมชาย	เชื้อยว	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
16	7243000630	3660500204917	1	1	นางสาวท	พึงเพ็ญ	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
17	7243000630	3720800231978	1	1	นายสังวิน	ทองประสม	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
18	7243000630	3102100182289	1	1	นายสาทิศ	ผิวอ่อน	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
19	7243000630	3730100645354	1	1	นายศิริแสง	เชื้อยว	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	251,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
20	7243000630	3720800241230	1	1	นายสุมาลี	ธัญญเจริญ	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	274,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
21	7243000630	2101000105672	1	1	นายสุรศักดิ์	ปรีชา	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
22	7243000630	3720800233318	1	1	นางอำนาจ	มณีแสง	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรกรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในช่วงเริ่มต้นโครงการ (ต่อ)

จังหวัด สุพรรณบุรี

ลำดับ	รหัสองค์กร	เลขบัตรประชาชน	ฐานะเรือน		ชื่อ	สกุล	แหล่งเงินทุน		จังหวัด	มูลค่าหนี้	หลักประกันแห่งหนี้				สภาพหนี้ปัจจุบัน	
			องค์กร (รอบที่)	หนี้ (รอบที่)			สถาบัน	การเงิน			บุคคล	ที่ดิน		กรณีหนี้	วัน/เดือน/ปี	
												แปลง	ไร่			งาน
																ฟ้อง/ขายทอดตลาด
23	7243000630	3102002088393	1	1	นายสมศักดิ์	อนันดากรณ์	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี		2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
24	7243000630	3720100215410	1	1	นางสาวสมยา	นนทนาคร	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
25	7243000630	3190400256316	1	1	นายบำรุง	นิตศิลา	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	452,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
26	7243000630	550400008820	1	1	นายประสงค์	หิสมาคะ	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	30,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
27	7243000630	3110101918210	1	1	นายประสาน	ริศมี	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
28	7243000630	3100200814994	1	1	นายเผด็จ	วีระพันธ์	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
29	7243000630	3720700375200	1	1	นางพัชรี	สุริย์แสง	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี		2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
30	7243000630	3720800134921	1	1	นางพา	ทิพย์สังวาลย์	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	214,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
31	7243000630	3720200506941	1	1	นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	414,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
32	7243000630	3650200488049	1	1	นายละไม	พรายแสง	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	238,000	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	
33	7243000630	3720800233164	1	1	นายวันชัย	มณีแสง	ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	132,600	2	8			NPL.ยังไม่ฟ้อง	

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในช่วงเริ่มต้นโครงการ (ต่อ)

จังหวัด สุพรรณบุรี

ลำดับ	รหัสองค์กร	เลขบัตรประชาชน	ฐานะเปี่ยน		ชื่อ	สกุล	แหล่งเงินทุน			จังหวัด	มูลหนี้	หลักประกันแห่งนี้				สภาพหนี้ปัจจุบัน	
			องค์กร	หนี้			สถาบัน	การเงิน	บุคคล			ที่ดิน			กรณีหนี้	วัน/เดือน/ปี	
												แปลง	ไร่	งาน			ตรว.
																	ฟ้อง/ขายทอดตลาด
34	7243000630	3720600066434	1	1	นางวาสนา	ฟักอินทร์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
35	7243000630	3720700721914	1	1	นายไผ่พจน์	สีนวน		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
36	7243000630	3640400378131	1	1	นายสนอง	พลแสน		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	24,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
37	7243000630	3100500464735	1	1	นางสาวพลอย	นาทอง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
38	7243000630	3720700858936	1	1	นางอริยา	อิมสำราญ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
39	7243000630	3721000241741	1	1	นายชัย	ภูมิ่ง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8		NPL.ยังไม่ฟ้อง	
40	7243000630	2105004330601	1	1	นายประทุม	พึงพิศ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8			
41	7243000630	3100503601083	1	1	นางสาววิภากรณั	พึงพิศ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	366,000		2	8			
42	7243000630	3730600814881	1	1	นายสายพันธ์	ผดุงเกียรติศักดิ์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8			
43	7243000630	3730600814872	1	1	นางสมจิตต์	ศรีประเสริฐ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8		เป็นผู้จัดการมรดก นายไผ่ยา	
44	7243000630	3720200058892	1	1	นายไผ่	แก้วเจริญทอง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8			

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในวงเริ่มต้นโครงการ (ต่อ)

จังหวัด สุพรรณบุรี

ลำดับ	รหัสองค์กร	เลขบัตรประชาชน	ชั้นทะเบียน		ชื่อ	สกุล	แหล่งเงินทุน			จังหวัด	มูลค่าหนี้	หลักประกันแห่งหนี้				สภาพหนี้ปัจจุบัน	
			องค์กร	หนี้			สถาบัน	การเงิน	บุคคล			ที่ดิน			กรณีหนี้	วัน/เดือน/ปี	
												แปลง	ไร่	งาน			
				(รอบที่)												ฟ้อง/ขายทอดตลาด	
45	7243000630	3720200106609	1	1	นายชวน	มะลิทอง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8			
46	7243000630	3720200052914	1	1	นายชัยบุญพงศ์	แก้วเจริญสีทอง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8			
47	7243000630	3720200053882	1	1	นางมณี	คิมฐอกรีย์		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี			2	8			
48	7243000630	3720200629814	1	1	นายสมพร	บุญต่อ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	198,000		2	8			
49	7243000630	3760100004979	1	1	นายเจริญ	บุญส่ง		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	390,000		2	8			
50	7243000630	3730600809348	1	1	นายสมชาย	หลิคำ		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	387,000		2	8			
51	7243000630	3740200553761	1	1	นายโกวิท	ปานดี		ธกส.	สามชุก	สุพรรณบุรี	540,000		2	8			

ตารางที่ 6 สรุปข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ภาวะหนี้สินของทีมงานวิจัยบ้านเขาคีรี ม.11 (จากแบบสอบถาม 13 ชุด)

ชื่อ - ชื่อสกุล	รายรับ			รวม	รายจ่าย			รวม	คงเหลือ	หนี้สิน	หมายเหตุ
	ขายผลผลิต	รับจ้าง	อื่นๆ		การบริโภค	การอุปโภค	ทางสังคม				
1.นายสนั่น เจริญผิง	150,000	50,000	54,000	254,000	18,780	159,080	2,500	180,360	73,640	292,700	พื้นฟู+ออมทรัพย์
2.นายสุรชัย อิ่มสำราญ	150,000	80,000	2,400	232,400	18,060	40,400	33,200	91,660	140,740	836,099	ธกศ.+ออมทรัพย์
3.นายจรูญ อรุณมณี	180,000	84,000	2,400	266,400	56,580	107,900	2,500	166,980	99,420	390,400	พื้นฟู+ออมทรัพย์
4.นายประสาน วัศมี	80,000	3,000	2,400	85,400	27,920	22,500	4,500	54,920	30,480	834,856	ธกศ.+ออมทรัพย์
5.นายถนอมดา กิตติศักดิ์	110,000	-	2,400	112,400	65,700	45,900	4,000	115,600	- 3,200	274,461	พื้นฟู+ออมทรัพย์
6.นางสุภาพร พิทักษ์	64,000	-	2,400	66,400	40,380	18,800	7,000	66,180	220	300,400	พื้นฟู+ออมทรัพย์
7.นายสุเทพ บุญต่อ	100,000	25,000	2,400	127,400	75,188	26,760	2,500	104,448	22,952	256,588	พื้นฟู+ออมทรัพย์
8.นายไผทอนัน สีนาน	132,000	48,000	5,400	185,400	19,692	71,180	5,100	95,972	89,428	294,900	พื้นฟู+ออมทรัพย์
9.นายบรรจง สุวรรณศิริ	90,000	-	2,400	92,400	55,020	58,500	2,700	116,220	- 23,820	306,400	พื้นฟู+ออมทรัพย์
10.นายสิริแสง ธีตวรธนะ	60,000	-	12,000	72,000	29,100	107,300	14,000	150,400	- 78,400	311,900	พื้นฟู+ออมทรัพย์
11.นางด้าย ชูชาติ	170,000	-	14,400	184,400	60,600	56,130	13,000	129,730	54,670	810,980	ธกศ.+ออมทรัพย์
12.นางสาวท พึ่งเพ็ญ	58,000	-	6,400	64,400	48,940	43,100	4,000	96,040	- 31,640	890,419	ธกศ.+ออมทรัพย์
13.นางสุมาลี ขัญญเจริญ	100,000	-	2,400	102,400	67,640	52,900	7,000	127,540	- 25,140	736,880	ธกศ.+ออมทรัพย์
รวม	1,444,000	290,000	111,400	1,845,400	583,600	810,450	102,000	1,496,050	349,350	6,536,983	

หมายเหตุ จากแบบสอบถามเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2553

ตารางที่ 7 สรุปภาวะหนี้สินของเกษตรกรทำสวนบ้านเขาคิน ม.11

ลำดับ	ชื่อ - ชื่อสกุล	ภาวะหนี้สิน			รวม (บาท)
		ร.ก.ส.	กลุ่มออมทรัพย์	กองทุนฟื้นฟู	
1	นายสนั่น เจริญผิง		10,200	282,500	292,700
2	นางสาวท พึ่งเพ็ญ	880,219	10,200		890,419
3	นางอารียา (นายสุรัช) อิ่มสำราญ	825,899	10,200		836,099
4	นางสุมาลี ัญญเจริญ	726,680	10,200		736,880
5	นายสังเวิน ทองประสม		10,200	308,200	318,400
6	นายเผด็จ วีระพันธ์		10,200	289,200	299,400
7	นายบรรจง สุวรรณศิริ		10,200	296,200	306,400
8	นางพา ทิพย์สังวาลย์		20,000	274,900	294,900
9	นายมานิตย์ โพธิ์ศรี		10,200	269,525	279,725
10	นายสมชาย ภคหิรัญวิรุฬห์		10,200	301,700	311,900
11	นางพัชรี สุริย์แสง		10,200	260,974	271,174
12	นายไวยพจน์ สีนวน		20,000	274,900	294,900
13	นายสิริแสง ทิตววรรณะ		10,200	301,700	311,900
14	นางพัชรี สุริย์แสง			288,700	288,700
15	นายวันชัย มณีแสง		20,000	278,500	298,500
16	นายกุศล น้ำทิพย์		10,200	302,200	312,400
17	นายสมชาย หลีคำ			288,200	288,200
18	นายสมชาย คล้ายน้อย		10,200	308,700	318,900
19	นายสนอง พลเสน		10,200	269,552	279,752
20	นายสุเทพ บุญต่อ		10,200	246,388	256,588
21	นางสุภาพร พิภอินทร์		10,200	290,200	300,400
22	นายันทพงษ์ เรืองหิรัญวนิช		10,200	266,115	276,315
23	นายจรูญ อรุณมณี		10,200	380,200	390,400
24	นายบำรุง นิลศิลา		5,000	276,175	281,175
25	นางสมจิต ศรีประเสริฐทอง			200,055	200,055
26	นายโกวิท ปานดี	814,800	10,200		825,000
27	นายคง ไม้พรม	813,166	10,200		823,366
28	นางด้าย ขุชาติ	800,780	10,200		810,980
29	นายธนภูมิ ฉัตรเงิน			275,200	275,200
30	นายประสงค์ หัสมาคะ	785,406	10,200		795,606

31	นายประสาน รัศมี	824,656	10,200		834,856
32	น.ส.สมยา นนทนาคร	688,114			688,114
33	นายสัย ภูมั่ง	814,895			814,895
34	นายประทุม พึ่งพิศ	812,121			812,121
35	นางขนิษฐา สุวรรณศรี	818,988			818,988
36	นายจรรณ บุญส่ง	772,530			772,530
37	นายวิโรจน์ เลิศชัยเรืองมาศ	659,931			659,931
38	น.ส.ปาริชาติ สามสุวรรณ	622,278			622,278
39	นางพลอ นาคทอง			258,204	258,204
40	นายสมทิต ศิวอ่อน			289,200	289,200
41	นางนงนภัส แสงบุญ			279,165	279,165
42	นางกัญรัตน์ บุญเพชรรัตน์			275,000	275,000
43	นายเถลิงศักดิ์ บุญเพชรรัตน์			275,000	275,000
44	นายละไม พลายแสง			260,400	260,400
45	นางกอบบุญ เพชรสิพะ	711,170			711,170
46	นายสมศักดิ์ อนันตากรณ์	590,489			590,489
47	น.ส.วิราภรณ์ พึ่งเพ็ญ	675,993			675,993
48	นายสายพันธ์ ผดุงเกียรติ ศักดิ์			305,000	305,000
49	นายไข่ แก้วเจริญศรีทอง			220,054	220,054
50	นายพิษณุพงศ์ แก้วเจริญศรี ทอง			240,200	240,200
51	นางจินดา โพธิกุล (ปรีชา)	534,700			534,700
52	นางวันเพ็ญ ชัยอรุณ			285,700	285,700
53	นายชาญ มณีแสง			275,200	275,200
54	นายปรีชา มณีแสง			252,055	252,055
55	นายจรรณ บุญส่ง			264,000	264,000
56	นางแสง ภูระหงษ์			276,650	276,650
57	นายชวน มะลิทอง			241,400	241,400
58	นายมณี ดิษฐอารี			200,055	200,055
59	นางกิจ สุนประโคน		7,000	29,000	36,000
60	นายกฤษดา กิตติศักดิ์		10,200	264,261	274,461
61	นางอำนวย มณีแสง		10,200		10,200
62	นางเรณู สัมฤทธิ์		10,200		10,200
63	นายประสงค์ ภูมั่ง		10,200		10,200

64	นางสมพิศ พิงสำนัก		10,200		10,200
65	นายบรรพต ฉัตรเงิน		10,200		10,200
66	นางกลม นนทนาคร		10,200		10,200
67	นางชะลอ สุขสวัสดิ์		10,200		10,200
68	นายป้อม บัวไพจิตร		10,200		10,200
69	นายประภาส ฉัตรเงิน	677,180			677,180
70	นายไชยา แก้วเจริญสีทอง	611,950			611,950
71	นายวิชัย แก้วเจริญสีทอง	605,184			605,184
72	นางบุษบา ฉิมพลิกานนท์	693,152			693,152
รวมทั้งสิ้น		16,760,281	398,400	11,020,528	28,179,209

จากตารางที่ 7 สรุปว่าเกษตรกรทำสวนบ้านเขาเงินมีหนี้สินทั้งหมด จำนวน 28,179,209 บาท เป็นของ ธ.ก.ส. จำนวน 16,760,281 บาท กลุ่มออมทรัพย์ 398,400 บาท กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร 11,020,528 บาท ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของทีมวิจัย จำนวน 13 ชุด ในตารางที่ 6 พบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตร รับจ้าง และเงินออมในชุมชน สำหรับรายจ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าอุปโภค บริโภค และค่ารายจ่ายทางสังคม (งานบวช งานศพ ทำบุญ ฯลฯ) โดยคนที่มีภาวะการเงินติดลบเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ดูแลผู้สูงอายุ และมีรายรับน้อย

4.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินในชุมชนบ้านเขาเงิน

-ปีแรก (พ.ศ.2532) ที่เข้ามาอยู่ในโครงการ ทุกรายมีหนี้จากการเอาที่ดินจำนองกับ ธ.ก.ส. เป็นจำนวน 390,000 บาท หนี้ที่ตามมา เนื่องจากแปลงที่ยกร่องนั้นมีปัญหา เกษตรกรจึงต้องขุดร่องน้ำใหม่ ต้องลงทุนเอง

-ปี พ.ศ.2535 เกิดน้ำท่วมหนัก ไม้ผลบางส่วนตาย เกษตรกรต้องซื้อกิ่งพันธุ์ไม้ผลใหม่ ต้องลงทุนเพิ่ม

-ปี พ.ศ.2538 รัฐบาลแจ้งว่าได้ช่วยค่าเสียหายจากน้ำท่วมปี 2535 รายละเอียดประมาณ 80,000 บาท เกษตรกรไม่ได้รับเงิน เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. แจ้งว่าได้นำเงินนั้นไปตัดดอกเบี้ยเงินกู้ของเกษตรกร แต่จากการปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร จำนวนดอกเบี้ยไม่ได้ลดลง

-ปี พ.ศ.2539 นายอนันต์ ดาโสดม ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมการปลูกผักกางมุ้ง การปลูกไม้ดอกเพื่อการส่งออก เช่น ผักตัดยอด ดาวเรือง คัตเตอร์ ช่อนกลั่น ใช้พื้นที่ส่วนกลางจำนวน 16 ไร่ ผลผลิตที่ได้ดีมากแต่ไม่มีตลาดมารับซื้อ บริษัทที่รับซื้อผักก็โกงเอาผักไปแล้วไม่จ่ายเงิน

-ปี พ.ศ.2540 ผลผลิตไม้ผลมะม่วงและส้มโอเริ่มให้ผลผลิต แต่ไม่สามารถขายส่งออกตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ได้ เพราะบริษัทที่มารับซื้อเอาเปรียบเกษตรกร เช่น มะม่วงที่จะรับซื้อ ลูกต้องสวยและขนาดผลต้อง 2 ผลหนัก 1 กก. จึงไม่รับซื้อ จากราคาที่ตั้งไว้ มะม่วงน้ำดอกไม้ กก. ละ 35 บาท เชียวเสวย กก. ละ 60 บาท หน้กลางวัน กก.ละ 25บาท ส้มโอ กก. ละ 35 บาท เกษตรกรขายจริงตลาดทั่วไป เฉลี่ย กก.ละ 8 - 10 บาท ทำให้เกษตรกรขาดทุน

-ปี พ.ศ.2545 ธ.ก.ส. ได้มีโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาประจำในหมู่บ้าน ให้เกษตรกรทำปุ๋ยหมัก ทำน้ำยาเอนกประสงค์ จำหน่าย ธ.ก.ส. มีงบประมาณมาให้ แต่เจ้าหน้าที่ที่มาทำงานด้วยให้เกษตรกรเบิกเงิน

ส่วนกลางของหมู่บ้านมาซื้อของก่อน แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอมคืนเงินให้เกษตรกร เงินจำนวน 170,000 บาท จึงถูกเจ้าหน้าที่ ร.ก.ส. โกงไป

-ปี พ.ศ. 2547 ร.ก.ส. ร่วมกับบริษัท CP ให้เกษตรกร โคนล้มไม้ผลที่ยังมีอยู่เพื่อใช้พื้นที่ในการปลูกส้มโอโดย อ้างว่านำผลผลิตที่ได้ส่งไปขายยังประเทศจีน และในปี พ.ศ. 2548 ร.ก.ส. กับบริษัท CP ได้อ้างว่าโครงการฯ ปลูกส้มโอ ไปยังประเทศจีนได้มีการล้มโค่นโครงการแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้สร้างความเสียหายแก่กลุ่มเกษตรกรที่ได้ทำการ โคนล้มไม้ผลเพื่อปลูกส้มโอแทน โดยทาง ร.ก.ส. กับบริษัท CP ไม่ได้รับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่กลุ่มเกษตรกร แต่อย่างใด

-ปี พ.ศ.2549 คณะกรรมการ ร.ก.ส. ได้มีมติยุติการดำเนินงานตามโครงการ และให้ยกเลิกเงื่อนไขของ โครงการทั้งหมด โดยให้ถือว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาและยกเว้นการเก็บดอกเบี้ยที่มีอยู่ทั้งหมด หนี้สินแต่ละรายอยู่ที่ประมาณ 400,000 บาท ถ้าหากเกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ในคราวเดียวให้ทำการตีทรัพย์ชำระ หนี้ หมายความว่า ร.ก.ส. ยึดที่ดินคืน เกษตรกรก็เป็นผู้เช่าและไม่มีหนทางที่จะเป็นเจ้าของได้ มีเกษตรกรที่ยอมเซ็นตี ทรัพย์คืนจำนวน 40 ราย อีกประมาณ 57 ราย ไม่ยอมตีทรัพย์คืน และได้ประสานงานกับสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 2553 มีสมาชิกจำนวน 33 รายที่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรับซื้อหนี้ไป แล้ว และยังคงเหลืออีก 24 รายที่กำลังดำเนินการอยู่

ดังนั้นหนี้สินที่เกิดขึ้นกับบ้านเขาหิน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ

1) หนี้สินเดิมที่เกิดจาก ร.ก.ส. ซึ่งทีมวิจัยได้วิเคราะห์ว่า เกิดจากภาคการเกษตร

- ลักษณะ Lay Out แปลงด้วยร่องน้ำ ทำให้การใช้ Mechanic ในการดูแลรักษาสวนทำได้ยาก เพราะตัวร่องน้ำเป็นอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายเครื่องจักร เช่น การกำจัดหญ้า การฉีดยา ฯลฯ ต้องทำด้วยกำลังคนเท่านั้นซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ผลผลิตตกต่ำใช้สารเคมีมากกว่าที่ควรจะเป็น จิตสารเคมีไม่ตรงตามเวลาที่เหมาะสม ผลผลิตที่ได้ เช่น มะม่วงที่ได้มีผิวไม่สวย ลูกโตไม่ สม่าเสมอ ซึ่งทำให้เกิดผลด้านราคาไม่ดีและมีจำนวนไม่พอที่จะส่งออก
- ถึงแม้จะมีตัวร่องน้ำเป็นแหล่งน้ำเพื่อใช้รดน้ำในหน้าแล้งช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงเดือน มีนาคม แต่ช่วงเวลาแล้งดังกล่าวปริมาณน้ำไม่พอ ทางกรมชลประทานไม่สามารถระบายน้ำมา ให้ได้ ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำในช่วงที่จำเป็นต้องใช้น้ำ ก่อให้เกิดผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตไม่ สวย และกลุ่มเกษตรกรต้องทำงานหนักมากขึ้นกว่าเดิม
- พื้นที่บางแปลงเกิดการท่วมขังของน้ำในหน้าฝนมาก เกิดปัญหาช่วงที่ต้องการใช้น้ำ น้ำไม่มี ช่วง ที่ไม่ต้องการน้ำน้ำก็หลากสะสมตามร่องสวน ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลร่องสวน อีกทั้งยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค
- ไม่มีความเข้าใจวงจรการกำเนิดดอกออกผลของไม้ผลดี ร่วมกับไม่สามารถใช้เครื่องจักรได้ ใช้ได้เฉพาะแรงงานคนทำให้การดูแลต้นไม้ การฉีดยา ไม่สามารถบรรลุตามตารางเวลาที่ควรจะเป็น เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้ผลผลิตต่ำไม่ได้คุณภาพ
- การทำงานเป็นกลุ่มไม่สามารถทำได้ เกษตรกรไม่สามัคคีกัน เพราะไม่มีกฎเกณฑ์บังคับให้ เกษตรกรแต่ละรายต้องมีวินัย และหน้าที่ต่อกลุ่ม มิเช่นนั้นจะถูกกลุ่มลงโทษ

จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่าเกษตรกรในพื้นที่โดยเฉลี่ยสามารถทำรายได้ 80,000 บาท ซึ่งต่ำกว่า เป้าหมายที่ ร.ก.ส. ตั้งเป้าไว้ และยังไม่ยอมชำระค่าน้ำมันที่ใช้ปั้มน้ำแก่ส่วนกลางคนละ 2,000 บาท / ปี อีกทั้งไม่คิดว่าจะ

สามารถชำระดอกเบี้ยคืนให้กับ ธ.ก.ส.ได้ จึงทำให้ในปัจจุบันบางส่วนได้ผันหนี้สินไปยังกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร บางส่วนยังอยู่กับ ธ.ก.ส.

2) หนี้สินที่เกิดจากชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้จ่ายในครัวเรือน การเล่าเรียนของบุตรหลาน และการลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ทำนา ปลูกอ้อย ค่าขาย (ค่าน้ำมันรถยนต์ ค่าผ่อนรถ) เป็นต้น ค่าสุราและห่วยบางส่วนซึ่งเมื่อหักรายได้กับรายจ่ายเกือบจะพอคั่น บางส่วนติดลบเพราะว่ามีอาชีพเสริมจากการทำเกษตรกรรม แต่ยังไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ ระหว่างที่รอรายได้ ทำให้เกิดหนี้สินใหม่ และมีการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ ทำให้รายได้ที่หามาได้ต้องหมดไปกับค่าดอกเบี้ย รายละเอียดดังในตารางที่ 8 ที่มีการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่ายของทิมวิชัย ซึ่งสะท้อนหนี้สินที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้จ่ายในครัวเรือน ที่มีทั้งการอุปโภค-บริโภค ค่าเล่าเรียนของลูก และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของพาหนะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งค่าสุราและห่วย ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย และสาเหตุหนี้สินที่เกิดขึ้นจากชีวิตประจำวันของแกนนำชุมชนตำบลเขาดิน

ทิมวิชัย	รายรับ	รายจ่าย	สาเหตุหนี้สิน
นายสุเทพ บุญต่อ (4 คน)	- การปลูกอ้อยจำนวน 8 ไร่ เพิ่งจะปลูกยังไม่มียาได้ - รับจ้างเดือนละ 9,000 บาท (รวมภรรยาด้วย) รวม 108,000 บาท/ปี - รวมรายรับ 108,000 บาท/ปี	- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 32,000 บาท/ปี - ส่งเงินกองทุนหมู่บ้าน 12,000 บาท/ปี - รวมรายจ่าย 116,000 บาท/ปี	ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
นางสังวาล โพธิ์ศรี (4 คน)	- ปลูกมะม่วง 5 ไร่ และปลูกฝรั่ง 1 งาน ได้กำไร 16,000 บาทต่อปี - เผ่าถ่าน 240,000 ต่อปี - รวมรายรับ 256,000 บาท/ปี	- ค่าใช้จ่ายเดือนละ 9,000 บาท รวม 108,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - รวมรายจ่าย 120,000 บาท/ปี	ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
นายสุรัชย์ อิ่มสำราญ (4 คน)	- การทำนาข้าว 150,000 บาท/ปี - รวมรายรับ 150,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการทำนา 30,000 บาท/ปี - ค่าเล่าเรียนของลูกและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 90,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - ส่งให้พ่อแม่ 72,000 บาท/ปี - รวมรายจ่าย 204,000 บาท/ปี	ค่าเล่าเรียนของลูก และค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
นายบรรจง สุวรรณศิริ (4 คน)	- การปลูกอ้อย 170,000 บาท/ปี - ค่าขาย 288,000 บาท/ปี	ต้นทุนในการปลูกอ้อย เป็นเงินกู้ 38,000 บาท ค่าปุ๋ยและยา 20,000 บาท ลงทุน 47,000 บาท	ค่าผ่อนรถ และค่าน้ำมันรถยนต์ (156,000 บาท/ปี)

	รวมรายรับ 458,000 บาท/ปี	● ผ่อนรดสำหรับใช้ขายของตลาดนัด 96,000 บาท/ปี ● ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ยย 12,000 บาท/ปี ● ส่งเงินสัจจะ 2,400 บาท/ปี ● ส่งเงินประกันชีวิต 9,600 บาท/ปี ● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 108,000 บาท/ปี ● ค่าเล่าเรียนลูก 60,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 393,000 บาท/ปี	● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ● ค่าเล่าเรียนลูก
นางสาวท พึ่งเพ็ญ (5 คน)	● การทำนาข้าว 3 ครั้ง 84,000 บาท/ปี (ค่าไถหลังหักค่าใช้จ่าย) ● เงินเดือนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 60,000 บาท/ปี ● ขนผัก 54,000 บาท/ปี รวมรายรับ 198,000 บาท/ปี	● ดันทุนในการทำนา 30,000 บาท/ปี ● ค่าสุรา (สามี) 14,400 บาท/ปี ● ค่าหอย (สามี) 3,600 บาท/ปี ● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี ● ส่งให้พ่อแม่ 8,000 บาท/ปี ● ช่วยงาน / สังคม 4,000 บาท/ปี ● ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ยย 17,000 บาท/ปี ● ส่งเงินสัจจะ 9,600 บาท/ปี (4 คน) รวมรายจ่าย 158,600 บาท/ปี	● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ● ค่าสุราและหอย (สามี) 18,000 บาท/ปี
นางสุมาลี ธีญเจริญ (3 คน)	● การปลูกอ้อย ยังตัดขายไม่ได้ จึงไม่มีรายได้ ● การทำนาอินทรีย์ 4 ไร่ 2 งาน 45,000 บาท/ปี ● เผล่าถ่าน 20,000 ต่อปี รวมรายรับ 65,000 บาท/ปี	● ลงทุนปลูกอ้อย 62,000 บาท/ปี ● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 36,000 บาท/ปี ● ค่าน้ำมันรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ 24,000 บาท/ปี ● ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ยย 10,000 บาท/ปี ● ค่ายาและนมให้พ่อแม่ 3,600 บาท/ปี รวมรายจ่าย 135,600 บาท/ปี	● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ● ค่าน้ำมันรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์

ตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของทมิวิชัย ม.11 ต.เขาคิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ทมิวิชัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นายสนั่น เจริญสิง (3 คน)	8 ไร่ แบ่งปลูกอย่างละ 4 ไร่	• การทำนาข้าว 20,000 บาท/ปี (ถ้าไรหลังหักค่าใช้จ่าย) • การปลูกอ้อย 30,000 บาท/ปี (ถ้าไรหลังหักค่าใช้จ่าย) • รับจ้างบรรทุกของในหมู่บ้าน • เงินเดือนผู้ใหญ่บ้าน (ไม่มีเหลือเนื่องจากมีภาษีสังคม) รวมรายรับ 50,000 บาท/ปี	• ส่งหนี้กองทุน 18,000 บาท/ปี • รายจ่ายในครัวเรือน ไม่มี เนื่องจากปลูกข้าวไว้กินเอง รวมรายจ่าย 18,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 32,000 บาท/ปี เนื่องจาก • "ไม่มีการเรื่องส่งลูกเรียน" • ปลูกข้าวอินทรีย์ (ไม่มีต้นทุนและรายจ่าย) "ไว้กินเอง เหลือจึงขาย" • จัดบัญชีครัวเรือน • ผ่อนหนี้กับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	• ทำบัญชีครัวเรือนที่ลงรายละเอียด เพื่อวิเคราะห์ตนเองในการลด เลิก สิ่งที่ไม่จำเป็น เป็นการลดรายจ่าย
นายสุเทพ บุญต่อ (4 คน)	8 ไร่	• การปลูกอ้อยจำนวน 8 ไร่ เพิ่งจะปลูก ยังไม่มีรายได้ • รับจ้างเดือนละ 9,000 บาท (รวมภรรยาด้วย) รวม 108,000 บาท/ปี รวมรายรับ 108,000 บาท/ปี	• ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี • ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 32,000 บาท/ปี • ส่งเงินกองทุนหมู่บ้าน 12,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 116,000 บาท/ปี	ติดลบ -8,000 บาท/ปีเนื่องจาก • ปลูกข้าวพบปัญหาเพลี้ยลง ทำให้ "ไม่มีรายได้" • มีรายได้จากการรับจ้างอย่างเดียว เพราะว่าอ้อยยังตัดไม่ได้ • ต้องส่งลูกเรียนหนังสือจึงมีรายจ่ายมาก • ทำไร่นาที่ดินของพี่ชายและพี่ชายจ่ายหนี้สินกับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	• ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น • ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ • หากขายอ้อยได้ ควรบริหารจัดการหนี้สินให้เสร็จสิ้น อย่าให้มีหนี้สินสะสม

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นางสังวาล โปธิศรี (4 คน)	5 ไร่ 1 งาน	- ปลูกมะม่วง 5 ไร่ และปลูกฝรั่ง 1 งาน ได้กำไร 16,000 บาทต่อปี - เผ่าถ่าน 240,000 ต่อปี รวมรายรับ 256,000 บาท/ปี	- ค่าใช้จ่ายเดือนละ 9,000 บาท รวม 108,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 120,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 136,000 บาท/ปี เนื่องจาก เผ่าถ่านจากไม้ที่ตัดจากสวน / ไร่ ต่างๆ โดยไม่มีต้นทุน	- ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น - สำรวจพื้นที่ที่มีไม้สำหรับเผ่าถ่านในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง - วางแผนปลูกป่าไม้ / ไร่เพิ่ม เพื่อสำรองไม้ไว้สำหรับเผ่าถ่าน เป็นการเพิ่มรายได้จากการเผ่าถ่านที่มีการจัดการอย่างเหมาะสม
นายสุรัชย์ อิม ถ้ำราษฎร์ (4 คน)	8 ไร่	การทำงานข้าว 150,000 บาท/ปี รวมรายรับ 150,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการทำงาน 30,000 บาท/ปี - ค่าเล่าเรียนของลูกและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 90,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - ส่งให้พ่อแม่ 72,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 204,000 บาท/ปี	ติดลบ -54,000 บาท/ปี เนื่องจาก มีรายได้จากการทำนาอย่างเดียว	- ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและไม่สร้างหนี้สินเพิ่ม - ค้นหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน - ทำนาอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนในการทำนา

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นายบรรจง สุวรรณศิริ (4 คน)	7 ไร่ 2 งาน	- การปลูกอ้อย 170,000 บาท/ปี - ค่าขาย 288,000 บาท/ปี รวมรายรับ 458,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการปลูกอ้อย เป็น เงินผู้ 38,000 บาท ค่าปุ๋ยและยา 20,000 บาท ลงทุน 47,000 บาท - ผ่อนรถสำหรับใช้ขายของตลาดนัด 96,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - ส่งเงินสัจจะ 2,400 บาท/ปี - ส่งเงินประกันชีวิต 9,600 บาท/ปี - ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 108,000 บาท/ปี - ค่าเล่าเรียนลูก 60,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 393,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 65,000 บาท/ปี เนื่องจาก - มีรายได้จากการค้าขายเป็นหลัก - มีรายได้เสริมจากการปลูกอ้อย (ยังไม่รวมค่าน้ำมันรถยนต์ หากคิดเป็นค่าน้ำมันรถยนต์เดือนละ 5,000 บาท รวม 60,000 บาท/ปี ก็เหลือเพียง 5,000 บาทเท่านั้น)	- เมื่อผ่อนรถหมดค่าแล้ว จะมีการขายได้เพิ่ม เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้รถในการค้าขาย - ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน - เมื่อลูกเรียนจบจะสามารถลดค่าใช้จ่ายได้
นางสาว พงษ์เพ็ญ (5 คน)	4 ไร่	- การทำงานซ้ำ 3 ครั้ง 84,000 บาท/ปี (กำไรหลังหักค่าใช้จ่าย) - เงินเดือนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 60,000 บาท/ปี - ขายผัก 54,000 บาท/ปี รวมรายรับ 198,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการทำงาน 30,000 บาท/ปี - ค่าสุรา (สามี) 14,400 บาท/ปี - ค่าห่วย (สามี) 3,600 บาท/ปี - ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี - ส่งให้พ่อแม่ 8,000 บาท/ปี - ช่วยงาน / สังคม 4,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 17,000 บาท/ปี - ส่งเงินสัจจะ 9,600 บาท/ปี (4 คน) รวมรายจ่าย 158,600 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 39,400 บาท/ปี เนื่องจาก - มีรายได้จากการประมงรับเหมา เป็นครั้งคราว - ผ่อนหนี้กับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น (สุรา บุหรี่) และไม่สร้างหนี้สินเพิ่ม

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นางศุภมาลี ธีญเจริญ (3 คน)	8 ไร่	● การปลูกอ้อย ยังตัดขายไม่ได้ จึงไม่มีรายได้ ● การทำนาอินทรีย์ 4 ไร่ 2 งาน 45,000 บาท/ปี ● ผลถ่าน 20,000 ต่อปี รวมรายรับ 65,000 บาท/ปี	● ลงทุนปลูกอ้อย 62,000 บาท/ปี ● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 36,000 บาท/ปี ● คำนำน้ำมันรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ 24,000 บาท/ปี ● ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 10,000 บาท/ปี ● ค่ายาและนมให้พ่อแม่ 3,600 บาท/ปี รวมรายจ่าย 135,600 บาท/ปี	ติดลบ -70,600 บาท/ปี เนื่องจาก ● ขณะนี้มีรายได้จากการทำนาอย่างเดียว ● มีแรงงาน 1 คน และมีภาระที่ต้องดูแลพ่อแม่ที่ป่วยอยู่ที่บ้าน จึงมีเวลาจำกัดในการประกอบอาชีพ	● ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ● ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ที่สามารถทำได้ และจัดเวลาให้สมดุลกับการดูแลพ่อแม่ ● หากขายอ้อยได้ ควรบริหารจัดการหนี้สินให้เสร็จสิ้น อย่าให้มีหนี้สินสะสม คาดว่าจะมีเงินเพียงพอสำหรับการลงทุนครั้งต่อไป

4.4 แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน

จากตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของทมิวจัย ม.11 ต.เขาดิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

- นางสาวลิ ธัญเจริญ เป็นหนี้ 70,600 บาท / ปี เนื่องจากปลูกอ้อย แต่ยังไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ได้ และมีพ่อแม่ที่ต้องเจ็บป่วยและดูแลอยู่บ้าน ต้องมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยมีรายได้เพียงคนเดียว จึงเกิดภาวะหนี้สิน แม้ว่าจะพยายามใช้ชีวิตแบบพอเพียง ปลูกข้าวอินทรีย์ และเผาถ่าน
- นายสุรัช อิมสำราญ เป็นหนี้ 54,000 บาท / ปี เนื่องจากทำนาเพียงอย่างเดียว ในขณะที่มีรายจ่ายในส่วนของการเล่าเรียนของลูกและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การลงทุนทำนา จึงเกิดภาวะหนี้สิน เพราะไม่ได้ทำนาอินทรีย์ จึงมีต้นทุนสูง ในขณะที่ราคาข้าวต่ำ จากการแทรกแซงราคาข้าวของรัฐบาล
- นายสุเทพ บุญต่อ เป็นหนี้ -8,000 บาท/ปีเนื่องจากปลูกข้าวพบปัญหาเพลี้ยลง ทำให้ไม่มีรายได้ มีรายได้จากการรับจ้างอย่างเดียว เพราะอ้อยยังตัดไม่ได้ และต้องส่งลูกเรียนหนังสือจึงมีรายจ่ายมาก แม้ว่าจะทำไร่ในที่ดินของพี่ชาย และพี่ชายจ่ายหนี้สินกับกองทุนฟื้นฟูให้ก็ตาม

จากตัวอย่างทั้ง 3 ราย มีทั้งเป็นหนี้ในระดับน้อย มาก และปานกลาง หากนำมาเปรียบเทียบกัน จะพบว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องจำเป็นในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่มาจากการลงทุนประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และค่าดูแลสุขภาพ แม้ว่าเมื่อขายผลผลิตได้หนี้สินน่าจะลดลง แต่เนื่องจากมีหนี้สินเดิมอยู่จึงยังคงมีดอกเบี้ยอยู่ หากมีรายได้เสริมจากการรับจ้างควบคู่กับการทำการเกษตร การลดต้นทุนโดยการทำการเกษตรอินทรีย์ และการทำอาชีพเสริม เช่น การเผาถ่าน จะช่วยให้ลดหนี้สินลงได้ ขึ้นอยู่กับวิถีการดำรงชีวิตที่แต่ละครอบครัวเลือกเอง นอกจากนี้ในตารางที่ 9 ยังมีตัวอย่างของทมิวจัยที่มีรายได้เหลือในแต่ละปี เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

- นางสาวล โพรศรี มีเงินเหลือ 136,000 บาท/ปี เนื่องจากเผาถ่านจากไม้ที่ตัดจากสวน / ไร่ต่างๆ โดยไม่มีต้นทุน ควบคู่กับการทำสวนเกษตร
- นายบรรจง สุวรรณศิริ มีเงินเหลือ 65,000 บาท/ปี เนื่องจากมีรายได้จากการค้าขายเป็นหลัก ควบคู่กับมีรายได้เสริมจากการปลูกอ้อย
- นางสาวท พึ่งเพ็ญ มีเงินเหลือ 39,400 บาท/ปี เนื่องจากทำการเกษตรและมีรายได้จากการประมงงานเป็นช่วงๆ
- นายสนั่น เขียวผึ้ง มีเงินเหลือ 32,000 บาท/ปี เนื่องจากปลูกข้าวอินทรีย์ ช่วยลดต้นทุนการทำนา และไม่มีภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมากนัก เนื่องจากลูกออกไปมีครอบครัวและประกอบอาชีพแล้ว

ถึงแม้จะมีรายได้เหลือ แต่ทุกคนก็ยังมีความจำเป็นต้องส่งให้ครอบครัวตามเงื่อนไขของแต่ละคน เช่น ส่งให้ ธ.ก.ส. ส่งให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เป็นต้น แต่ถ้าในระหว่างที่ผ่อนส่งหนี้สินไม่มีการสร้างหนี้สินใหม่เพิ่ม ก็คาดว่าจะสามารถจัดการหนี้สินเดิมที่มีอยู่ได้อย่างแน่นอน ซึ่งต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ข้อมูลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ประกอบด้วย

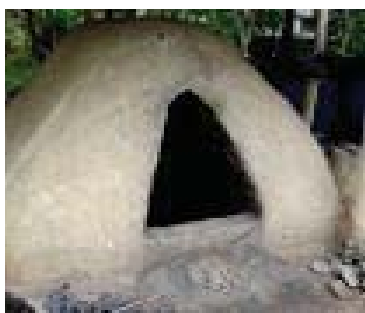
4.4.1 การเอาชนะภาระหนี้สินในครอบครัว

เริ่มต้นจากการสำรวจรายรับ – รายจ่ายในครอบครัว ผ่านการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนทุกวัน และวิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากตนเองและในครอบครัว เพื่อลด ละ เลิก อบายมุข สิ่งที่ไม่จำเป็นในชีวิต ซึ่งทมิวจัยได้มีการ

พูดคุย รายละเอียดดังในตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย และแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของทิมวิชัย ม.11 ต.เขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ร่วมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ชาวบ้านเริ่มตระหนักถึงรายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นในครัวเรือน รายจ่ายที่ไม่จำเป็น ช่วยลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลด ละ เลิก อบายมุข ได้แก่ การดื่มเหล้า สล็อตเตอรี เป็นต้น และหารายได้เสริมจากการเผาถ่านเพื่อขายและได้น้ำส้มควันไม้มาใช้ในการทำสารชีวภาพสำหรับฆ่าแมลงในการทำเกษตร

ผลิตภัณฑ์ในชุมชนและใช้ในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย

รายได้เสริมในครัวเรือนจากการเผาถ่าน น้ำส้มควันไม้ การเลี้ยงกบ

4.4.2 กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เสนอแผนโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ต่อสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในปี 2549 โดยมีสมาชิกขององค์กรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 60 คน จากสมาชิกทั้งหมด 75 คน ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 33 รายได้ เข้าร่วมโครงการกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรสุพรรณบุรี เพื่อโอนหนี้จาก ธ.ก.ส. เข้าไปอยู่ในกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดแหล่งสินทรัพย์และหนี้สินต่างๆ ของเกษตรกรแต่ละคนที่เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรในโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	สินทรัพย์	หนี้สิน	หมายเหตุ
1.	นายสนั่น เจริญผิง	400,000	282,500	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
2.	นางสาวท พึ่งเพ็ญ	400,000	295,200	
3.	นางอารียา (นายสุรชัย) อิ่มสำราญ	400,000	285,330	
4.	นางสุมาลี ธัญญเจริญ	400,000	298,700	
5.	นายสังเวียน ทองประสม	400,000	308,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
6.	นายเผด็จ วีระพันธ์	400,000	289,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
7.	นายบรรจง สุวรรณศิริ	400,000	296,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
8.	นางพา ทิพย์สังวาลย์	400,000	274,900	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
9.	นายมานิตย์ โพธิ์ศรี	400,000	269,525	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
10.	นายสมชาย ภคหิรัญวิรุฬห์	400,000	301,700	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
11.	นางพัชรี สุริย์แสง	400,000	260,974	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
12.	นายไผ่พจน์ สีนวน	400,000	274,900	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
13.	นายสิริแสง ทิตววรรณะ	400,000	301,700	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
14.	นางพัชรี สุริย์แสง	400,000	288,700	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
15.	นายวันชัย มณีแสง	400,000	278,500	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
16.	นายกุศล น้ำทิพย์	400,000	302,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
17.	นายสมชาย หลีกคำ	400,000	288,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
18.	นายสมชาย กล้ายน้อย	400,000	308,700	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
19.	นายสนอง พลเสน	400,000	269,552	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
20.	นายสมพร บุญต่อ	400,000	246,388	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
21.	นางสุภาพร พิโกอินทร์	400,000	290,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
22.	นายนักพงษ์ เรืองหิรัญวิช	400,000	266,115	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
23.	นายจรูญ อรุณมณี	400,000	380,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
24.	นายบำรุง นิลศิลา	400,000	276,175	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
25.	นางสมจิต ศรีประเสริฐทอง	400,000	200,055	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
26.	นายโกวิท ปานดี	400,000	400,000	
27.	นายคง ไม้พรม	400,000	285,700	
28.	นางค้าย ชูชาติ	400,000	301,500	
29.	นายธนภูมิ ฉัตรเงิน	400,000	275,200	
30.	นายประสงค์ หัสมาคะ	400,000	340,000	

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	สินทรัพย์	หนี้สิน	หมายเหตุ
31.	นายประสาน รัชมี	400,000	24,656	
32.	น.ส.สมยา นนทนาคร	400,000	287,200	
33.	นายชัย ภูมั่ง	400,000	267,500	
34.	นายประทุม พึ่งพิศ	400,000	405,000	
35.	นางขนิษฐา สุวรรณศรี	400,000	287,550	
36.	นายจรูญ บุญส่ง	400,000	275,600	
37.	นายวิโรจน์ เลิศชัยเรืองมาศ	400,000	256,200	
38.	น.ส.ปาริชาติ สามสุวรรณ	400,000	234,200	
39.	นางพลอ นาคทอง	400,000	258,204	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
40.	นายสมทิส ผิวอ่อน	400,000	289,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
41.	นางนงนภัศ แสงบุญ	400,000	279,165	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
42.	นางกัญรัตน์ บุญเพ็ชรรัตน์	400,000	275,000	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
43.	นายเถลิงศักดิ์ บุญเพ็ชรรัตน์	400,000	275,000	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
44.	นายละไม พลายแสง	400,000	260,400	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
45.	นางกอบบุญ เพชสีพะ	400,000	276,330	
46.	นายสมศักดิ์ อนันตการณ์	400,000	295,244	
47.	น.ส.วิราภรณ์ พึ่งเพ็ญ	400,000	340,000	
48.	นายสายพันธ์ ผดุงเกียรติศักดิ์	400,000	305,000	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
49.	นายใช้ แก้วเจริญศรีทอง	400,000	220,054	
50.	นายพิษณุพงศ์ แก้วเจริญศรีทอง	400,000	240,200	
51.	นางจินดา โพธิกุล (ปรีชา)	400,000	275,600	
52.	นางวันเพ็ญ ชัยอรุณ	400,000	285,700	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
53.	นายชาญ มณีแสง	400,000	275,200	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
54.	นายปรีชา มณีแสง	400,000	252,055	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
55.	นายจรูญ บุญส่ง	400,000	264,000	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
56.	นางแสง ภูระหงษ์	400,000	276,650	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
57.	นายชวน มะลิทอง	400,000	241,400	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
58.	นายมณี คิษฐารีย์	400,000	200,055	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
59.	นางกิจ สุนประโคน	400,000	29,000	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
60.	นายกฤษดา กิตติศักดิ์	400,000	264,261	โอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟู
รวมทั้งสิ้น		24,000,000	16,452,038	

หมายเหตุ สินทรัพย์ประมาณการจากยอดหนี้สินเดิมของ ธ.ก.ส. ประมาณรายละ 390,000 บาท รวมค่าประกันสินทรัพย์

ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการโอนหนี้เข้ากองทุนฟื้นฟูเกษตรกร เมื่อเดือนพฤษภาคม 2553 จำนวน 33 รายนั้น ช่วยลดดอกเบี้ยจาก ธ.ก.ส. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 เท่านั้น แต่ก็เป็นภาระเปลี่ยนเจ้าหนี้จาก ธ.ก.ส. มาเป็นกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร แทน ซึ่งเท่ากับว่ายังคงเป็นหนี้กับกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร เพียงแต่เสียดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ซึ่งช่วยให้ชาวบ้านมีเวลาในการทำมาหากินและสามารถชำระหนี้สินได้นานถึง 20 ปี และไม่ต้องพึ่งพาเงินกู้ยืมในระบบที่มีดอกเบี้ยสูง โดยต้องผ่อนชำระหนี้ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชื่อบัญชี “จัดการหนี้ของเกษตรกร” เลขที่บัญชี 058-2-17970-5 สาขาจตุจักร และเมื่อนำเงินเข้าบัญชีแล้วให้นำใบฝากเงินไปแจ้งที่สำนักงานกองทุนฟื้นฟูจังหวัดสุพรรณบุรี และสำนักงานสาขาจะออกไปแทนใบเสร็จรับเงินให้เก็บไว้เป็นหลักฐาน การผ่อนชำระหนี้ให้กับกองทุนฟื้นฟูมีระยะเวลา 20 ปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 11 ของนายสนั่น เชิญผึ่ง

ตารางที่ 11 แสดงแบบแผนการชำระเงินแบบท้ายสัญญาสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรของนายสนั่น เชิญผึ่ง

งวดที่	กำหนดชำระภายในวันที่	ชำระหนี้เงินต้น (บาท)	ชำระหนี้ ค่าบริการ	ยอดชำระรวม	คงเหลือหนี้ค้างชำระ
1	31 มีนาคม 2554	11,626.77	5,650.00	17,276.77	270,873.23
2	31 มีนาคม 2555	11,859.31	5,417.46	17,276.77	259,013.92
3	31 มีนาคม 2556	12,096.49	5,180.28	17,276.77	246,917.42
4	31 มีนาคม 2557	12,338.42	4,938.35	17,276.77	234,579.00
5	31 มีนาคม 2558	12,585.19	4,691.58	17,276.77	221,993.81
6	31 มีนาคม 2559	12,836.90	4,439.88	17,276.77	209,156.91
7	31 มีนาคม 2560	13,093.63	4,183.14	17,276.77	196,063.28
8	31 มีนาคม 2561	13,355.51	3,921.27	17,276.77	182,707.77
9	31 มีนาคม 2562	13,622.62	3,654.016	17,276.77	169,085.15
10	31 มีนาคม 2563	13,895.07	3,381.70	17,276.77	155,190.08
11	31 มีนาคม 2564	14,172.97	3,103.80	17,276.77	141,017.11
12	31 มีนาคม 2565	14,456.43	2,820.34	17,276.77	126,560.68
13	31 มีนาคม 2566	14,745.56	2,531.21	17,276.77	111,815.12
14	31 มีนาคม 2567	15,040.47	2,236.30	17,276.77	96,774.65
15	31 มีนาคม 2568	15,341.28	1,935.49	17,276.77	81,433.37
16	31 มีนาคม 2569	15,648.11	1,628.67	17,276.77	65,785.26
17	31 มีนาคม 2570	15,961.07	1,315.71	17,276.77	49,824.20
18	31 มีนาคม 2571	16,280.29	996.48	17,276.77	33,543.91
19	31 มีนาคม 2572	16,605.89	670.88	17,276.77	16,938.01
20	31 มีนาคม 2573	16,938.01	338.76	17,276.77	0.00
	เงินต้น 282,500 บาท				

หมายเหตุ การส่งเงินขึ้นอยู่กับเงินต้นของแต่ละรายช่วงที่เข้าร่วมกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

4.4.3 กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ม.11 ต.เขาดิน

กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ที่เป็นเครือข่ายได้ดำเนินการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มและผู้ยากไร้ได้ระดับหนึ่ง มาจนถึงบัดนี้กรรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดระเบียบและให้มีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ตลอดมา ผลการดำเนินงานครั้งแรกมีสมาชิก 27 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 81 คน มีเงินฝากรายเดือนทุกเดือน รวมระยะเวลา 12 ปี มีจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,040,000 บาท มีสวัสดิการเกิด แก่ เจ็บ ตาย อนุมัติในหลักการตายได้ค่าทำศพ 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) และได้ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 398,400 บาท (สามแสนเก้าหมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) ซึ่งที่ผ่านมาชาวบ้านได้มีการออมทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงินเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการกู้เงินจากกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อใช้จ่ายในครอบครัวและชุมชนเป็นวงๆ ส่งปีละครั้ง แต่ไม่ค่อยได้มีการจัดสวัสดิการภายในกลุ่มมากนัก เพราะส่วนใหญ่เป็นการปล่อยกู้ จึงทำให้ออกผลมีน้อยจากการส่งงวดนานครั้งละ 1 ปี ทีมวิจัยกำลังอยู่ระหว่างการค้นหาแนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และสามารถนำเงินที่มีอยู่ในกลุ่มมาช่วยเหลือสมาชิกในการปลดหนี้ทดแทนเงินกู้ยืมระบบต่อไป

จากการประเมินผลและรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้น พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ที่สำคัญ คือ การจัดบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในสิ่งที่มากเกินความจำเป็น และค้นหาแนวทางการเพิ่มรายได้จากทุนเดิมของแต่ละบุคคล สิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง คือ การนำรายรับ-รายจ่ายมาพูดคุยร่วมกันอย่างเปิดเผย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยกันค้นหาแนวทางการลดหนี้สินดังในตารางที่ 9 สรุปผลการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย และแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของทีมวิจัย ม.11 ต.เขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งบางครั้งการลดหนี้สินอาจจะไม่ต้องใช้เงิน เช่น นายบรรจง สุวรรณศิริ ทำอาชีพค้าขายตามสถานที่ต่างๆ สามารถช่วยดู / สอบถามจากพื้นที่อื่นๆ ว่ามีไม่สำหรับเผาถ่านหรือไม่ให้กับนางสังวาลย์ โพธิ์ศรี รวมทั้งราคาข้าวสารอินทรีย์ในพื้นที่อื่นๆ เป็นอย่างไรให้กับนายสนั่น เชิญฝิ่งและนางสุมาลี ธัญเจริญ การนำข้าวอินทรีย์ของกลุ่มไปทำส่งขายให้กับเครือข่ายพื้นที่อื่น (ตำบลแพรงหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม) เป็นต้น รวมทั้งควรมีการปรับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ เพื่อนำเงินในกลุ่มมาปล่อยกู้ให้กับสมาชิก ช่วยลดหนี้ระบบเหมือนกับชุมชนบ้านฆ้อง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ตัดวงจรหนี้ไม่ให้เพิ่มขึ้น และการของบประมาณจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในการมาพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการฟื้นฟูเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในส่วนของสมาชิกที่ยังไม่ได้เข้าร่วมรอบที่ 2 เพื่อสามารถปลดหนี้สินได้อีกทางหนึ่ง

นักวิจัยมีมุมมองว่า หากสมาชิกสามารถตัดหนี้สินจาก ธ.ก.ส. เข้าสู่กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ จะช่วยจัดการหนี้สินส่วนที่เหลือได้อย่างชัดเจนและดอกเบี้ยต่ำ ควบคู่กับการวิเคราะห์รายรับ – รายจ่ายของตนเอง และนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำเกษตรอินทรีย์เหมือนกับนายสนั่น เชิญฝิ่ง พบว่า ไม่มีหนี้สินเพิ่ม แม้ว่าจะมีเงินคงเหลือรายปีน้อย แต่ก็ไม่มีค่าใช้จ่ายที่เกินตัว หรือบางคนที่ทำเกษตรเคมีก็เริ่มลด ละ และมาทดลองทำเกษตรอินทรีย์แบบค่อยเป็นค่อยไป การทำอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับครอบครัวของตนเอง ดังนั้นหัวใจสำคัญ คือ ต้องมีแกนนำสำคัญที่เป็นหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อยที่ต้องการปลดหนี้อย่างต่อเนื่อง อาจจะเริ่มต้นจากแกนนำทีมวิจัย 5 – 7 คน ที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 9) มาทดลองทำ และนำผลงานมาเปรียบเทียบร่วมกันว่า สิ่งที่จะจัดการหนี้สินด่อนั้นมีข้อดี ข้อด้อยอย่างไร ต้องปรับปรุงอะไร ซึ่งอาจจะทำได้ในระดับหนึ่ง เพราะว่าทีมวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจกระบวนการวิจัย ยกเว้นแกนนำที่ผ่านการลงมือทำด้วยตนเองจะเปลี่ยนแปลงได้จริง

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

นิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก หมู่ 11 บ้านเขาดิน เป็นชุมชนที่เกิดจากผู้เข้าร่วมโครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกได้ถูกก่อตั้งโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 โดยมีบริษัท ประสงค์พร จำกัด จัดโครงการสวนเกษตร และมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนด้านสินเชื่อ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการและอยู่ในนิคมเกษตรกรรม มาจากพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี กรุงเทพมหานคร พิจิตร พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ราชบุรี นครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี

ในช่วงปี พ.ศ.2532 เป็นการทำอาชีพการเกษตร ทำนา ปลูกผัก ผลไม้ ตามที่โครงการส่งเสริมและระบุไว้ แต่เมื่อโครงการไม่ประสบความสำเร็จชาวบ้านจึงหันมาปลูกพืชตามที่ตนเองต้องการปลูกและคิดว่าจะช่วยสร้างรายได้ ลดหนี้ที่มีอยู่ได้ โดยได้เปลี่ยนมาปลูกอ้อย และเริ่มปลูกข้าวกันมากขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2549 เนื่องจากคิดว่าข้าวมีราคาแพง แต่เมื่อปี พ.ศ.2552 เหลือลงนาข้าว ทำลายพืชผล ชาวบ้านจึงหันมาปลูกอ้อยทดแทนข้าว บางคนก็ยังคงปลูกข้าวอยู่แต่เพื่อเอาไว้กินในครัวเรือน แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่ในโครงการมีการแบ่งโซนบ้านที่อยู่อาศัยที่ห่างไกลจากที่ทำการเกษตร จึงมักถูกลักขโมยผลผลิต ทำให้รายได้ลดลง นอกจากนี้แกนนำชุมชนบางคนยังคงปลูกข้าวอินทรีย์ และบางคนก็ปลูกไม้ผลเป็นคันรอบนาข้าวหรือทำสวนผักและปลูกดอกดาวเรือง

ภาวะหนี้สินของเกษตรกรในโครงการที่ ธ.ก.ส. คาดการไว้เบื้องต้น แต่ละรายมีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เป็นเงินระยะยาว 15 ปี เพื่อการลงทุนรายละ 390,000 บาท (ที่ดิน 8 ไร่ พร้อมบ้าน) ในระยะแรกเริ่มโครงการ ประกอบด้วย ที่ดิน บ้านที่อยู่อาศัย การพัฒนาที่ดิน เป็นเงินกู้การลงทุน รวมเป็นหนี้สินรายละ 1,212,469 บาท ต่อมาการดำเนินงานของโครงการไม่เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้ เช่น การจัดการแปลงเกษตร การจัดการน้ำ เงื่อนไขในการผลิตที่ต้องใช้แรงงานคน เป็นต้น ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่ตกลงกันไว้ จนเกิดหนี้สินหลังจากโครงการ ผลการสำรวจของทิมวิจัยเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2553 พบว่า เกษตรกรทำสวนบ้านเขาดินมีหนี้สินทั้งหมด จำนวน 28,179,209 บาท เป็นของ ธ.ก.ส. จำนวน 16,760,281 บาท กลุ่มออมทรัพย์ 398,400 บาท กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร 11,020,528 บาท ซึ่งพบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตร รับจ้าง และเงินออมในชุมชน สำหรับรายจ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าอุปโภค บริโภค และค่ารายจ่ายทางสังคม (งานบวช งานศพ ทำบุญ ฯลฯ) โดยคนที่มีภาวะการเงินติดลบเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ดูแลผู้สูงอายุ และมีรายรับน้อย ทำให้เกิดหนี้สินที่เกิดจากชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นมา บางส่วนรอการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการยืมเงินกู้ยืมกระแสรายได้ทำให้รายได้ที่หามาได้ต้องหมดไปกับค่าดอกเบี้ย เกิดเป็นวัฏจักรหนี้สินเช่นนี้

ทิมวิจัยจึงได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์รายบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากการเกษตร บางส่วนก็มีอาชีพรับจ้างควบคู่กับการทำการเกษตร ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. การเอาชนะภาวะหนี้สินในครอบครัว ผ่านการสำรวจรายรับ – รายจ่ายในครอบครัว การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนทุกวัน เพื่อวิเคราะห์รายรับและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น (เกษตรกรอินทรีย์ น้ายาล้างจาน แชมพู ปลูกผักกินเอง) เพิ่มรายได้ในครัวเรือน (เผาถ่าน เลี้ยงกบ ขายผักที่เหลือจากการบริโภค ขายน้ำส้มควันไม้) และลด ละ เลิก อบายอบายมุข สิ่งที่ไม่จำเป็นในชีวิต เช่น เหล้า หูยไต้ดินและลอตเตอรี่

2. กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ที่ช่วยปลดหนี้จาก ธ.ก.ส. และมีระยะเวลาในการผ่อนนาน 20 ปี ดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาท/ปี ทำให้เกษตรกรมีเวลาในการฟื้นฟู / การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ช่วยให้เกษตรกรสามารถ

ปลดหนี้ได้ ควบคู่กับสามารถเขียนโครงการจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรได้ โดยทีมวิจัยได้เขียนส่งไปแล้วอยู่ระหว่างการปรับแก้เพื่อขออนุมัติงบประมาณรอบใหม่จากกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร เพื่อนำมาเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรปัจจุบัน

3. กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ม.11 ต.เขาคิน ที่ช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงินเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการกู้เงินเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวและชุมชนเป็นงวดๆ โดยส่งเงินกู้คืนปีละครั้ง แต่ไม่ค่อยได้มีการจัดสวัสดิการภายในกลุ่มมากนัก เพราะส่วนใหญ่เป็นการปล่อยกู้ จึงทำให้ออกผลมีน้อยจากการส่งเงินงวดนานครั้งละ 1 ปี ทีมวิจัยกำลังอยู่ระหว่างการค้นหาแนวทางในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และสามารถนำเงินที่มีอยู่ในกลุ่มมาช่วยเหลือสมาชิกในการปลดหนี้ทดแทนเงินกู้ยืมต่อไป

สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินที่สำคัญในปัจจุบัน คือ การจัดบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในสิ่งที่มากเกินความจำเป็น และค้นหาแนวทางการเพิ่มรายได้จากทุนเดิมของแต่ละบุคคล สิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง คือ การพูดคุยเพื่อนำรายรับ-รายจ่ายมาพูดคุยร่วมกันอย่างเปิดเผย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยกันค้นหาแนวทางการลดหนี้สินเดือนละ 1 ครั้ง รวมกลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญเพื่อเพิ่มรายได้ เช่น พื้นที่และจำนวนไม้สำหรับเผาถ่าน ราคาข้าวสารอินทรีย์ในพื้นที่อื่นๆ การขายสินค้าในกลุ่มให้กับเครือข่ายพื้นที่อื่น เป็นต้น เพื่อวางแผนการจัดการตนเองอย่างเหมาะสม และการจัดการร่วมกันในชุมชน การปรับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ เพื่อนำเงินในกลุ่มมาปล่อยกู้ให้กับสมาชิก ช่วยลดหนี้ในระบบ ตัดวงจรหนี้รายใหม่ และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการฟื้นฟูเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยปลดหนี้ได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะสำคัญต่อการจัดการหนี้สินในอนาคตของบ้านเขาคิน คือ การสร้างแกนนำที่เข้มแข็งและเข้าใจกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาสรุปวิเคราะห์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหาระยะหนึ่งแล้ว ยังช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่จะเข้ามารายล้อมอยู่ในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ชุมชนรู้เท่าทันสถานการณ์ปัญหาที่จะตามมาในระยะต่อไป เรื่องหนี้สินเป็นเพียงตัวอย่างปัญหาหนึ่งเท่านั้นที่จะรวมคนเข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน

5.2 บทเรียนการวิจัย

5.2.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย

-กล้าพูด กล้าแสดงออก จากการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลและเผชิญกับปัญหาภาวะหนี้สิน ทีมวิจัยจึงสามารถพูดได้และนำเสนอกับหน่วยงานต่างๆ

-มีการบันทึกข้อมูลรายรับ – รายจ่าย จึงเห็นตัวเลขรายจ่าย ทำให้เริ่มอดออมเนื่องจากลูกต้องเรียนหนังสือและต้องการลดหนี้สินที่มีอยู่

-มีการพูดคุยระหว่างทีมวิจัยและทีมวิจัยกับชาวบ้านเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และชาวบ้านสามารถทำได้จริง

-การลงมือทำงานด้วยตนเอง เช่น การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการสรุปข้อมูล ช่วยให้ทีมวิจัยสามารถจัดการตนเองได้

-ทราบเครื่องมือในการทำงาน คือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้สามารถกำหนดทิศทางการทำงานได้ ซึ่งหากจะพูดถึงกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้งหมด ได้แก่ เวทีสร้างความเข้าใจโครงการ การประชุมทีมวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล การศึกษาดูงาน การประชุมเครือข่ายนั้น ทีมวิจัยนำเสนอว่า แต่ละขั้นตอนทำให้เกิดการเรียนรู้ดังนี้

- การประชุมทีมวิจัย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเปิดใจ และเกิดความสามัคคีในการทำงาน
- การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้เกิดการจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ
- การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ทำให้มีการนำข้อมูลมาใช้อย่างเหมาะสมกับการตัดสินใจแก้ไขปัญหา เช่น การปลดหนี้จาก ธ.ก.ส. โดยการผันเข้ากองทุนฟื้นฟู เนื่องจากมีดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และมีระยะเวลาในการปลดหนี้ระยะยาวถึง 20 ปี
- การศึกษาดูงาน ทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อื่นๆ แต่ทีมวิจัยก็ต้องนำมาปรับให้เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง
- การประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นช่วยเรื่องของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายและนำบทเรียนจากพื้นที่อื่นมาปรับใช้กับการทำงานของโครงการและการดำรงชีวิตของตนเองและทีมวิจัย

5.2.2 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

ความเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล (ทีมวิจัย)

นายสนั่น เชื้อผึ่ง หัวหน้าทีมวิจัย คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินเป็นผู้ดูแลการเงินระบบการบริหารของกลุ่ม มีความชำนาญการจดบันทึกรายรับและลดรายจ่ายการซื้อของตลาดนัด มีการลดต้นทุนการผลิตในนาข้าวด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ขอบจดบันทึกและเก็บข้อมูลสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยทำให้มีทักษะในเรื่องการรวบรวมข้อมูลสมาชิก การนำเสนอผลการวิจัยให้เกิดการแลกเปลี่ยนในกลุ่มได้ เข้าใจกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาของชุมชนแบบองค์รวม ยังมีความต้องการพัฒนาทักษะเขียนบันทึกแบบแผนที่ทางความคิดและการจับประเด็นสรุปนำเสนอ

นางสาวท พึ่งเพ็ญ ผู้ช่วยหัวหน้าทีมวิจัย รองประธานกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้ที่จดบันทึกรายรับรายจ่ายมีกิจกรรมที่เกิดจากการจดบันทึก เช่น การปลูกข้าวโพดกินฝัก การทำสวนสมุนไพรขี้เหล็กไล่แมลง ทำนาลดต้นทุน ทำนาข้าวมะลิแดงขายใส่ถุง 1 กก. นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการประสานทีมวิจัยให้เกิดการขับเคลื่อนงานที่ต่อเนื่อง ผลที่เกิดจากงานวิจัยพบว่าเข้าใจกระบวนการในการจัดการปัญหาครอบครัวและชุมชน ติดตามหนุนเสริมให้กำลังใจสมาชิกมากขึ้นเป็นแบบอย่างการลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิก และคนทั่วไปได้พบเห็นและนำไปปฏิบัติได้ ทักษะที่ต้องพัฒนา คือ การสรุปประเด็นและการพูดให้เกิดกำลังใจ การประสานใจคน

นายสุรชัย อัมธราญ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ทีมวิจัยเลขานุการ กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน คอยจดบันทึกการประชุมของกลุ่มเกษตรกร และดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลเขาหิน ได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดจากกระบวนการวิจัยพบว่าเข้าใจกระบวนการในการจัดการปัญหาของครอบครัวและชุมชนมากขึ้น การสรุปประเด็นและการพูดให้กำลังใจคน การประสานใจคน การทำให้ข้อคิดแก่นรู้ใหม่ที่ยังจัดการตนเองไม่ชัด มีแนวความคิดนักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ของการเห็นภาพ สรุปประเด็นเป็นรูปแบบของผู้นำ

นางสุมาลี ธัญญเจริญ เภรบุญกิจโครงการ และเป็นเหรัญญิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้ที่จดบันทึกรายรับรายจ่าย จดบันทึกการลดต้นทุนการผลิต กิจกรรมจดบันทึก เช่น การปลูกข้าวโพด การทำสวนสมุนไพรขี้เหล็กไล่แมลง การจัดการแบ่งเป็นประเภทที่จะต้องใช้ วางระบบสวัสดิการตนเองและกลุ่ม เป็นต้น ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยพบว่ามีวางแผนใช้เวลา การเก็บเงินที่เป็นระบบ สรุปเรื่องราวตนเอง ที่มีการ

จัดการตนเองได้อย่างไรเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิก ขยายผลความคิดสู่เพื่อนบ้านให้เห็นความสำคัญของการพึ่งพาตนเอง โดยทำน้ำส้มควันไม้ใช้เอง ทำน้ำยาล้างจานใช้เอง ทำแชมพูใช้เอง ทำครีมนวดใช้เอง ทำสบู่ใช้เอง ทำน้ำยาจับใบใช้เอง ทำฮอร์โมนใช้เอง ทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง ทำสารสมุนไพรจับไล่แมลงใช้เอง ทำข้าวมะลิแดงส่งขายเพิ่มรายได้จัดการระบบแบบลงตัวเพื่อเป็นแบบอย่างได้

นายสังเวียน ทองประสม ทีมวิจัยและเป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้จัดบันทึก รายรับรายจ่าย มีกิจกรรมการจัดบันทึกทำสบู่ไล่แมลง ทำปุ๋ยอินทรีย์จากหอยเชอรี่เพื่อใช้กับสวนผลไม้ส้มโอ มะม่วง มะนาว ชมพู ฝรั่ง ไม้สมุนไพร พริก ข่า ตะไคร้ หางไหล หนอนตามหญ้า สาบเสือ สะเดา ผลการที่เกิดขึ้นจากการวิจัยพบว่าการวางแผนในการจัดระบบให้เกิดความสมดุล มีทักษะจัดบันทึกกล้าแสดงออกความคิดเห็น นำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุม และโครงการสร้างศีลธรรมโลก บวชพระหนึ่งแสนรูปได้เข้าร่วมโครงการแบบต่อเนื่อง

นายภุชงค์ กิตติศักดิ์ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ได้เข้าร่วมในกระบวนการศึกษาวิจัยแบบต่อเนื่อง เปิดร้านขายของชำหลายอย่างเพื่อช่วยแบ่งเบาอาชีพทางการเกษตร ทำนาเพื่อยังชีพ ข้าราชการมาปลูกอ้อยเพื่อเพิ่มรายได้จัดบันทึกค่าใช้จ่ายแบบครบถ้วน เรียนรู้การลดต้นทุน ทำปุ๋ยทำฮอร์โมนใช้เอง ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยพบว่าได้คิดหาแนวทางปัญญา มีทางออกกับการแก้ปัญหาตนเองมีเพื่อนช่วยแนะนำให้กำลังใจ ต้องการพัฒนาการเขียนกระดานนำเสนอข้อมูลการเรียบเรียงข้อมูลตนเองเพื่อนำเสนอให้คนอื่นได้เรียนรู้

นายบรรจง สุวรรณศิริ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินเป็นนักพัฒนา ทำงานกับชุมชนมานานเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมาหลายปี มีบทบาทในการกระตุ้นติดตามให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการเงิน การจัดบันทึก รายรับ - รายจ่าย ทำการซื้อขายมะพร้าวขายส่งยังตลาด ทำให้ธุรกิจมั่นคงระดับหนึ่งกำลังออกแบบวิจัยมะพร้าวแปรรูปเป็นเครื่องดื่มสมุนไพรมะพร้าวกลั่นเย็นแทนน้ำนมแม่ มีคุณค่าทางอาหารมากกว่าน้ำนมแม่ 32% ถ้าประสบความสำเร็จใช้หนี้หมดเร็วแน่นอน หวังกระบวนการวิจัยมาเสริมสร้างการทำงานให้เกิดรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

นายสุเทพ บุญต่อ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ข้อมูลที่มีใจวิจัยเป็นแนวทางการจัดการหนี้สิน สามารถนำไปใช้กับกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นจัดบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อช่วยลดปลดหนี้มาเรียนรู้แล้วนำไปทำเอง มีต้นแบบทีมวิจัยหลายคนลดต้นทุนการผลิต ทำให้ไม่อยู่โดดเดี่ยวเป็นทีมวิจัยได้มากกว่าที่คิด ได้พูดคุยได้เรียนรู้ของทีมวิจัยและเครือข่ายหลายจังหวัดเห็นโลกกว้างใหญ่ วิชาการมากมาย มีพลัง มีความสุข

นายไผ่พจน์ สีนวน ทีมวิจัยกรรมการตรวจสอบกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ได้เข้าร่วมกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น พบว่าการจัดบันทึกรายรับ - รายจ่าย ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยคิดหาแนวทางปัญญา หาทางแก้ไขหนี้สินที่โครงการล้มเหลว ธ.ก.ส. ทั้งความทุกข์ระทมไว้ให้เกษตรกรมากมาย ให้ภรรยาขายกล้วยเดี่ยว หวานเย็น ช่วยกันทำมาหากินจากอาชีพทำนาเพื่อยังชีพหมด ทำอ้อยได้เงินเข้า รับจ้างขับรถช่วยกันต่อสู้ทุกแบบ หวังเป็นแบบอย่างที่ดีลดต้นทุนเพื่อการผลิตทุกอย่าง สร้างกระบวนการลดหนี้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนขยายผลความคิดสู่เพื่อนบ้านให้เห็นความสำคัญของการพึ่งพาตนเองแบบมีระบบทักษะที่ต้องพัฒนา คือการสรุปประเด็นและการพูดให้กำลังใจ

นายประสาน รัชมี ทีมวิจัยเป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนทำสวนเขาหิน เป็นอาสาสมัครสละเวลามีกิจกรรมจัดบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย การทำนาลดต้นทุนใช้สารจับไล่แมลงทำปุ๋ยอินทรีย์ มีบทบาท

ในการประสานทีมวิจัยให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง ติดตามหนุนเสริมให้กำลังใจสมาชิกแบบต่อเนื่อง ผลที่เกิดจากกระบวนการวิจัย พบว่าเข้าใจกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา เก็บข้อมูลสมาชิก นำเสนอการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจับประเด็นสรุปนำเสนอ

นางสุภาพร พักอินทร์ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินผู้นำ เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยนำพาให้ชุมชนเข้มแข็ง ผู้นำที่ดีต้องมีน้ำใจเป็นกลาง ทุ่มเท เปิดใจ ไม่มีอคติ เสียสละ ไม่เก่งคนเดียว มองการไกล เปิดโอกาสดึงคนเก่งเข้าทำงาน มีคุณธรรม มีความกล้าหาญ ทำนาเปลี่ยนหันมาปลูกอ้อยซ้ำ หน้อยแต่ได้แน่นอน จดบันทึกรายรับ-รายจ่าย เพื่อเข้ากระบวนการลดต้นทุนเพื่อพึ่งพาตนเอง เข้าใจกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาของครอบครัวและชุมชน ต้องมีกระบวนการวางแผนออกแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดพูดคุยให้ตกผลึกแล้วเดินไปด้วยกัน

นางด้าย ขุชาติ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ชุมชนที่เข้มแข็งต้องเป็นชุมชนที่สามารถจัดการปัญหาของตนเองได้ ไม่ต้องให้คนอื่นมาจัดการสามารถช่วยเหลือตนเองได้และจะเป็นการพัฒนาให้ตรงจุด กระบวนการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น คิดอาวุธทางปัญญา ให้ทีมวิจัยแก้ปัญหาจดบันทึกทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ลดต้นทุนการผลิต ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เลือขาย ในสวนมีพืชผักหลายชนิด เกษตรอินทรีย์อยู่ในหัวใจ คำนึงจุนเจือกันทุกวัน การพูดเพื่อให้กำลังใจคน ชะคนอื่นๆ หมั่นแสวงหาไม่มีประโยชน์อะไร

ความเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัย

โดยภาพรวม ทีมวิจัยมีความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ลดการดื่มเหล้า บางคนเลิกดื่มเหล้า หันมาทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เป็นประจำ การบันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่องช่วยให้ทีมวิจัยเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต ที่ลดรายจ่ายฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้น รู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และเพิ่มรายได้จากการเผาถ่านเพื่อขายและน่าน้ำส้มควันไม้มาใช้เป็นส่วนผสมในน้ำจุลินทรีย์เพื่อใช้กำจัดแมลงแปลงเกษตร มีการสรุปวิเคราะห์รายรับ – รายจ่าย จึงคิดปลูกข้าวไว้กินเองในครัวเรือน ส่วนที่เหลือจากกินจึงจะนำออกมาขาย (นางสุมาลี รัชญะเจริญ) มีการเรียนรู้เรื่องการวางแผนในการทำงาน ทำให้สามารถจัดการตนเองได้ดีขึ้น มีความคิดใหม่ๆ ที่ดีขึ้นกว่าเดิมที่เคยมี มีการนำข้อมูลไปต่อรอง / เปรียบกับธนาคารและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า ปัจจุบันมีความทุกข์และความกลัวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นลดลง เนื่องจากมีความมั่นใจจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถนำเสนอเรื่องต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบได้ ใจเย็นและรับฟังผู้อื่นเพิ่มขึ้น มองตนเองเพิ่มขึ้น มีการใช้เหตุผลพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจลงมือทำ และติดตามระหว่างการทำงาน

ความเปลี่ยนแปลงของชุมชน

คนในชุมชนส่วนใหญ่จะดื่มเหล้าทุกวัน เมื่อเห็นทีมวิจัยมีความเปลี่ยนแปลงเป็นตัวอย่างที่ดี ทำให้ได้วิธีคิดและเริ่มลดเหล้าลง และจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันบ่อยครั้ง ทำให้เกิดการวิเคราะห์ข้อมูลการเป็นหนี้สินของชุมชนว่า ในปัจจุบันส่วนหนึ่งหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายภายในครัวเรือนมากเกินไป ทีมวิจัยจึงนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักในการปรับเปลี่ยนเพื่อลดรายจ่าย โดยการร่วมกันผลิตของใช้ภายในชุมชน เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู ครีมนวดผม น้ำยาจับใบ สอว์โมน จากนม สอว์โมนจากรกหมู ปูขี้ปลา น้ำสาบเสือ ฯลฯ และมีการนำผลิตภัณฑ์เหล่านี้มาแบ่งปันกันภายในชุมชน ทำให้เกิดการลดค่าใช้จ่ายได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งเฉลี่ยแล้วสามารถลดรายจ่ายภายในครัวเรือนได้ประมาณ 500 บาทต่อเดือน ซึ่งถือเป็นแนวทางในการแก้ไขของเกษตรกรกลุ่มนี้

นอกจากนี้ยังพบว่า การทะเลาะ / ความขัดแย้งลดลง เนื่องจากการใช้เหตุผลในการพูดคุยเพิ่มขึ้น มีการนำข้อมูลมาใช้ในการประชุม / พุดคุย นำประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตั้งแต่อดีต – ปัจจุบันมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน จัดทำบันทึกการประชุม เพื่อสร้างการเรียนรู้ในทีม และนำสู่การค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงของหน่วยงาน

ทีมวิจัยมีการนำกระบวนการมีส่วนร่วมจากการดำเนินโครงการไปปรับใช้กับหน่วยงานต่างๆ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม ดังนี้

ร.ก.ส.

มีการเจรจาต่อรองถึงการแก้ไข / ยุติปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เบื้องต้นเจ้าหน้าที่แจ้งว่าหากสามารถยุติปัญหา / ชำระหนี้สินได้ก็จะเป็นการดี ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอคำตอบว่าผลสรุปจะเป็นเช่นไร

กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

- การจัดทำเอกสารถูกต้องและเป็นไปตามเงื่อนไขของกองทุนฟื้นฟู เนื่องจากทีมวิจัยได้ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวม สรุปวิเคราะห์ และนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการจัดทำโครงการจากการทำงานวิจัย
- ทราบความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผล ขั้นตอนการดำเนินงาน เนื่องจากผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาเรียบเรียง เพื่อนำเสนอให้กองทุนฟื้นฟูรับทราบอย่างเป็นระบบ / ขั้นตอนทำให้กระบวนการเตรียมเอกสารเรียบร้อยตามที่แหล่งทุนต้องการ

5.2.3 กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานวิจัย

-เนื่องจากปัญหาภาวะหนี้สินเป็นปัญหาร่วม ทีมวิจัยจึงได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี เพราะว่าการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

5.3 ปัญหาการวิจัย

-เวลาไม่ตรงกัน จึงไม่สามารถมาร่วมเวทีได้ทุกครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

-ปัญหาส่วนตัว เช่น เข้ามาร่วมทำงานวิจัย ทำให้ต้องมีการพูดคุยกับทีมวิจัย และเข้าไปร่วมเรียนรู้ดูงานในพื้นที่อื่นๆ ในขณะที่มีภาระส่วนตัวที่ต้องรับผิดชอบ (พ่อแม่ป่วยอยู่กับบ้าน) ทำให้เราจะมีกินหรือไม่ ทำให้ทีมวิจัยบางส่วนต้องเลือกบางเวทีที่ตนเองสามารถเข้าร่วมเรียนรู้ได้ตามการจัดการสมดุลของตนเองอย่างเหมาะสมกับวิถีของตนเอง

5.4 ข้อเสนอแนะต่อชุมชน นโยบาย และข้อเสนอแนะต่อการวิจัยในอนาคต

-ทีมพี่เลี้ยงเข้าร่วมเวทีและลงชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยเป็นระยะๆ ทำให้ทีมวิจัยสามารถปรึกษาเวลามีปัญหาในการทำกิจกรรมและเรื่องอื่นๆ ในพื้นที่ได้ เนื่องจากช่วงที่ผ่านมาทีมวิจัยมีการเรียนรู้และนำกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปปรับใช้กับการประชุม / การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำให้มีการปรับเปลี่ยนหลายอย่าง เช่น กระบวนการจัดเตรียมเอกสารเสนอต่อหน่วยงานต่างๆ การติดต่อประสานงาน การนำเสนอ การสื่อสาร และการนำข้อมูลไปต่อรองกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล เนื่องจากมีฐานข้อมูล เป็นต้น

ภาคผนวก

โครงการ โครงการแนวทางการจัดการหนี้สินกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนาง
บวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีภาคผนวก ดังนี้

- ก. สรุปรายงานการประชุม
- ข. ภาพกิจกรรมของโครงการ

ก. สรุปรายงานการประชุม

สรุปการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 8 สิงหาคม 2552 เวลา 09.00 น.

ณ อาคารศาลาโลดม ตำบลเขาหิน อำเภอดำรงนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายสนั่น	เจริญผึ้ง	ทีมวิจัย
2. นางสาวท	พึ้งเพ็ญ	ทีมวิจัย
3. นางอานวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
4. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
5. นางสุภาพร	พักอินทร์	ทีมวิจัย
6. นายไผพจน์	สินวน	ทีมวิจัย
7. นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ทีมวิจัย
8. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
9. นายสมชาย	คล้ายน้อย	ทีมวิจัย
10. นายจรูญ	อรุณมณี	ทีมวิจัย
11. นายสังเวียน	ทองประสม	ทีมวิจัย
12. นายโกวิท	ปานดี	ทีมวิจัย
13. นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	ทีมวิจัย
14. นายสนอง	พลเสน	ทีมวิจัย
15. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
16. นางสาวลย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
17. นายสุรัชย์	อิมสำราญ	ทีมวิจัย
18. นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	ทีมวิจัย
19. นายเอกชัย	อังกาบ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
20. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

วาระที่ 1 ทบทวนโครงการ

ที่ประชุมได้มีการพูดคุยและทบทวนโครงการดังนี้

1.1 งบประมาณทั้งโครงการ 130, 000 บาท ใช้สำหรับจัดทำเวที เก็บข้อมูลชุมชนบ้านเขาหิน ต่อการทำวิจัย ชาวบ้าน ม. 11 ต. เขาหิน อ. เดิมบางนางบวช จ. สุพรรณบุรี ระยะเวลาดำเนินการโครงการ ภายในวันที่ 1 กันยายน 2552 – 31 สิงหาคม 2553 ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารงานต้องทำฐานข้อมูลชุมชนให้ชัดเจนเป็นรูปเล่มด้วย

1.2 การเขียนรายงาน ต้องให้เห็นความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแผนงานโครงการ พร้อมรายงานการใช้จ่ายเงิน ทำเอกสารใบเสร็จให้เรียบร้อย

1.3 ต้องมีการประชุมพูดคุย และมีการจัดบันทึกการประชุม เป็นเอกสารหลักฐานประกอบรายงาน

วาระที่ 2 ความก้าวหน้าของโครงการ

- 2.1 กิจกรรมที่ดำเนินการ ทีมงานวิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก
- 2.2 ความเป็นมาของโครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก
- 2.3 ฐานข้อมูลแกนนำทีมวิจัยชาวบ้าน พร้อมเรื่องเล่า
- 2.4 ตารางรายชื่อสมาชิกเกษตรกร ข้อมูลด้านหนี้สิน
- 2.5 สมาชิกเห็นรูปเล่ม ฐานข้อมูลชุมชนบ้านเขาดินต่อการทำวิจัย ชาวบ้านตื่นตื่นเพราะเป็นเรื่องแรก เรื่องต่อไปข้อมูลต้องดีกว่านี้

วาระที่ 3 แผนการทำงาน

- 3.1 แบ่งงานให้ทีมงานวิจัย ทุกคนรับงานไปทำข้อมูลทุกด้าน เพื่อสอดคล้องเชื่อมโยง
- 3.2 ให้เก็บข้อมูลประวัติชุมชน
- 3.3 เขียนแผนที่ ทีมงานตั้งบ้านอยู่ และที่ทำประโยชน์อาชีพ
- 3.4 โครงการศึกษาสถานการณ์ปัญหาและภาวะหนี้สินของชุมชน
- 3.5 ความสัมพันธ์ ความคุ้นเคย ความมั่นใจให้กับคนในชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อมีข้อมูลเป็นรูปธรรม
- 3.6 ขบวนการจัดแบ่ง จัดเวทีความสัมพันธ์ งานเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันสงกรานต์ วันปีใหม่

สรุปการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ต้องหาคนที่มีความรู้ ต้องการเห็นชุมชนพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นมาร่วมงาน และออกแบบขั้นตอนการทำงานวิจัย

นายจรูญ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปการประชุมทีมวิจัยและกิจกรรมสานสัมพันธ์กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันแม่แห่งชาติ

วันที่ 12 สิงหาคม 2552

ณ อาคารคาโสม ต่าบเขาหิน อำเภอบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้ร่วมถวายพระพร

1. นายสนั่น	เจริญผึ่ง	ทีมวิจัย
2. นายเผด็จ	วีระพันธ์	
3. นายสุรัช	อิมคำราญ	ทีมวิจัย
4. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
5. นายบรรจง	สุวรรณศรี	ทีมวิจัย
6. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
7. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
8. นายสังเวิน	ทองประสม	ทีมวิจัย
9. นายโกวิท	ปานดี	ทีมวิจัย
10. นายฉลวย	ปานดี	
11. นายกุศล	น้ำทิพย์	
12. นางประจบ	น้ำทิพย์	
13. นายเกรียงไกร	น้ำทิพย์	
14. นายสุวัฒน์	กรรณิกาทอง	
15. นางสุภาพร	ฟักอินทร์	ทีมวิจัย
16. นายชัยวัฒน์	กรรณิกาทอง	
17. นายนิรุจน์	กรรณิกาทอง	
18. นายทองเจือ	เพ็งพันธุ์น้ำ	
19. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
20. ค.ญ.สุภาวดี	มณีแสง	
21. ค.ญ.น้องดำ	คุมเขต	
22. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
23. นางสาวดวงดาว	ชูชาติ	
24. นางสุกัญญา	สีนวน	
25. นางป้อม	บัวไพจิตร	
26. นางอำนวย	มณีแสง	
27. นางกลม	นันทนาคร	
28. นางกิจ	สุนประโคน	
29. นางปทุม	พลแสน	
30. นางขนิษฐา	สุวรรณศรี	
31. นางสาวลย์	โพธิ์ศรี	

32. นายสมชาย	ภคหิรัญวรพันธ์	
33. นางเรณู	สัมฤทธิ์	
34. นางสาวท	ไม้พรม	
35. นายจรูญ	อรุณมณี	ทิมวิชัย
36. นางนภัสสร	อรุณมณี	

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมระลึกถึงพระคุณแม่ และระลึกถึงแม่ของแผ่นดิน เนื่องในวันเฉลิมพระชนพรรษาซึ่งเป็นวันสำคัญของชาติโดยการร่วมทำบุญถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

เป้าหมาย

สร้างความสัมพันธ์ในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ มาเล่าเรื่องดีดีทำอาหารด้วยฝีมือที่ประณีต แสดงฝีมือการทำอาหารที่อร่อย อิ่มแถมแจ่มใสอย่างมีความสุข แสดงความกตัญญูความจงรักภักดี

กำหนดการ

เวลา 07.00 น. จัดเตรียมสถานที่สำหรับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เวลา 09.00 น. ลงนามถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ขอพระองค์ทรง พระเจริญ

เวลา 10.00 น. พระสงฆ์จำนวน 9 รูปเจริญพระพุทธมนต์

เวลา 11.00 น. ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์

เวลา 11.30 น. จุดเทียนชัยถวายพระพร ร้องเพลงสดุดีมหาราชา

เวลา 12.00 น. พระสงฆ์อนุโมทนา ให้พร พรหมน้ำพระพุทธมนต์

เวลา 13.00 น. เสร็จพิธี ขอเชิญผู้ร่วมงานรับประทานอาหารด้วยรอยยิ้มแ้ม เบิกบานแจ่มใส คุณตาโกวิทปานดี จุดเทียนชัยบูชาพระรัตนตรัย นางอานวย มณีแสง กล่าวนำ บูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล ถวายข้าวพระพุทธและพระสงฆ์ นายเผด็จ วีระพันธ์ ถ่ายภาพ นายสนั่น เชิญฝิ่ง เป็นพิธีกร ทุกคนช่วยกันจัดดอกไม้ถวายพระ และจัดอาหารคาวหวานเป็นสัดส่วน ทำให้ทุกคนมีหน้าที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรม ช่วยคิด ช่วยทำ

บรรยากาศ

ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม ทุกคนช่วยกันเตรียมงานจัดสถานที่ จัดโต๊ะหมู่แต่ละคนตั้งใจทำเพื่อแม่ของแผ่นดิน ทุกคนมีรอยยิ้ม เต็มเปี่ยมด้วยปิติได้รับความสุข มีพลัง น้อมเกล้าถวายขอให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน

ผลที่เกิดขึ้น

ชุมชนได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในกิจกรรมที่สำคัญของประเทศไทย

ปัญหาและอุปสรรค

คนในชุมชนมาร่วมงานน้อย เพราะเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่าง และบางคนก็ติดภารกิจที่ไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

1. ได้รับความเข้าใจให้ตรงกัน โดยวิธีพูดคุย

2.สร้างสำคัญของกิจกรรมที่วัด ให้เป็นวันเฉลิมพระชนพรรษาวันแม่ของแผ่นดิน ทุกคนต้องแสดงออก ความจงรักภักดี

ข้อสังเกต

ทุกคนไม่เข้าใจงานเฉลิมพระชนพรรษาต้องสำคัญกว่างานอื่นๆ แตกต่างกว่างานอื่นโดยสิ้นเชิง ทุกคนต้องมา แสดงออกความจงรักภักดีต่อพระประมุขของแผ่นดิน ครั้งต่อไปทุกคนต้องให้ความสำคัญเทิดทูนไว้เหนือเกล้า

นายจตุร อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมสร้างความเข้าใจโครงการ

วันที่ 11 ตุลาคม 2552 เวลา 10.00 – 16.00 น.

ณ อาคารศาลาโดม ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายสนั่น	เจริญผึ้ง	ทีมวิจัย
2. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
3. นางอานวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
4. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
5. นางสุภาพร	พักอินทร์	ทีมวิจัย
6. นายไวพจน์	สินวน	ทีมวิจัย
7. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
8. นายสมชาย	คล้ายน้อย	ทีมวิจัย
9. นายสังวณ	ทองประสม	ทีมวิจัย
10. นายสนอง	พลเสน	ทีมวิจัย
11. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
12. นายสุรัช	อิมสำราญ	ทีมวิจัย
13. นายประสาน	รศมี	ทีมวิจัย
14. นางพา	ทิพย์สังวาล	
15. นางนภัสสร	อรุณมี	ทีมวิจัย
16. นายชลอ	สุขสวัสดิ์	
17. นายบำรุง	นิลศิลา	
18. นายอภิรัตน์	ศรีมังกร	พี่เลี้ยงทีมวิจัยพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
19. นางพิมพ์วิมล	บุญดีเพิ่มสุขเจริญ	พี่เลี้ยงทีมวิจัยพื้นที่จังหวัดราชบุรี

เปิดประชุมเวลา 10.00 น.

คุณอภิรัตน์ ศรีมังกร เสนอให้จัดประชุมแบบงานเดี่ยว เป้าหมายสร้างความเข้าใจ สอบถามสมาชิก ทำวิจัยต่อหรือไม่ สมาชิกตอบ ทำวิจัยต่อ แนวทางการจัดการหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินให้ทีมวิจัย สร้างความเข้าใจกับสมาชิก เพื่อแก้ปัญหาของสมาชิก จะต้องมีการทำข้อมูลที่สำคัญ ประวัติความเป็นมาของสมาชิก ข้อมูลการลงทุนผลิตราคาซื้อ - ขายที่ดินสมัยนั้น ความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ฯลฯ

แต่ในระยะยาวต้องแก้ปัญหาค่าความขัดแย้งของชุมชน เป้าหมายของแกนนำ คือ การสร้างความสัมพันธ์ให้กับกลุ่มชุมชนโดยผ่านกลไกการเก็บข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้คือ

- การร่วมพูดคุยสร้างความเข้าใจร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน 2 - 3 ครั้ง
- สมาชิกในชุมชนสร้างความสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วม ทำข้อมูลในเบื้องต้น

- ยกตัวอย่างการเล่าเรื่องในอดีต ความเป็นมา ทำเส้นการเวลาของหมู่บ้าน ปีใดเกิดอะไรขึ้นบ้าง มีตัวแสดงเป็นใครบ้าง (ชวนเพื่อนมาเล่า สดออดกับกลุ่มที่จัดแข่งแล้วเปิดใจรับฟัง) หัวใจสำคัญของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คือ การสร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม ข้อมูล และพลังชุมชน

นัดครั้งต่อไป วันที่ 25 ตุลาคม 2552 เวลา 10.00 น.

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางนภัสธร อรุณมี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมสร้างความเข้าใจโครงการ

วันที่ 23 ตุลาคม 2552 เวลา 10.00 – 12.00 น.

ณ อาคารศาลาโดม ตำบลเขาหิน อำเภอดมธม จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายสนั่น	เชิญ	ทีมวิจัย
2. นางสุภาพร	พักอินทร์	ทีมวิจัย
3. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
4. นายสนอง	พลแสน	ทีมวิจัย
5. นายป้อม	บัวไพจิตร	ทีมวิจัย
6. นายสังเวียน	ทองประสม	ทีมวิจัย
7. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
8. นางสุมาลี	ชัยเจริญ	ทีมวิจัย
9. นายโกวิท	ปานดี	ทีมวิจัย
10. นายจรูญ	อรุณมี	ทีมวิจัย
11. นายสุรัช	อิมสำราญ	ทีมวิจัย
12. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
13. นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ทีมวิจัย

เปิดประชุมเวลา 10.00 น.

วาระที่ 1 สร้างความเข้าใจ

นายสนั่น เชิญ ได้เชิญนักวิจัยมาประชุม เพื่อสร้างความเข้าใจ และหาแนวทางในการทำงานและลงพื้นที่และได้แนวร่วม ทั้ง 15 คน เพื่อสร้างความสามัคคี เป็นอันหนึ่งเดียวกันภายในชุมชนเดียวกันและชุมชนข้างเคียง เกี่ยวกับเรื่องความเป็นมาของโครงการเกษตรเพื่อการส่งออก ตั้งแต่เริ่มโครงการ ในปี 2532 มาจนถึงปัจจุบัน ว่าเริ่มกำเนิดและเป็นมาอย่างไร และมีปัญหาอะไร เกิดขึ้นมาบ้าง เพื่อให้ประชาชน ในชุมชนเข้าใจไปในทางเดียวกัน และร่วมมือกัน ในการแก้ไขปัญหา และฝึกทักษะเพิ่มเติม ในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ให้สมบูรณ์ที่สุด เท่าที่จะทำได้

วาระที่ 2 การใช้เงินงบประมาณ

นายสนั่น เชิญ ได้ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ทาง สกว. ได้อนุมัติให้ใช้จ่ายในการดำเนินงานนั้น จะต้องทำตามระเบียบขั้นตอนการใช้เงินที่กำหนดไว้ให้แล้ว เงินนั้นจะใช้จ่ายหมด หรือใช้ไม่หมดก็ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ถ้ามีเงินเหลือก็ต้องคืนให้ สกว. โดยการใช้เงินของ สกว. แต่ละครั้ง จะต้องมิใบเสร็จหรือเอกสารแนบมาทุกครั้ง นักวิจัยและบุคคลที่อยู่ในโครงการจะต้องร่วมมือกันทำงานในการวิจัยเพื่อส่งข้อมูลให้กับ สกว. แบบมีเนื้อหาที่สมบูรณ์ที่สุด

วาระที่ 3 รายละเอียดของโครงการ

เป้าหมาย

1. ต้องการข้อมูลไปใช้ในการปดหนี้สินจาก ธ.ก.ส.
2. ใช้ข้อมูลเพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับสมาชิกในชุมชนทั้งรุ่นผู้ใหญ่และเด็ก เยาวชนรุ่นลูกหลาน ในการจัดการกับปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆ ของชุมชน

ความสำคัญของการรู้เป้าหมายที่ชัดเจน จะทำให้การทำงานไม่หลงทาง ซึ่งเป้าหมายจะส่งผลต่อการออกแบบ การทำกิจกรรมในกระบวนการวิจัย ดังนั้นในการปรับความเข้าใจ ของทีมแกนนำจะทำวิจัยเป็นสิ่งที่ต้องทำให้ทั้งทีม เห็นพ้องต้องกัน

การทำกิจกรรมเก็บข้อมูลต้องอาศัยความสัมพันธ์ของสมาชิก เป็นฐานในการเก็บข้อมูลของแต่ละคน จึงจะได้ ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ด้วยสภาพการแบ่งแยกแยกทางความคิดจนเป็นเหตุให้เกิดความสัมพันธ์ที่ห่างหายไปจึงเป็น อุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานที่ผ่านมา

สิ่งสำคัญลำดับแรก คือ การสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ซึ่งจะเป็ฐานในการสร้างการมีส่วนร่วมใน การทำงานให้เกิดขึ้นได้และจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริงทั้งหมด

สรุปกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. หากคนมีจิตสาธารณะ
2. หาโจทย์
3. ออกแบบขั้นตอนการทำงาน
4. สร้างความเข้าใจ
5. จัดการข้อมูล
6. ใช้ประโยชน์จากข้อมูล
7. สรุปและถอดบทเรียนทันที

ทีมแกนนำควร ได้ลองกลับมาทบทวนการถอดบทเรียนทันทีมีผลอย่างไร นอกจากนี้ยัง ได้มีการแบ่งหน้าที่การ ทำงานในโครงการวิจัย ดังนี้

การเบิกถอนเงินในบัญชี

1. นายสนั่น เชิญผึ่ง
2. นายสุรัชย์ อิ่มสำราญ
3. นางสาวลี ธัญญเจริญ

คณะกรรมการถือเงินจ่าย

1. นายประสาน รัชมี
2. นายจรูญ อรุณมณี
3. นางสาวท พึ่งเพ็ญ

คณะกรรมการตรวจสอบการพิมพ์ รวบรวมข้อมูล

1. นายสังเวิน ทองประสม
2. นายสมชาย คล้ายน้อย
3. นายเผด็จ วีระพันธ์

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ประสานงาน

1. นายมานิตย์ โพธิ์ศรี
2. นางสาวพร พักอินทร์
3. นางสาวนวย มณีแสง

กองเลขานุการ

1. นายเผด็จ วีระพันธ์
2. นายกฤษดา กิตติศักดิ์
3. นายไวยจน์ สีนวน
4. นายสิริแสง ทิตตะวรรณะ
5. นางด้าย ชูชาติ

จัดสถานที่

1. นางสาวท พึ่งเพ็ญ

นัดประชุมครั้งต่อไปในวันที่ 30 ตุลาคม 2552 เวลา 9.00 น.

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายจรรณ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมสร้างความเข้าใจโครงการ

วันที่ 30 ตุลาคม 2552 เวลา 10.00 น.

ณ อาคารคาโลม ตำบลเขาหิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายสนั่น	เชิญตั้ง	ทีมวิจัย
2. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
3. นางอานวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
4. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
5. นางสุภาพร	พักอินทร์	ทีมวิจัย
6. นายไวยจน์	สินวน	ทีมวิจัย
7. นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ทีมวิจัย
8. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
9. นายจรูญ	อรุณมณี	ทีมวิจัย
10. นายสังวณ	ทองประสม	ทีมวิจัย
11. นายโกวิท	ปานดี	ทีมวิจัย
12. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย
13. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
14. นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	ทีมวิจัย
15. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
16. นางพูนสิน	กองแก้ว	ทีมวิจัย
17. นายทองเจือ	เพ็งพันธุ์น้ำ	ทีมวิจัย

วาระที่ 1 การทบทวนสร้างความเข้าใจ

นายสนั่น เชิญตั้ง ได้แจ้งที่ประชุมทราบเรื่อง การใช้เงิน ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน และให้ตรวจสอบการประชุมครั้งที่ 12 ว่าผิดพลาดแก้ไขเพิ่มเติมประการใด โดยนางสุมาลี ธัญญเจริญ แจ้งค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายวันที่ 12 กันยายน 2552 ค่าอาหาร	1,060 บาท
2. ค่าถ่ายเอกสารและเข้าเล่ม 30 บาท *25 เล่ม	750 บาท
3. ค่ารถไปพิมพ์เอกสารที่หนองหญ้าไซ	1,000 บาท
4. ค่าจ้างพิมพ์เอกสารเข้าเล่ม	500 บาท
5. วันที่ 11 ตุลาคม 2552 ค่าอาหารเวทีสร้างความเข้าใจ	539 บาท
6. วันที่ 23 ตุลาคม 2552 ค่าอาหารเวทีสร้างความเข้าใจ	650 บาท
7. วันที่ 29 ตุลาคม 2552 ค่ารถไปประชุมประจำเดือนที่อัมพวา	2,500 บาท
8. วันที่ 30 ตุลาคม 2552 ค่าอาหารเวทีสร้างความเข้าใจ	819 บาท
9. วันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 วัสดุอุปกรณ์ เครื่องเขียน	735 บาท
10. ค่าเดินทางไปสามชุก 2 ครั้ง	500 บาท

11. ค่าอาหารสร้างความสัมพันธ์ สืบสานประเพณีลอยกระทง 400 บาท

รวม 9,453 บาท

วาระที่ 2 เรื่องการสร้างความสัมพันธ์ สืบสานประเพณีลอยกระทง วันที่ 2 พฤศจิกายน 2552

นางค้า ชูชาติ นำเสนอให้ทำบุญ ถวายภัตตาหารพระสงฆ์ จำนวน 9 รูป นายสังเวียน ทองประสม เสนอให้ประกวดกระทง ประกวดนางนพมาศ นายสนั่น เชิญผึ้ง ให้ช่วยกันสะท้อนและแสดงความคิดเห็น หาข้อดี ข้อเด่น และออกแบบวางแผนการจัดงาน โดยมีมติจากที่ประชุมดังนี้

1. ให้ทำบุญถวายภัตตาหารพระสงฆ์ จำนวน 9 รูป 12 คะแนน ต่อ 5 คะแนน
2. เสนอให้หาวัตถุดิบต้นกล้วยใบตอง มาช่วยกันทำกระทงโดยไม่ต้องประกวด ประดิษฐ์กระทงร่วมกัน
3. ไม่ต้องประกวดนางนพมาศ เพราะใช้ต้นทุนสูง

วาระที่ 3 สรุปบทเรียนที่ได้จากการจัดเวทีสร้างความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์

-สิ่งที่ได้เรียนรู้ การทำบันทึกรายจ่าย ทำให้เกิดความโปร่งใสป้องกันการโกง เพราะมีหลักฐานและป้องกันการลืม โดยใช้ข้อตกลงซึ่งเกิดจากการทำร่วมกัน

-กระบวนการคลี่คลาย ความขัดแย้งของชุมชน โดยการศึกษาที่มาที่ไปของชุมชน วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการมีคนกลางหรือผู้นำที่เสียสละ อดทน อาศัยการพูดคุยหักทลายที่ลอคคิ (น้ำขุนไว้วัน น้ำใสไว้วันออก)

-การดึงภูมิปัญญา ความรู้ท้องถิ่นมาใช้แก้ปัญหาของชุมชน การใช้ประเพณีการลอยกระทงที่ชาวบ้านออกแบบมาจากความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งแต่สมัยสุโขทัยรุ่งเรือง ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ที่ชุมชนบ้านเขาดิน ขณะนี้ขาดกลุ่มคน มีฉันทะอยากแก้ปัญหาของชุมชนร่วมกัน ขั้นตอนการค้นหาโจทย์ที่แท้จริง เรื่องใดเป็นรากแก้วของปัญหา สมาชิกในเวที เสนอมาหลายปัญหา เช่น เรื่องความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน ต้องการรักกันฉันพี่น้องแบบเดิม เรื่องที่ดินทำกิน หนี้สิน ครอบครัว เรื่องคุณภาพชีวิตที่ดี ความเสมอภาค ปัญหาครอบครัวอื่นๆ การฟื้นฟูประเพณีร่วมกัน (วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันแม่ วันพ่อ วันลอยกระทง วันเด็ก วันเยาวชน ฯลฯ)

-หลายเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ผลจากปัญหาหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกปัญหาหนึ่งตามมา ดังนั้นจึงควรร่วมกันพิจารณาว่ารากของปัญหานั้นมาจากเรื่องใด ถ้าตัดที่รากของปัญหาจะเป็นการตัดที่ถาวร

-โจทย์วิจัยบ้านเขาดินก็เช่นเดียวกัน ปัญหาใดเป็นรากของปัญหาที่แท้จริง เสียงส่วนใหญ่บอกว่าหนี้สิน ที่ดิน ทำกิน สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมในสังคม สิทธิชุมชน ไม่มีใครอยากมาปกป้องผู้เดือดร้อน เวลาภาษีมาเก็บเต็มที่ ผู้รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลเขาดิน องค์การบริหารส่วนตำบลวังลึก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี สหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี เกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ดันเรื่อง คือ ร.ก.ส. เฉพาะเรื่องที่ดินทำกินหรือรวมเรื่องหนี้สินจากครัวเรือนด้วย เช่น รายจ่ายมากกว่ารายได้ ค่าต้นทุนการผลิตสูง ค่าเล่าเรียนของลูกหลาน ภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ภัยแล้ง โรคระบาด เมื่อมีเรื่องหนี้สินก็โยงมาเรื่องคุณภาพชีวิต การทำมาหากินของคนในชุมชน ดังนั้นอยากให้สมาชิกในชุมชนมองเรื่องหนี้สินให้ชัดเจน ว่ามีสาเหตุอะไรบ้าง ควรทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อการตรวจเช็ค บันทึกให้เป็นปัจจุบัน ฝึกให้เป็นเรื่องปกติ เรียกความเชื่อมั่นกลับมา

นายจรูญ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปการประชุมทีมวิจัยและกิจกรรมสืบสานประเพณีลอยกระทง กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2552

ณ อาคารคาโสม ต่าบเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายสนั่น	เจริญผึ้ง	ทีมวิจัย
2. นางกลม	นนทนกร	
3. นางนภัสสร	อรุณมณี	
4. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
5. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
6. นางสมพร	ทองประสม	
7. นายสังเวิน	ทองประสม	ทีมวิจัย
8. นายคง	ไม้พรม	
9. นายป้อม	บัวไพจิตร	
10. นายประทุม	พึงพิศ	
11. นายนพ	ธัญญเจริญ	
12. นางสมพร	วีระพันธ์	
13. นางฉวี	ทิตวรรณะ	ทีมวิจัย
14. เด็กชายสุเมธ	อรุณมณี	
15. นางสาวดวงดาว	ชูชาติ	
16. นางสาวเรียง	สุวรรณศิริ	ทีมวิจัย
17. นางมณี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
18. นายประสงค์	ทัศนาคะ	
19. นางสาวสุนันท์	ธัญญเจริญ	
20. นายเผด็จ	วีระพันธ์	
21. นายนภดล	ธัญญเจริญ	
22. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
23. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
24. นางอำนวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
25. นายจรูญ	อรุณมณี	ทีมวิจัย
26. นายสิริแสง	ทิตวรรณะ	ทีมวิจัย
27. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อสืบสานประเพณีลอยกระทง เชื่อมความสัมพันธ์คนในชุมชน มีการถวายภัตตาหารพระสงฆ์ จำนวน 9 รูป
ความคาดหวังจากการทำกิจกรรม

เพื่อลดความขัดแย้งของคนในชุมชน เป้าหมายของแกนนำคือสร้างความสัมพันธ์ให้กลับคืนสู่ชุมชน โดยผ่านกลไกงานสืบสานประเพณีลอยกระทง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนกรุงสุโขทัย ขอมมาถัยน้ำใช้อาบ ใช้ล้างและดื่มกิน และแสดงความกตัญญูต่อพระแม่คงคา การพูดคุยสร้างความสัมพันธ์สร้างการมีส่วนร่วม ชวนเพื่อนมาเล่าเรื่องในอดีต ลดอคติกับกลุ่มที่ขัดแย้ง แล้วเปิดใจรับฟัง หัวใจสำคัญของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คือสร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม ข้อมูลในอดีต พลังชุมชน พลังแห่งความสุข

กระบวนการสืบสานฯ การลอยกระทง มีการให้สมาชิกไปหาต้นกล้วย ใบตองอุปกรณ์ต่างๆ ในการประดิษฐ์กระทงหลายคนช่วยกันตัด ช่วยกันเย็บ ลุงป้อมเอาลูกมะพร้าวแห้งมาประดิษฐ์ ก็แปลกไปอีกแบบ นางค้าย ชูชาติ เอาใบพลับพลึงมาแทนใบตอง พร้อมประดับด้วยดอกไม้ ออกแบบกันสวยๆ ทุกคน ได้พูดคุยกันได้วางแผน ได้นึกถึงสิ่งในอดีตกลับมาอีกครั้ง ทุกคนจะนำกระทงไปขอมมาถัยแม่น้ำคงคา บูชาวันเพ็ญเดือน 12 น้ำนองเต็มตลิ่ง พวกเราทั้งหลายชาย หญิงสนุกจริงๆ วันลอยกระทง

เวลา 10.00 น. พระสงฆ์ได้มาเจริญพุทธมนต์ จำนวน 9 รูป ชาวบ้านได้นำอาหารคาวหวานมาคนละ 1 ปิ่นโต และได้สั่งซื้อไอศกรีมมาหนึ่งถังเป็นอาหารเสริมให้พอดีกับบรรยากาศเย็นสบาย พระสงฆ์ฉันท์ภัตตาหารเสร็จให้พระพรหมน้ำพุทธรณ์ และทุกคนได้ลงนามถวายพระพรอธิฐานจิตให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหายประชวรโดยไว

เวลา 12.00น. เสร็จพิธีพระสงฆ์ สมาชิกทั้งหมดร่วมกันรับประทานอาหาร ผู้เข้าร่วมกิจกรรม พระสงฆ์จำนวน 9 รูป ทีมวิจัย 12 คน สมาชิกและเยาวชน 28 คน บทบาทพระสงฆ์ทำงานศักดิ์สิทธิ์มีมนต์มีจิตพัฒนาทำให้ใจทุกคนรวมเป็นหนึ่งเดียว สมาชิกทีมวิจัยเตรียมวางแผน ทุกคนมีหน้าที่แบ่งงานกันชัดเจน สถานที่พร้อม คนพร้อม อาหารพร้อม ดำเนินรายการตามเป้าหมายทุกอย่าง

บรรยากาศตั้งแต่เริ่มทีมวิจัยเห็นสมาชิกคนต้นกล้วยใบตอง อุปกรณ์ การประดิษฐ์กระทงมา เห็นสมาชิกหัวปิ่นโต ดุงแกลง ดุงขนม เห็นใบหน้าทุกคนยิ้มแย้ม ยกมือสวัสดีเหมือนเกิดชุมชนใหม่ ทักทายกันด้วยวาจาเป็นกันเอง พูดคุยเป็นกันเองสนุกสนาน บรรยากาศเก่าๆ กลับมาอีกครั้ง พระฉันท์อาหารเสร็จสมาชิกขออาหารพระมาแบ่งปันกันกินกินไปคุยกันไป บรรยากาศแบบนี้จะมีอีกเมื่อไร ทุกคนพูดและตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า 5 ธันวาคม 2552 เป็นวันพ่อของชาวไทย

ผลที่เกิดขึ้นตั้ง 60 % -80% ทุกคนแสดงความยินดีและขอบคุณพี่น้องสมาชิกทุกคนที่ช่วยกันประสบความสำเร็จพึงพอใจของทีมวิจัย

ปัญหาอุปสรรคต้องหาวิธีเชิญคนที่ไม่เห็นด้วยในการจัดงาน ทำความเข้าใจประเพณีลอยกระทงนั้นสำคัญ เป็นภูมิปัญญาคนสุโขทัย สืบสานมาจนถึงปัจจุบัน เป็นกลไกให้รู้จักสามัคคี ทำให้ดวงใจเป็นหนึ่งเดียว

สิ่งที่ต้องปรับปรุง การประชาสัมพันธ์ ปรับความเข้าใจให้เห็นความสำคัญงานประเพณี สร้างความสัมพันธ์ในชุมชนได้อย่างลงตัว ข้อเสนอเห็นพลังเห็นสมาชิกมีความสุข ช่วยกันเก็บ ยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์นี้เป็นสื่อกลาง การลดความขัดแย้งทุกคนอยากช่วย ทุกคนอยากทำอยากเห็นความผูกพัน ความรัก ความสามัคคีเหมือนวันนี้

นายจรรุญ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปการประชุมทีมวิจัยและกิจกรรมสานสัมพันธ์สื่อบ้านประเพณีวันสงกรานต์

วันที่ 24 เมษายน 2553

ณ อาคารดาโลดม ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นางสาวพร	ฟักอินทร์	ทีมวิจัย
2. นางพูนสิน	กองแก้ว	ทีมวิจัย
3. นางสาวศรี	รัศมี	
4. นางมณี	ธัญญเจริญ	
5. นายไผ่พจน์	สินวน	ทีมวิจัย
6. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย
7. ค.ญ.เป็ด	รัศมี	
8. ค.ญ.เฟิม	รัศมี	
9. ค.ญ.เพ็ชร	รัศมี	
10. น.ส.อุไรพร	ทิพย์สังวาลย์	
11. นายลำเพย	ทิพย์สังวาลย์	
12. นางพา	ทิพย์สังวาลย์	
13. นางอำนวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
14. นายสุรัชย์	อัมมสาราญ	ทีมวิจัย
15. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
16. นางประภัสสร	อรุณมณี	
17. นายทองม้วน	ชูชาติ	
18. น.ส.ดวงดาว	ชูชาติ	
19. นายโกวิท	ปานดี	
20. นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	ทีมวิจัย
21. นางถวิล	ทิตววรรณะ	
22. น.ส. ชลรัตน์	ทิตววรรณะ	
23. นางพัชรี	สุรีย์แสง	
24. นายป้อม	บัวไพจิตร	
25. นางเรณู	สัมฤทธิ์	
26. นางกลม	นันทนาคร	
27. นางชุม	วงศ์รูปทอง	
28. น.ส.แพรว	ฉายอรุณ	
29. นางสาวพร	ทองประสม	
30. ค.ช.กฤติธี	ทองประสม	
31. นายประสงค์	หัตถมาคะ	

32. นางพัชรีย์	หัตสมาคะ	
34. นางกิจ	สุนประโคน	
35. นางฉิมกมล	ภคหิรัญวิทย์	
36. นายกุศล	น้ำทิพย์	
37. นายสมชาย	คล้ายน้อย	
38. นางบุญนาถ	คล้ายน้อย	
39. นายสนั่น	เชิญผึ่ง	ทิมวิชัย
40. นายจรูญ	อรุณมณี	ทิมวิชัย
41. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทิมวิชัย
42. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทิมวิชัย
43. นางฉลวย	ปานดี	

กิจกรรมสืบสานประเพณีสงกรานต์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อให้ทิมวิชัยและชาวบ้านมาร่วมงานนำอาหารคาวหวานมาถวายพระภิกษุสงฆ์ ทำบุญอุทิศให้บรรพบุรุษ และให้อริยฐานให้บ้านเมืองประเทศชาติสงบสุขด้วย ได้มาพูดคุยพบปะสังสรรค์ในวันปีใหม่แบบไทยและสงฆ์น้ำพระ ขอพรพระ รดน้ำผู้สูงอายุขอพรตามประเพณีรักษาประเพณีสงกรานต์ตั้งโบราณสืบสานไว้ให้ลูกหลานได้รู้ว่าภูมิปัญญา เมื่อร้อนเดือนเมษายนก็นำน้ำมารดมาเล่นสนุกสนานมากมาย หลังจากนั้นนำอาหารซึ่งขออาหารมาจากพระที่ฉันเหลือ มาร่วมรับประทานแบบพี่น้อง ลุงป้า น้ำ อา ปู่ ย่า ตา ยาย

กำหนดการวันที่ 24 เมษายน 2553

เวลา 07.00 - 14.00 น. นิมนต์พระสงฆ์จำนวน 9 รูป มาเจริญพระพุทธมนต์

07.00 น. เตรียมอุปกรณ์จัดสถานที่ โดยนายสนั่น เชิญผึ่ง นายประสาน รัศมี นายลำเพย ทิพย์สังวาลย์ นาย สวัสดิ์ สุนประโคน ไปยืมอุปกรณ์ที่วัดทุ่งแฝก มาจัดสถานที่เสร็จเรียบร้อย พร้อมทั้งจะใช้งานได้

เวลา 9.00 น. พี่น้องเริ่มมาตลอดจนถึงเวลา 10.00 น. พระภิกษุสงฆ์เดินทางมาถึง ประธาน นายโกวิท ปานดี จุดเทียนบูชาพระรัตนตรัย นางอานวย มณีแสง ผู้นำกล่าวบูชาพระ กราบพระ อาราธนาศีล อาราธนาพระประริต พระสงฆ์ให้ศีล ชมนมทวดคาเจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์จำนวน 9 รูป

เวลา 11.00 น. นางอานวย มณีแสง กล่าวนำ บูชาข้าวพระพุทธ ถวายข้าวภัตตาหารพระสงฆ์

เวลา 12.00 น. อาราธนาพระสงฆ์เข้าประจำที่ สงฆ์น้ำพระพุทธ สงฆ์น้ำพระสงฆ์ และเชิญผู้สูงอายุรดน้ำขอ พร นายสุรัชย์ อิมสำราญ - นายกุศล น้ำทิพย์ ช่วยกันถ่ายภาพ เสร็จพิธีทางสงฆ์ ขอเชิญทิมวิชัยและสมาชิกรับประทานอาหาร เสร็จแล้วช่วยกันล้างถ้วยจานและส่งอุปกรณ์วัดทุ่งแฝก แยกย้ายกลับบ้านอิมกายอิมบุญมีความสุข บรรยากาศ

ทุกคนบอกว่าอยากจัดงานแบบนี้บ่อยๆ เห็นรอยยิ้มเห็นการเอื้ออาทรซึ่งกันและกันจำนวนคนมากกว่า ทุกครั้งที่จัดงาน 40 คน พระสงฆ์ที่มาจากเจริญพระพุทธมนต์เป็นพระทิมวิชัย 1 รูป คือ พระสังเวิน ทองประสม อีก 3 รูป เป็นพระสมาธิ 1. พระวิเชียร มณีแสง 2. พระนัทรพงษ์ เรืองหิรัญนิช 3. พระชัยวัฒน์ สีนวน พระทั้ง 4 รูปเป็นพระที่ ไกล่ชิด ทำให้ญาติโยมเป็นปลื้มกับพระสงฆ์ในทิมวิชัยด้วย กิจกรรมนี้จริงเป็นกิจกรรมที่เป็นภาพประทับใจ เพื่อนพี่น้อง น้องพี่เป็นที่สุด

ผู้สูงอายุที่มาร่วมงาน ได้แก่ 1.นายโกวิท ปานดี 2.นางฉลวย ปานดี 3.นางห่ม วงศ์รูปทอง 4.นางสาวน้อย ใจ
ประเสริฐ 5.นายทองม้วน ชูชาติ 6.นางเรณู สัมฤทธิ์ 7.นายประสาน รัศมี 8. นางกลม นนทนาคร 9.นายป้อม บัว
ไพจิตร ได้รับเงินบริจาค 920 บาท ถวายพระพุทธรูปพระสงฆ์ 1,220 บาท ขนมหาละแม 1,000 บาท ไอศกรีม 600
บาท น้ำดื่ม และอุปกรณ์อื่นๆ 510 บาท

นายจรูญ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมเก็บรวบรวมข้อมูลภาวะหนี้สิน

วันที่ 1 มิถุนายน 2553 เวลา 09.00 – 12.30 น.

ณ อาคารคาโลดม ตำบลเขาหิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย
2. นางณิกมล	ภคหิรัญวิรุฬห์	
3. นายป้อม	บัวไพจิตร	ทีมวิจัย
4. นายเผด็จ	วีระพันธุ์	
5. นายโกวิท	ปานดี	ทีมวิจัย
6. นายสมชาย	ภคหิรัญวิรุฬห์	
7. นางเจือ	เพ็ญพันธ์ล้ำ	
8. นางพูนสิน	ทองแก้ว	ทีมวิจัย
9. นางอำนวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
10. นางกลม	นนทนาคร	
11. นายสุรัชย์	อิมสำราญ	ทีมวิจัย
12. นางสุกัญญา	สินวน	
13. นางสุภาพร	พิทักษ์	ทีมวิจัย
14. นางกิจ	สุนประโคน	
15. นางบุญนาค	คล้ายน้อย	
16. นายสุเทพ	บุญต่อ	ทีมวิจัย
17. นางนภัสสร	อรุณมณี	
18. นางเรณู	สัมฤทธิ์	
19. นางสมพิศ	พิงสำนัก	
20. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
21. นางประทุม	พลแสน	
22. นางประสงค์	หัตถมาคะ	
23. นายสิริแสง	ทิตวรรธนะ	ทีมวิจัย
24. นายสนั่น	เชิญฝิ่ง	ทีมวิจัย
25. นายจรูญ	อรุณมณี	ทีมวิจัย
26. นางสาวท	พิ่งเพ็ญ	ทีมวิจัย
27. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

นายสนั่น เชิญฝิ่ง แจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่องวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2553 เป็นวันวิสาขบูชาโลก ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญประเทศไทยก็จัดงานยิ่งใหญ่เพื่อบูชาบุคคลที่ดีที่สุด มีอนุสาวรีย์มากที่สุดในโลก คือพระพุทธเจ้า และวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 เป็นวันรณรงค์ดับบุหรี่โลก ถ้าพี่น้องลดและเลิกก็จะหมดหนี้สินเร็ว

นายสนั่น เชิญฝิ่ง แจ้งเงินงบประมาณส่งเสริมอาชีพตามแผนงบประมาณของรัฐบาล โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นผู้ดูแลจัดสรรให้กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดินเพื่อมาเป็นทุนหมุนเวียนให้ประกอบอาชีพจำนวนเงิน 105,000 บาท (หนึ่งแสนห้าพันบาทถ้วน) ให้ทำสัญญาให้เกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกกู้ยืมไป

กิจกรรมเก็บข้อมูลที่มีวิสัยและสมาชิกได้ส่งแบบสอบถามให้ข้อมูลเป็นประโยชน์ รู้ความเคลื่อนไหว รู้การจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย รายวัน รายเดือน รายปี และยอดหนี้ระยะ 20 ปี ดอกเบี้ยพร้อม รายไหนที่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟูเกษตรกรหนี้สินจะลดลงครึ่งของค่างินดอกเบี้ยยกหมด มีจำนวน 33 ราย

วาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 4/2553

มติรับรองรายงานการประชุมโดยมีการแก้ไขดังนี้

-หน้าที่ 1 ลำดับที่ 42 นายพูลลาภ คล้ายน้อย แก้ไขเป็น นายพูนลาภ นิลศิลา

-หน้าที่ 2 ลำดับที่ 11 นางอำนาจ มณีแสง แก้ไขเป็น นางอำนาจ มณีแสง

-หน้าที่ 2 ลำดับที่ $\times 13=48,000$ ต่อปี แก้ไขเป็น $\times 12=48,000$ บาทต่อปี

-หน้าที่ 3 ลำดับที่ 21 จำนวนเงิน 366,000 บาท (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน) แก้ไขเป็น (สามแสนหกหมื่นหกพันบาทถ้วน)

-หน้าที่ 3 ลำดับที่ 22 นายละไม พลายแสง (ตาม) แก้ไขเป็น นายละไม พลายแสง (ตาย)

-หน้าที่ 3 ลำดับที่ 27 น.ส.สมยา นนทนาคร ขาดตัวเลขเงิน ข้อมูลไม่ครบถ้วน

-หน้าที่ 4 ลำดับที่ 31 จำนวนเงิน 24,000 บาทแก้ไขเป็น เพิ่ม $\times$ (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

-หน้าที่ 4 ลำดับที่ กำหนดการประชุมวันที่ 10 พฤษภาคม 2553 แก้ไขเป็นวันที่ 1 มิถุนายน 2553

วาระที่ 3 เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สิน

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายสนั่น เชิญฝิ่ง อายุ 55 ปี เลขบัตรประชาชน 5120499011023

ที่อยู่ 88 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก การเกษตร การศึกษา ม.6

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน ทำงานได้ 2 คน ทำงานไม่ได้ 1 คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน 2 คน เด็กเยาวชน 1 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางประทุม อยู่พันธ์ อายุ 45 ปี

อาชีพหลัก ทำการเกษตร การศึกษา ป.4

จำนวนบุตร 1 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา 1 คน

พื้นที่ครอบครองที่ดิน จำนวน 7 ไร่ครึ่ง (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 6 ไร่ 3 งาน

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน 2.กลุ่มออมทรัพย์

- 3.กองทุนเงินล้าน 4.สหกรณ์ จ.สุพรรณบุรี
5.กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร 6.เป็นที่วิจัยเพื่อท้องถิ่น

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

ครอบครัวมาจาก จ นนทบุรี มาร่วมโครงการนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออก โครงการล้มเหลวเป็นหนี้
ร.ก.ศ. 1,126,234 (หนึ่งล้านหนึ่งแสนสองหมื่นหกพันสองร้อยสามสิบสี่บ้านถ้วน) โครงการพบปัญหาอุปสรรคมากมาย เช่น ดินไม่ดี ทำไม่ได้ กิ่งพันธุ์ สิ่งแวดล้อมไม่ดี ขาดการทำวิจัย ขาดการทำตลาด ไม่มีเจ้าภาพ ผลักภาระขาดการรับผิดชอบให้เกษตรกรต่อสู้ขอความเป็นธรรมจากรัฐบาล จากกองทุนฟื้นฟู ออกรายการทาง ทวีติแผ่น ประเทศให้สังคมได้รับรู้ โครงการล้มเหลวเกษตรกรเป็นหนี้ล้านกว่าบาท

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 150,000 บาท / ปี

รายรับจากรับจ้าง 50,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 6,000 บาท/ปี

☐ รายรับจาก ดอกเบี้ย 48,000 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ไก่ หมู ปลา ไข่

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 50 บาท ต่อเดือน 600 บาท ต่อปี 7,200 บาท

ข้าวสาร 50 บาทต่อเดือน 6,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี

น้ำตาล บาทต่อเดือน 200 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ขนมหวาน 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี

ผลไม้ 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 2,000 บาทต่อปี

กาแฟ 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

นม บาทต่อเดือน 500 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 1,000 บาทรวมต่อปี 12,000 บาท

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 200 บาทรวมต่อปี 2,400 บาท

☐ ค่าพาหนะ 9,600 บาทต่อปี

☐ ค่าน้ำประปา 500 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 6,000 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 500 บาทต่อปี
 ค่าโทรศัพท์ 2,400 บาทต่อปี
 ค่ารักษาพยาบาล 1,000 บาทต่อปี
 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 4,000 บาทต่อปี
 ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 500 บาท รวมต่อปี 6,000 บาท
 อื่นๆ เงินกู้ $940 \times 122 = 144,680$ บาทต่อปี

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี
 บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 1,000 บาทต่อปี
 งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายสุรัชย์ อิ่มสำราญ อายุ 46 ปี เลขบัตรประชาชน 3101201563066

ที่อยู่ 11 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาคิน อำเภอ เดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก การเกษตร การศึกษา ม.ศ.6

จำนวนสมาชิกในครอบครัว คน ทำงานได้ 4 คน ทำงานไม่ได้ คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน ว่างแรงงาน 4 คน เด็กเยาวชน 2 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางชนิษฐา สุวรรณศรี อายุ 42 ปี

อาชีพหลัก รับจ้าง การศึกษา ป.6

จำนวนบุตร 2 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา คน

ระดับปริญญาตรี 2 คน ประกอบอาชีพแล้ว คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 15 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 15 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาคิน 2.กลุ่มออมทรัพย์

3.กองทุนเงินล้าน

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคนกรุงเทพโดยกำเนิด อยากมีที่ดินเป็นของตัวเองเลยเข้าร่วมโครงการกับธนาคาร ธ.ก.ส. สามชุก โดยเสียค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิก โครงการเสียคนละ 15,000 บาท จะได้ที่ทำกิน 7.2 ไร่ บ้านหนึ่งหลัง พร้อมรับหนี้ 390,000 บาท ระยะผ่อนส่ง 15 ปี โดยการปลูกมะม่วงและส้มโอแต่ผลสรุป ล้มเหลว เลยทำให้เป็นหนี้ตลอดมา

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 150,000 บาท / ปี

รายรับจากรับจ้าง 80,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง แยกถุง และอาหารตามสั่ง

อาหารที่ซื้อนานๆครั้ง ข้าวสาร

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 150 บาท ต่อเดือน 4,500 บาท บาท ต่อปี 6,000 บาท

ข้าวสาร 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 80 บาทต่อเดือน 900 บาทต่อปี

น้ำตาล 20 บาทต่อเดือน 260 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 600 บาทต่อเดือน 1,300 บาทต่อปี

ขนมหวาน 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ผลไม้ 300 บาทต่อเดือน 3600 บาทต่อปี

เครื่องดื่มบำรุงกำลัง 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 15,000 บาทรวมต่อปี

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 2,000 บาทรวมต่อปี

☐ ค่าน้ำประปา 2,500 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 6,000 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,000 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 10,000 บาทต่อปี

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 1,500 บาทต่อปี

ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 10,000 บาทต่อปี

กฐิน/ผ้าป่า 1,200 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 21,000 บาทต่อปี

งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายจรูญ อรุณมณี อายุ 50 ปี เลขบัตรประชาชน 3720800566651

ที่อยู่ 40 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก รับจ้าง การศึกษา ม.ศ. 5

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน ทำงานได้ คน ทำงานไม่ได้ คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน 2 คน เด็กเยาวชน 3 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางนภัสสร อรุณมณี อายุ 46 ปี

อาชีพหลัก ทำนา การศึกษา ป.4

จำนวนบุตร 3 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา 1 คน ระดับมัธยมศึกษา 1 คน

ระดับปริญญาตรี 1 คน ประกอบอาชีพแล้ว.....คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7 ไร่ ครั้ง งาน พื้นที่เช่า จำนวน 14 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

- 1.กลุ่มออมทรัพย์ 2. สหกรณ์ จ.สุพรรณบุรี
3. กลุ่มออมทรัพย์ 4.สมาชิกกองทุนเงินล้าน
- 5.สมาชิกกองทุนฟื้นฟู

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคนเดิมบางนางบวช แต่ก่อนที่จะมาอยู่ในนิคมเกษตรฯ นั้นกำลังทำงานอยู่ที่โรงงานกระจกไทยอาชาฮิในสมุทรปราการแต่เพราะอยากมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเองจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของนิคมเกษตรฯและมีการแต่งงานพร้อมจดทะเบียนสมรสเมื่อเข้ามาอยู่ในนิคมเกษตรฯแล้วแต่ต้องเจอกับปัญหาปวดหัวหลายอย่างแต่มีปัญหาที่หนักมากคือผลผลิตของส้มโอและมะม่วงที่ ธ.ก.ส. จะรับส่งตลาดต่างประเทศทั้งหมดนั้น ธ.ก.ส. ไม่ทำตามเลยเกษตรกรต้องหาตลาดขายเอาเอง เท่ากับ ธ.ก.ส. เป็นผู้สร้างอุปสรรคและหนี้สินให้เกิดขึ้นกับเกษตรกร

2.2 รายรับจากการขายผลผลิต

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 180,000 บาท / ปี

รายรับจากรับจ้าง 84,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง หมู ปลา

อาหารที่ซื้อมานานๆครั้ง น้ำมันพืช น้ำตาล น้ำปลา

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 150 บาท ต่อเดือน 4,500 บาท บาท ต่อปี 5,4000 บาท

ข้าวสาร 1,500 บาทต่อเดือน 18,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 80 บาทต่อเดือน 960 บาทต่อปี

น้ำตาล 60 บาทต่อเดือน 720 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 1,400 บาทต่อเดือน 16,800 บาทต่อปี

ผลไม้ 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 300 บาท ต่อปี

ค่าเหล้า 200 บาทต่อเดือน 2,400 บาทต่อปี

ค่านูหรี 250 บาทต่อเดือน 6,000 บาทต่อปี

กาแฟ 500 บาทต่อเดือน 6,000 บาทต่อปี

เครื่องดื่มบำรุงกำลัง 150 บาทต่อเดือน 1,800 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 78,000 บาทต่อปี

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 1,200 บาทรวมต่อปี 14,400 บาท

☐ ค่าน้ำประปา 1,600 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 3,500 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 3,000 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 3,000 บาทต่อปี

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 2,000 บาทต่อปี

ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 2,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายประสาน รัศมี อายุ 61 ปี เลขบัตรประชาชน 311061918210

ที่อยู่ 86 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาคิน อำเภอ เดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก เกษตรกร การศึกษา ป. 6

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน ทำงานได้ 3 คน ทำงานไม่ได้ 2 คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 2 คน ว่างแรงงาน 3 คน เด็กเยาวชน คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางสาวสมศรี รัศมี อายุ 60 ปี

อาชีพหลัก แม่บ้าน การศึกษา ป.4

จำนวนบุตร 3 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7 ไร่ ครึ่ง

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาคิน 2.กลุ่มออมทรัพย์

3.กองทุนเงินล้าน 4.สหกรณ์

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคน จ.สมุทรปราการได้แต่งงานมีภรรยาเป็นคน จ.อยุธยาได้ประกอบอาชีพเลี้ยงปลาตก โดยเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ระหว่างเลี้ยงปลาไม่มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เลข ต่อมาทาง ธ.ก.ส. ได้ประกาศรับสมัครเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำนา เข้าโครงการ ทำสวนผลไม้ส่งนอน แต่ทำไม่ได้จึงเป็นหนี้สินตลอดมา ของ ธ.ก.ส. 1,170,890 บาท

2.2 รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 80,000 บาท / ปี

รายรับจากรับจ้าง 3,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง หมู เนื้อ ไก่ ไข่

อาหารที่ซื้อนานๆครั้ง เครื่องใช้ในครัว

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 50 บาท ต่อเดือน 1,500 บาท บาท ต่อปี 18,000 บาท

ข้าวสาร 225 บาทต่อเดือน 2,700 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 35 บาทต่อเดือน 420 บาทต่อปี

น้ำตาล 25 บาทต่อเดือน 300 บาทต่อปี

ขนมหวาน 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ผลไม้ 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 500 บาทต่อปี

กาแฟ 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 600 บาทรวมต่อปี 7,200 บาท

☐ ค่าพาหนะ 2,400 บาทต่อปี

☐ ค่าน้ำประปา 600 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 2,400 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1000 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 2,400 บาทต่อปี

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 1,500 บาทต่อปี

ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงโชค 2,400 บาท ต่อปี

ค่าประกันชีวิต 200 บาทต่อปี

ค่าส่งซ่อมทรัพย์สินหมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 1,000 บาทต่อปี

กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 2,000 บาทต่อปี

งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายกฤษฎา กิตติศักดิ์ อายุ 44 ปี เลขบัตรประชาชน 3720800245987

ที่อยู่ 16 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอดำรงวิทยารบวร จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำไร่ การศึกษา ป.ว.ช. เกษตร

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน ทำงานได้ 3 คน ทำงานไม่ได้ คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน 3 คน เด็กเยาวชน 1 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางขวัญเรือน นาคใหม่ อายุ 33 ปี

อาชีพหลัก ค้าขาย การศึกษา ม.6

จำนวนบุตร 1 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา 1 คน ระดับมัธยมศึกษา คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7 ไร่ ครึ่ง

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กลุ่มสหกรณ์ 2.กองทุนฟื้นฟู

3.กลุ่มออมทรัพย์ 4.กองทุนเงินล้าน

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคนหมู่ .ต.วังลึก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี ภาระการเกิดหนี้สินเกิดจากความล้มเหลวด้านการเกษตรราคาผลผลิตต่ำ เกิดภาวะน้ำท่วม ผลผลิตไม่มีตลาดรองรับ พื้นที่เพาะปลูกขาดความสมบูรณ์ทำให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้น จำนวนยอดเงิน 1,079,539 บาท

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 50,000 บาท / ปี

☐ ผลผลิตจากการทำไร่ ยังไม่ได้รับผลผลิต บาทต่อปี

☐ ค่าขาย ถั่วเขียว มีรายได้ 60,000 บาทต่อปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ไก่ หมู เนื้อ

อาหารที่ซื้อนานๆครั้ง น้ำปลาเกลือ อาหารทะเล

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 3,000 บาท บาท ต่อปี 36,000 บาท

น้ำมันพืช บาทต่อเดือน 500 บาทต่อปี

น้ำตาล บาทต่อเดือน 500 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก บาทต่อเดือน 1,500 บาทต่อปี

ขนมหวานบาทต่อเดือน 1,000 บาทต่อปี

ผลไม้บาทต่อเดือน 1,000 บาทต่อปี

ค่าข้าวสาร บาทต่อเดือน 20,000 บาทต่อปี

ค่าเหล้า บาทต่อเดือน 1,500 บาทต่อปี

น้ำ.....บาทต่อเดือน 1,700 บาทต่อปี

น้ำอัดลม บาทต่อเดือน 1,000 บาทต่อปี

เครื่องดื่มบำรุงกำลัง บาทต่อเดือน 1,000 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 4,500 บาท ต่อปี

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 1,200 บาทรวมต่อปี 14,400 บาท

- ☐ ค่าน้ำประปา 1,500 บาทต่อปี
- ☐ ค่าไฟฟ้า 5,000 บาทต่อปี
- ค่าเครื่องนุ่งห่ม 2,000 บาทต่อปี
- ค่าโทรศัพท์ 3,500 บาทต่อปี
- ค่ารักษาพยาบาล 7,000 บาทต่อปี
- ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงโรค 2,000 บาทต่อปี
- ค่าประกันชีวิต 6,000 บาทต่อปี

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

- ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 500 บาทต่อปี
- กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี
- บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 2,000 บาทต่อปี
- งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล สุภาพร พิโกอินทร์ อายุ 49 ปี เลขบัตรประชาชน 3722600066434

ที่อยู่ 89 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำนา-อ้อย การศึกษา ม. 7

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 คน ทำงานได้ 1 คน ทำงานไม่ได้ คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วิญญาณ คน เด็กเยาวชน คน

คู่สมรส ชื่อสกุล อายุ ปี

อาชีพหลัก การศึกษา

จำนวนบุตร คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 7.2 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7.2 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1. กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาคิน 2. กลุ่มออมทรัพย์
3. กองทุนเงินล้าน 4. กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตร

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

มาทำกินกับ ธ.ก.ส. เป็นคนคอนเจดีย์ รับจ้างทั่วไป เหตุผล จุดเปลี่ยน เมื่อชีวิตรับจ้าง ยากอยู่กับที่ ยากมีที่ เป็นของตัวเอง

รายรับจากการขายผลผลิต

- ☐ ผลผลิตจากการทำสวน 20,000 บาท / ปี
- ☐ เลี้ยงสัตว์ (อะไร)
- มีรายได้ 40,000 บาท/ปี
- ☐ ค่าขาย เล็กน้อย มีรายได้ 3,000 บาท/ปี

- ☐ ผลผลิตจากการทำอาชีพอื่น 1,000 บาท/ปี
 รายรับจากรับจ้าง บาท/ปี
 รายรับจากบุตรหลานส่งให้..... บาท/ปี
 รายรับจากด้านอื่นๆ
☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

- อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ข้าวสาร
☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 60 บาท ต่อเดือน 1,800 บาท บาท ต่อปี 21,600 บาท
 ข้าวสาร 500 บาทต่อเดือน 6,000 บาทต่อปี
 น้ำมันพืช 90 บาทต่อเดือน 1,080 บาทต่อปี
 น้ำตาล 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี
 ค่าขนมเด็ก 240 บาทต่อเดือน 2,880 บาทต่อปี
 ขนมหวาน 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี
 ผลไม้ 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี
 ค่ายารักษาโรค 1,000 บาทต่อปี
 กาแฟ 40 บาทต่อเดือน 2,000 บาทต่อปี
 เครื่องดื่มบำรุงกำลัง 100 บาทต่อเดือน 1,000 บาทต่อปี
 นม บาทต่อเดือน 500 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

- ☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ บาทรวมต่อปี 3,000 บาท
☐ ค่าพาหนะ บาทต่อปี
☐ ค่าน้ำประปา 6,000 บาทต่อปี
☐ ค่าไฟ 2,400 บาทต่อปี

- ค่าโทรศัพท์ 1,000 บาทต่อปี
 ค่ารักษาพยาบาล 500 บาทต่อปี
 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 500 บาทต่อปี
 ค่าประกันชีวิต 3,000 บาทต่อปี
 ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

- กินเลี้ยงงานส่วนรวม 1,000 บาทต่อปี
 กลืน/ผ่าป่า 1,000 บาทต่อปี
 บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 4,000 บาทต่อปี
 งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายสุเทพ บุญต่อ อายุ 38 ปี เลขบัตรประชาชน 3720200629849

ที่อยู่ 8 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาดิน อำเภอ เดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำนา การศึกษา ป.6

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน ทำงานได้ 5 คน ทำงานไม่ได้ 2 คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ..1 คน วัยแรงงาน 4 คน เด็กเยาวชน 2 คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ครึ่ง (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7.5 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กองทุนเงินล้าน 2. สหกรณ์

3.สัจจะออมทรัพย์

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นหนี้ร.ก.ส. เงินล้าน สหกรณ์ บริษัทอุโบคำ หจก. พัฒนากันชนากุ้ง ร้านปุ๋ยเคมี สาเหตุทำสวนไร่นา ทำสวนผลไม้ผลิตได้แต่ราคาถูกไม่คุ้มค่าปุ๋ยยา ทำนาผลผลิตไม่ค่อยได้ โรคภัยไข้เจ็บมาราคาถูกแถมปุ๋ยราคาแพง ไม่คุ้มกับการลงทุนไป 30,000 บาท ได้แค่ 17,000 บาท

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 100,000 บาท / ปี

รายรับจากรับจ้าง 25,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 120 บาท ต่อเดือน 3600 บาท บาท ต่อปี 43,200 บาท

ข้าวสาร 1,250 บาทต่อเดือน 15,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 114 บาทต่อเดือน 1,368 บาทต่อปี

น้ำตาล 90 บาทต่อเดือน 1,080 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 600 บาทต่อเดือน 7,200 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 1,500 บาทต่อปี

ค่าเหล้า 360 บาท ต่อเดือน 4,320 บาทต่อปี

กาแฟ 180 บาทต่อเดือน 2,160 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 5,000 บาทต่อปี

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 600 บาทรวมต่อปี 7,200 บาท

☐ ค่าน้ำประปา 1,800 บาทต่อปี

- ☐ ค่าไฟฟ้า 4,560 บาทต่อปี
- ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,000 บาทต่อปี
- ค่าโทรศัพท์ 1,200 บาทต่อปี
- ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงชีพ 3,600 บาทต่อปี
- ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 00 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

- กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี
- บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 1,000 บาทต่อปี
- งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายไผ่จัน สีนวน อายุ 46 ปี เลขบัตรประชาชน 3720700721914

ที่อยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลวังลึก อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำไร่ การศึกษา ป.6

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน ว่างแรงงาน 4 คน เด็กเยาวชน คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางสาวสุกัญญา สีนวน อายุ 48 ปี

อาชีพหลัก ทำไร่ การศึกษา ป.7

จำนวนบุตร 2 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษาคน

ระดับปริญญา 1 คน

พื้นที่เกษตรจำนวน 6.2 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

- 1.กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาดิน 2.กลุ่มออมทรัพย์
- 3.กองทุนเงินล้าน 4.สหกรณ์ จ.สุพรรณบุรี
- 5.กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

ครอบครัวมาจากทุ่งคอก อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี มาร่วมโครงการนิคมเกษตรเพื่อการส่งออก โครงการล้มเหลวเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 1,110,150 บาท จึงเกิดปัญหาหนี้สินจนถึงปัจจุบัน เพราะต้องการที่ทำกินโดยเข้ามาจับจองเป็นสมาชิกทำสวนเขาดิน ชื้อที่ดินตามโครงการ ธ.ก.ส.

2.2 รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

- ☐ ผลผลิตจากการทำไร่ 42,000 บาท / ปี
- ☐ เลี้ยงสัตว์ ไก่
- ☐ ค่าขาย มีรายได้ 90,000 บาทต่อปี

รายรับจากรับจ้าง 48,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

- ☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี
- ☐ รายรับจาก 3,000 บาท/ปี

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ข้าวสาร 880 บาทต่อเดือน 10,560 บาทต่อปี
น้ำมันพืช 76 บาทต่อเดือน 912 บาทต่อปี
น้ำตาล 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี
ขนมหวาน 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี
ผลไม้ 200 บาทต่อเดือน 2,400 บาทต่อปี
ค่ายารักษาโรค 2,000 บาทต่อปี
ค่าเหล้า 600 บาท ต่อเดือน
กาแฟ 110 บาทต่อเดือน 1,320 บาทต่อปี
นม บาทต่อเดือน 100 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

- ☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 30,000 บาทต่อปี
- ☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 1600 บาทรวมต่อปี 19,200 บาท
- ☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 600 บาทรวมต่อปี 7,200 บาท
- ☐ ค่าน้ำประปา 3,600 บาทต่อปี
- ☐ ค่าไฟ 2,400 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 500 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 2,400 บาทต่อปี

ค่ารักษาพยาบาล 2,000 บาทต่อปี

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 1,000 บาทต่อปี

ค่าประกันชีวิต 480 บาทต่อปี

ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 600 บาทต่อปี

กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 3,000 บาทต่อปี

งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายบรรจง สุวรรณศิริ อายุ 51 ปี เลขบัตรประชาชน 3720300303791

ที่อยู่ 34 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาคิน อำเภอ เดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำนา การศึกษา ป.4

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน ทำงานได้ 3 คน ทำงานไม่ได้ 1 คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน 3 คน เด็กเยาวชน 1 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางสาวเรียง สุวรรณศิริ อายุ 40 ปี

อาชีพหลัก ทำนา การศึกษา ป4

จำนวนบุตร 2 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา 1 คน

พื้นที่ครอบครองที่ดิน จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7.5 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาคิน

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคนสุพรรณบุรีมีอาชีพทำไร่ชาดทุนเข้ากรุงเทพทำงานก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2530 และย้ายเข้ามาอยู่ในนิคมเขาคิน เมื่อ ปี พ.ศ. 2532 เกิดหนี้สิน ปลุกมะม่วง ส้มโอ ต่อมาก็เริ่มทำนาที่ไม่ค่อยจะกินเพราะพื้นที่น้อย

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 40,000 บาท / ปี

☐ เลี้ยงสัตว์ แมว

มีรายได้..... บาท/ปี

☐ ค้าขาย มะพร้าว มีรายได้ 50,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ไก่ หมู ปลา ผัก ผลไม้

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 3,000 บาท

ข้าวสาร 800 บาทต่อเดือน 9,600 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 40 บาทต่อเดือน 480 บาทต่อปี

น้ำตาล 30 . บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 200 บาทต่อเดือน 2,400 บาทต่อปี

ขนมหวาน 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ผลไม้ 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 30 บาทต่อปี

กาแฟ 5 บาทต่อเดือน 150 บาทต่อปี

นม 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 5,000 บาทต่อปี

- ☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 3,000 บาทรวมต่อปี 36,000 บาท
- ☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 400 บาทรวมต่อปี 4,800 บาท
- ☐ ค่าน้ำประปา 1,200 บาทต่อปี
- ☐ ค่าไฟฟ้า 3,600 บาท ต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,000 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 1,500 บาทต่อปี

ค่ารักษาพยาบาล 2,000 บาทต่อปี

ค่าใช้จ่ายเลี้ยงชีพ 1,000 บาท ต่อปี

ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 1,500 บาทต่อปี

กฐิน/ผ้าป่า 200 บาทต่อปี

ตรุษจีน สารทจีน เช็งเม้ง 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายสิริแสง ทิตววรรณะ อายุ 60 ปี เลขบัตรประชาชน 3730100645354

ที่อยู่ 45 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำไร่ ปลูกผัก การศึกษา ป.4.

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 10 คน ทำงานได้ 4 คน ทำงานไม่ได้ คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน คน เด็กเยาวชน 4 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นางฉวี ทิตววรรณะ อายุ 58 ปี

อาชีพหลัก ทำไร่ ปลูกผัก การศึกษา ป.2

จำนวนบุตร 6 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา หลาน 1 คน ระดับมัธยมศึกษา หลาน 1 คน

ระดับปริญญาตรี 1 คน หลาน 1 คน ประกอบอาชีพแล้ว 4 คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 72 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1. กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน
2. กลุ่มออมทรัพย์
3. กองทุนเงินล้าน
4. กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

มาจาก จ.นครปฐม 2532 โครงการ ธ.ก.ส. โครงการล้มเหลวเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 1,105,000 บาท ได้กองทุนช่วยเหลือลดหนี้ 310,000 บาท (สามแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

2.2 รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

- ☐ ผลผลิตจากการทำไร่บาท / ปี

☐ ผลผลิตจากการปลูกพืชผักบาท / ปี

☐ ค่าขาย 5,000 มีรายได้ 60,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 1,200 บาท/ปี

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 1,200 บาท 14,400 บาทต่อปี

ข้าวสาร บาทต่อเดือน 7,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช บาทต่อเดือน 500 บาทต่อปี

น้ำตาล บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 2,000 บาทต่อปี

ค่านูหรี บาทต่อเดือน 200 บาทต่อปี

กาแฟ บาทต่อเดือน 200 บาทต่อปี

นม บาทต่อเดือน 3,000 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 50,000 บาทต่อปี

☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 3,000 บาทรวมต่อปี 36,000 บาท

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 00 บาทรวมต่อปี 6,000 บาท

☐ ค่าน้ำประปา 5,000 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 5,000 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,000 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 300 บาทต่อปี

ค่าประกันชีวิต 2 คน 4,000 บาทต่อปี

ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

กฐิน/ผ้าป่า 7,000 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 1,000 บาทต่อปี

งานศพ 1,000 บาทต่อปี

ตรุษจีน สารทจีน แข่งเม็ง 5,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางด้าย ชูชาติ อายุ 53 ปี เลขบัตรประชาชน 3730601050591

ที่อยู่ 39 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาคิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

อาชีพหลัก ทำสวน ค่าขาย การศึกษา ป.4

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน ทำงานได้ 1 คน ทำงานไม่ได้ 2 คน

ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 1 คน วัยแรงงาน 1 คน เด็กเยาวชน 1 คน

คู่สมรส ชื่อสกุล นายทองม้วน ชูชาติ อายุ 73 ปี

อาชีพหลัก การศึกษา ป4

จำนวนบุตร 1 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา 1 คน

พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ครึ่ง (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)

พื้นที่เกษตรจำนวน 7.5 ไร่

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร 2.กลุ่มออมทรัพย์

3.กองทุนเงินล้าน

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

เป็นคนสามพรานแต่ก่อนที่จะมาอยู่ในนิคมเกษตรฯ นั้นกำลังเช่าที่ทำสวน แต่เพราะอยากมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเองจึงสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของนิคมเกษตรฯ แต่ก่อนมาอยู่นิคมเกษตรฯ ได้มีการแต่งงานพร้อมจดทะเบียนสมรส เมื่อเข้ามาอยู่ในนิคมแล้วแต่ต้องเจอกับปัญหาปวดหัวหลายอย่างแต่มีปัญหาที่หนักมากคือผลผลิตของส้มโอและมะม่วงที่ ธ.ก.ส. จะรับส่งตลาดต่างประเทศทั้งหมดนั้น ธ.ก.ส. ไม่ทำตามเลขเกษตรกรต้องหาตลาดขายเอาเองเท่ากับ ธ.ก.ส. เป็นผู้สร้างอุปสรรค และหนี้สินนี้เกิดกับเกษตรกร เลขต้องเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 120,000 บาท แต่ ธ.ก.ส. ปรับหนี้ให้ 600,000 บาท

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำสวน บาท / ปี

☐ เลี้ยงสัตว์(อะไร) ปลา

มีรายได้ 150,000 บาท / ปี

☐ ค้าขาย ผัก ผลไม้ มีรายได้ 20,000 บาท/ปี

รายรับจากด้านอื่นๆ

☐ เงินออมทรัพย์ 2,400 บาท/ปี

☐ รายรับจาก เงินสูงอายุ 6,000บาท/ปี

รายรับจาก เงินพิการ 6,000 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ข้าว

อาหารที่ซื้ออื่นๆครั้ง น้ำมัน น้ำตาล

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 3,000 บาท ต่อปี 36,000 บาท

น้ำมันพืช 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

น้ำตาล 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ค่าขนมเด็ก 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ขนมหวาน 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ผลไม้ 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี
 ค่าข่าวสาร 1,000 บาทต่อเดือน 12,000 บาทต่อปี
 ค่ารักษาโรค 1,200 บาทต่อปี
 กาแฟ 150 บาทต่อเดือน 1,800 บาทต่อปี
 น้ำ 150 บาทต่อเดือน 1,800 บาทต่อปี
 น้ำอัดลม 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี
 นม 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าใช้จ่ายการศึกษา 25,000 บาทต่อปี
☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 250 บาทรวมต่อปี 3,000 บาท
☐ ค่าน้ำประปา 12,000 บาทต่อปี
☐ ค่าไฟฟ้า 7,200 บาทต่อปี
 ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,000 บาทต่อปี
 ค่าโทรศัพท์ 500 บาทต่อปี
 ค่ารักษาพยาบาล 30 บาทต่อปี
 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 1,000 บาทต่อปี
 ค่าประกันชีวิต 4,000 บาทต่อปี
 ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 2,000 บาทต่อปี
 กฐิน/ผ้าป่า 1,000 บาทต่อปี
 บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 1,000 บาทต่อปี
 งานศพ 1,000 บาทต่อปี
 บุญจีน สารทจีน แข่งเม็ง 8,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางสาว พึงเพ็ญ อายุ 57 ปี เลขบัตรประชาชน 3660500204917
 ที่อยู่ 78 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
 อาชีพหลัก การเกษตร การศึกษา ป.4
 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน ทำงานได้ 2 คน ทำงานไม่ได้ 2 คน
 ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คน วัยแรงงาน 2 คน เด็กเยาวชน 1 คน
 คู่สมรส ชื่อสกุล อายุ ปี
 อาชีพหลัก การศึกษา
 จำนวนบุตร 2 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา คน
 พื้นที่ครอบครองทั้งสิ้น จำนวน 8 ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)
 พื้นที่เกษตรจำนวน 7 ไร่ 2 งาน

เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร 2.กลุ่มออมทรัพย์

3.กองทุนเงินล้าน 4.ทำสวนเขาหิน

2.ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหากินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

บ้านเดิมอยู่พิจิตร เห็นโครงการ ธ.ก.ส. สวยหรูเลยเข้ามาซื้อต่อจ่ายเงินสดๆไปไม่นานโครงการล้มเหลว เป็นหนี้ ล้นกว่าบาท อยากมีส่วนเกษตรความฝันพึ่งทลายสวนกลายเป็นนา

2.2รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำสวน 120,000 บาท/ปี

☐ ผลผลิตจากการปลูกผัก 5,000 บาท / ปี

☐ ผลผลิตจากการทำสวน 13,000 บาท/ปี

☐ เลี้ยงสัตว์ (อะไร) เป็ด ปลา

มีรายได้ บาท / ปี

☐ ค้าขาย ผัก ผลไม้ มีรายได้ 20,000 บาท /ปี

รายรับจากบุตรหลานส่งให้ 4,000 บาท/ปี

2.3รายจ่าย

2.3.1ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ไก่ หมู

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 3,000 บาท ต่อปี 36,000 บาท

ข้าวสาร 500 บาทต่อเดือน 6,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 30 บาทต่อเดือน 360 บาทต่อปี

น้ำตาล 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ขนมหวาน 20 บาทต่อเดือน 240 บาทต่อปี

ผลไม้ 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 500 บาทต่อปี

ค่าเช่า 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ค่าบุหรื 25 บาทต่อเดือน 300 บาทต่อปี

กาแฟ 95 บาทต่อเดือน 1,140 บาทต่อปี

น้ำอัดลม 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

นม180 บาทต่อเดือน 2,160 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 2,000 บาทรวมต่อปี 24,000 บาท

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 500 บาทรวมต่อปี 6,000 บาท

☐ ค่าน้ำประปา 2,400 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 1,000 บาทต่อปี
 ค่าเครื่องนุ่งห่ม 500 บาทต่อปี
 ค่าโทรศัพท์ 2,400 บาทต่อปี
 ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 2,000 บาทต่อปี
 ค่าเลี้ยงชีพ 2,400 บาทต่อเดือน
 ค่าส่งออมทรัพย์หมู่บ้านเดือนละ 200 บาท รวมต่อปี 2,400 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 500 บาทต่อปี
 กรฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี
 บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 2,000 บาทต่อปี
 งานศพ 1,000 บาทต่อปี

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางสาวสุมาลี ชาญเจริญ อายุ 45 ปี เลขบัตรประชาชน
 ที่อยู่ 114 หมู่ที่ 11 ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี
 อาชีพหลัก ทำนา การศึกษา ป.4
 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน ทำงานได้ 1 คน ทำงานไม่ได้ 2 คน
 ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 2 คน วัยแรงงาน 1 คน เด็กเยาวชน คน
 คู่สมรส ชื่อสกุล อายุ ปี
 อาชีพหลัก การศึกษา ป.4
 จำนวนบุตร 1 คน กำลังศึกษา ระดับประถมศึกษา คน ระดับมัธยมศึกษา 1 คน
 พื้นที่ครอบครองที่ดิน จำนวน ไร่ (รวมทั้งพื้นที่บ้านพื้นที่เกษตร)
 พื้นที่เกษตรจำนวน 7 ไร่ 2 งาน
 เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรใดบ้างในชุมชน

1.กองทุนฟื้นฟูพัฒนาเกษตรกร 2.กลุ่มออมทรัพย์
 3.กองทุนเงินล้าน 4.ทำสวนเขาหิน

2. ข้อมูลสถานการณ์หนี้สินในครอบครัว

2.1 ความเป็นมาของครอบครัว และสถานการณ์การเกิดหนี้สิน (เป็นคนที่ไหน ทำมาหาเงินอย่างไร แต่งงานอย่างไร ปัญหาอุปสรรค) เหตุผลหรือจุดเปลี่ยนที่ทำให้เกิดหนี้สินที่ผ่านมา เป็นต้น เขียนอธิบายโดยละเอียด

บ้านเดิมอยู่หนองโพธิ์สุพรรณบุรี เห็นโครงการ ธ.ก.ส. สวทสรุ เลยเข้ามาซื้อต่อจ่ายเงิน สดๆไป 14,000 บาทอยู่ไปไม่นานโครงการล้มเหลว เป็นหนี้ล้านกว่าบาท อยากจะมีสวนเกษตรความฝันพึ่งหลายสวนกลายเป็นนา ธ.ก.ส. บอกว่าไม่มาอยู่ในนิคมเป็นคนใจ

2.2 รายรับของครอบครัว

รายรับจากการขายผลผลิต

☐ ผลผลิตจากการทำนา 100,000 บาท / ปี

2.3 รายจ่าย

2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

อาหาร ส่วนใหญ่ซื้ออะไรทุกครั้ง ไก่ หมู

☐ รายจ่ายด้านอาหารต่อวัน 100 บาท ต่อเดือน 3,000 บาท ต่อปี 36,000 บาท

ข้าวสาร 1,000 บาทต่อเดือน 12,000 บาทต่อปี

น้ำมันพืช 300 บาทต่อเดือน 3,600 บาทต่อปี

น้ำตาล 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

ขนมหวาน 600 บาทต่อเดือน 7,200 บาทต่อปี

ผลไม้ 100 บาทต่อเดือน 1,200 บาทต่อปี

ค่ายารักษาโรค 1,200 บาทต่อปี

ค่าเหล้า 50 บาทต่อเดือน 600 บาทต่อปี

กาแฟ 95 บาทต่อเดือน 1,440 บาทต่อปี

นม 400 บาทต่อเดือน 4,800 บาทต่อปี

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภค

☐ ค่าน้ำมันรถเดือนละ 2,000 บาทรวมต่อปี 24,000 บาท

☐ ค่าน้ำมันรถมอเตอร์ไซด์เดือนละ 300 บาทรวมต่อปี 6,000 บาท

☐ ค่าน้ำประปา 1,200 บาทต่อปี

☐ ค่าไฟฟ้า 2,000 บาทต่อปี

ค่าเครื่องนุ่งห่ม 1,500 บาทต่อปี

ค่าโทรศัพท์ 8,400 บาทต่อปี

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์เสื่อมสภาพ 2,000 บาทต่อปี

ค่าเลี้ยงโชค 3,000 บาทต่อเดือน

ค่าส่งซ่อมทรัพย์สินหมู่บ้านเดือนละ 400 บาท รวมต่อปี 4,800 บาท

2.3.3 รายจ่ายทางสังคม

ค่ากินเลี้ยงงานส่วนรวม 500 บาทต่อปี

กฐิน/ผ้าป่า 500 บาทต่อปี

บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ 2,000 บาทต่อปี

งานศพ 1,000 บาทต่อปี

ตรุษจีน สารทจีน เเซ้งเมือง 3,000 บาทต่อปี

วาระที่ 4 เรื่องอื่นๆ

-กำหนดการจัดเวทีประชุมที่ม.วิชัยฯ และสมาชิกครั้งที่ 6/2553 วันที่ 10 มิถุนายน 2553 เวลา 09.00 น. ณ อาคารศาลาโดม

ปิดประชุม 12.30 น.

นายจรูญ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมการจัดหมวดหมู่/ รวบรวมข้อมูล

วันที่ 15 มิถุนายน 2553 เวลา 09.00 – 16.00 น.

ณ อาคารดาโลดม ตำบลเขาหิน อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม

1. นางอำนวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
2. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
3. นายสิริแสง	ทิตววรรณะ	ทีมวิจัย
4. นางสุภาพร	พิภอินทร์	ทีมวิจัย
5. นายจรูญ	อรุณมณี	ทีมวิจัย
6. นายกฤษดา	กิตติศักดิ์	ทีมวิจัย
7. นายเจื้อ	เพ็งพันธุ์ถ้ำ	ทีมวิจัย
8. นางค้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
9. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย
10. นางสาวท	พึงเพ็ญ	ทีมวิจัย
11. นายสุรัช	อิมสำราญ	ทีมวิจัย
12. นายสนั่น	เชิญผึ่ง	ทีมวิจัย
13. นายธนรัช	โกศลกลาง	มูลนิธิข้าวขวัญ
14. นางเหรียญ	โกศลกลาง	มูลนิธิข้าวขวัญ

เปิดประชุมเวลา 09.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องแจ้งให้ทราบ

นายสนั่น เชิญผึ่ง หัวหน้าโครงการ แจ้งที่ประชุมเรื่องการจัดหมวดหมู่รวบรวมข้อมูล การสร้างเสริมศักยภาพ เช่น การศึกษาดูงานในเครือข่ายนักวิจัย นางสาวท พึ่งเพ็ญ เสนอที่ประชุมให้ไปดูงานพระสุบิน ปณิโด วัดไผ่ล้อม อ.เมือง จ.ตราด โครงการสวัสดิการชุมชนเพื่อเกษตรกรรมยั่งยืน กลุ่มต้นแบบองค์กรการเงินชุมชนและสวัสดิการชุมชน กลุ่มนี้จะสะสมทรัพย์เพื่อพัฒนาคุณธรรมครบวงจรชีวิต คิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็น มติที่ประชุมเห็นชอบยกมือเป็นเอกฉันท์ ที่ประชุมให้นำเสนอต่อ สกว. ต่อไป

นายธนรัช โกศลกลาง ได้เสนอแนะเรื่องแนวทางการแก้ไขทุกข์ของชุมชน ต้องลด ปลดหนี้

- ลดต้นทุน
- จัดรูปแบบเศรษฐกิจ
- จัดระบบการเงิน
- ปรับพฤติกรรมคน
- สร้างจิตสำนึก
- จัดการทรัพยากร
- ค้นหาผู้ฉลาด รักถิ่น และมีจิตสาธารณะ

- หาเรือวางแผน
- สร้างยุทธศาสตร์ชุมชน โดยใช้ข้อมูล จากแนวคิดบวกกับประสบการณ์
- การเริ่มต้นทำแผนลคหนี้ในชุมชน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตัวเลขทั้งหมด
- หนี้สินทั้งโครงการ 2553 เริ่มลคหนี้ลงหรือไม่
- ขอกำลังใจจากทุกคน เอาตัวเลขมาตั้งเพื่อเป็นข้อมูลลคหนี้
- ปรัชญาของพระราชา ความรู้คู่คุณธรรม ความขาดแคลนไม่ใช่ปัญหา
- เลี้ยงพระแม่ธรณี เลี้ยงพระแม่คงคา เลี้ยงพระแม่โกสพ
- ปลูกข้าวกินเองก่อนขาย ปลูกเหลือแล้วขาย ปลูกพืชสวนครัวรั้วที่บ้าน
- เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ทำอะไรก็ได้เหมือนซูเปอร์มาร์เก็ตในบ้าน
- ความพอเพียง ความพอก็เริ่มมาเยือน หนี้สินก็ค่อยๆ ลดลง

วาระที่ 2 รายงานความก้าวหน้าของโครงการ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ตำบลเขาหิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ส่งผลให้ทีมวิจัย เป็นคนที่มีใจเสียสละ มีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชน มีเวลามาร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่อง มีความตั้งใจในการจัดการหนี้สินระดับครอบครัวและชุมชน เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม สรุปได้ดังนี้

1. นายสนั่น เชิญฝิ่ง หัวหน้าทีมวิจัย คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินเป็นผู้ดูแลการเงินระบบการบริหารของกลุ่ม มีความชำนาญการจดบันทึกรายรับและสรุปรายจ่ายการซื้อของตลาดนัด มีการลดต้นทุนการผลิตในนาข้าวด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ขอบจกบันทึกและเก็บข้อมูลสมาชิกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยทำให้มีทักษะในเรื่องการรวบรวมข้อมูลสมาชิก การนำเสนอผลการวิจัยให้เกิดการแลกเปลี่ยนในกลุ่มได้ เข้าใจกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาของชุมชนแบบองค์รวม ยังต้องการพัฒนาทักษะเขียนบันทึกแบบแผนที่ทางความคิด การจัดประเด็นสรุปนำเสนอ

2. นางสาว พิงเพ็ญ ผู้ช่วยหัวหน้าทีมวิจัย รองประธานกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้จดบันทึกรายรับรายจ่ายมีกิจกรรมที่เกิดจากการจดบันทึก เช่น การปลูกข้าวโพดกินฝัก การทำสวนสมุนไพรขมิ้นไล่แมลง ทำนาลดต้นทุนทำนาข้าวเมล็ดแดงขาว 1 กก. นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการประสานทีมวิจัยให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดจากงานวิจัยพบว่าเข้าใจกระบวนการในการจัดการปัญหาครอบครัวและชุมชน ติดตามหนุนเสริมให้กำลังใจสมาชิกมากขึ้นเป็นแบบอย่างการลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิก และคนทั่วไปได้พบเห็นและนำไปปฏิบัติได้ ทักษะที่ต้องพัฒนาคือ การสรุปประเด็นและการพูดให้เก็ลกำลังใจ การประสานใจคน

3. นายสุรัช อัมสำราญ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ทีมวิจัยเลขานุการ กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน คอยจดบันทึกการประชุมของกลุ่มเกษตรกร และดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลเขาหิน ได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดจากกระบวนการวิจัยพบว่าเข้าใจกระบวนการในการจัดการปัญหาของครอบครัวและชุมชนมากขึ้น การสรุปประเด็นและการพูดให้เก็ลกำลังใจคน การประสานใจคน การทำให้ข้อคิดแก่คนรุ่นใหม่ที่ยังจัดการตนเองไม่ชัด มีแนวความคิดนักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ของการเห็นภาพ สรุปประเด็นเป็นรูปแบบของผู้นำ

4. นางสุมาลี ธีชญเจริญ เหรณญิกโครงการ และเป็นเหรัญญิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้จดบันทึกรายรับรายจ่าย จดบันทึกการลดต้นทุนการผลิต กิจกรรมจดบันทึก เช่น การปลูกข้าวโพด การทำสวนสมุนไพรขมิ้นไล่แมลง การจัดการแบ่งเป็นประเภทที่จะต้องใจใช้ วางระบบสวัสดิการตนเองและกลุ่ม เป็นต้น ผลที่เกิดขึ้นจาก

กระบวนการวิจัยพบว่าการวางแผนใช้เวลา การเก็บเงินที่เป็นระบบ สรุปเรื่องราวตนเอง ที่มีการจัดการตนเองได้อย่างไร เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิก ขยายผลความคิดสู่เพื่อนบ้านให้เห็นความสำคัญของการพึ่งพาตนเอง โดยทำน้ำส้มควันไม้ใช้เอง ทำน้ำยาล้างจานใช้เอง ทำแชมพูใช้เอง ทำครีมนวดใช้เอง ทำสบู่ใช้เอง ทำน้ำยาจับใบใช้เอง ทำฮอร์โมนใช้เอง ทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง ทำสารสมุนไพรขับไล่แมลงใช้เอง ทำข้าวมะลิแดงส่งขายเพิ่มรายได้จัดการระบบแบบลงตัว เพื่อเป็นแบบอย่างได้

5. นายสังเวียน ทองประสม ทีมวิจัยและเป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน เป็นผู้ที่จัดบันทึกรายรับ รายจ่าย มีกิจกรรมการจดบันทึกทำสมุนไพรขับไล่แมลง ทำปุ๋ยอินทรีย์จากหอยเชอรี่ จากมูลข้าวเพื่อใช้กับสวนผลไม้ส้มโอ มะม่วง มะนาว ชมพู ฝรั่ง ไม้สมุนไพร พริก ข่า ตะไคร้ หางไหล หนอนตามหญ้า สาบเสือ สะเดา ผลการที่เกิดขึ้นจากการวิจัยพบว่าการวางแผนในการจัดระบบให้เกิดความสมดุล มีทักษะจดบันทึก กล้าแสดงออกความคิดเห็น นำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุม และ โครงการสร้างศีลธรรมโลก บวชพระหนึ่งแสนรูปได้เข้าร่วมโครงการแบบต่อเนื่อง

6. นายกฤษดา กิตติศักดิ์ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ได้เข้าร่วมในกระบวนการศึกษาวิจัยแบบต่อเนื่อง เปิดร้านขายของชำหลายอย่างเพื่อช่วยแบ่งเบาอาชีพทางการเกษตร ทำนาเพื่อยกเลิกข้าวตายหมด มาปลูกอ้อย เพื่อเพิ่มรายได้จัดบันทึกค่าใช้จ่ายแบบครบถ้วน เรียนรู้การลดต้นทุน ทำปุ๋ยทำฮอร์โมนใช้เอง ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยพบว่าได้เพื่อได้คิดอาวุธทางปัญญา มีทางออกกับการแก้ปัญหาตนเองมีเพื่อนช่วยแนะนำให้กำลังใจ ต้องการพัฒนาเขียนกระดานนำเสนอข้อมูลการเรียบเรียงข้อมูลตนเองเพื่อนำเสนอให้คนอื่นได้เรียนรู้

7. นายบรรจง สุวรรณศิริ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินเป็นนักพัฒนา ทำงานกับชุมชนมานาน เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมาหลายปี มีบทบาทในการกระตุ้นติดตามให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดการเงิน การจดบันทึก รายรับ - รายจ่าย ทำการซื้อขายมะพร้าวขายส่งยังตลาด ทำให้ธุรกิจมั่นคงระดับหนึ่งกำลังออกแบบวิจัย มะพร้าวแปรรูปเป็นเครื่องดื่มสมุนไพรมะพร้าวกลั่นเย็นแทนน้ำนมแม่ มีคุณค่าทางอาหารมากกว่าน้ำนมแม่ 32% ถ้าประสบความสำเร็จใช้หนี้หมดเร็วแน่นอน หวังกระบวนการวิจัยมาเสริมสร้างการทำงานให้เกิดรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

8. นายสุเทพ บุญต่อ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ข้อมูลที่มีโจทย์วิจัยเป็นแนวทางการศึกษาการจัดการหนี้สิน สามารถนำไปใช้กับกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นจัดบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อช่วยลดปลดหนี้มาเรียนรู้แล้วนำไปทำเอง มีต้นแบบทีมวิจัยหลายคนลดต้นทุนการผลิต ทำให้ไม่อยู่โดดเดี่ยวเป็นทีมวิจัยได้มากกว่าที่คิด ได้พูดคุยได้เรียนรู้ของทีมวิจัยและเครือข่ายหลายจังหวัดเห็นคลกรกว้างใหญ่ วิชาการมากมาย มีพลัง มีความสุข

9. นายไพบูลย์ สีนวน ทีมวิจัยกรรมการตรวจสอบกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ได้เข้าร่วมกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น พบว่าการจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัยคิดอาวุธทางปัญญา หาทางแก้ไขหนี้สินที่โครงการล้มเหลว ธ.ก.ส. ทั้งความทุกข์ระทมไว้ให้เกษตรกรมากมาย ให้ภรรยาขายกล้วยเดี่ยว หวานเย็น ช่วยกันทำมาหากินจากอาชีพทำนาเพื่อยกเลิกหนี้หมด ทำอ้อยได้เงินเข้า รับจ้างขับรถช่วยกันต่อสู้ทุกแบบ หวังเป็นแบบอย่างที่ดีลดต้นทุนเพื่อการผลิตทุกอย่าง สร้างกระบวนการลดหนี้มีการวางแผนอย่างเป็นที่ชัดเจนขยายผลความคิดสู่เพื่อนบ้านให้เห็นความสำคัญของการพึ่งพาตนเองแบบมีระบบทักษะที่ต้องพัฒนา คือการสรุปประเด็นและการพูดให้กำลังใจ

10. นายประสาน รัชมี ทีมวิจัยเป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำสวนทำสวนเขาหิน เป็นอาสาสมัครสละเวลามี กิจกรรมจดบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย การทำนาลดต้นทุนใช้สารขับไล่แมลงทำปุ๋ยอินทรีย์ มีบทบาทในการประสาน ทีมวิจัยให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง ติดตามหนุนเสริมให้กำลังใจสมาชิกแบบต่อเนื่องผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย พบว่าเข้าใจกระบวนการจัดการแก้ไขปัญหา เก็บข้อมูลสมาชิก นำเสนอการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจับประเด็นสรุปนำเสนอ

11. นางสาวพร พิภอินทร์ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหินผางาม เป็นสิ่งประการสำคัญหนึ่งที่จะช่วยนำพาให้ชุมชนเข้มแข็ง ผู้นำที่ดีต้องมีน้ำใจเป็นกลาง ทุ่มเท เปิดใจ ไม่มีอคติ เสียสละ ไม่เก่งคนเดียว มองการไกล เปิดโอกาสดึงคนเก่งเข้าทำงาน มีคุณธรรม มีความกล้าหาญ ทำนาเปลี่ยนกินหันมาปลูกอ้อยข้าวน้อยแต่ได้แน่นอน จดบันทึก รายรับ-รายจ่าย เพื่อเข้ากระบวนการลดต้นทุนเพื่อพึ่งพาตนเอง เข้าใจกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการแก้ไข ปัญหาของครอบครัวและชุมชน ต้องมีกระบวนการวางแผนออกแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดพูดคุยให้ตกผลึกแล้วเดินไปด้วยกัน

12. นางคำย ชูชาติ ทีมวิจัยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาหิน ชุมชนที่เข้มแข็งต้องเป็นชุมชนที่สามารถจัดการปัญหาของตนเองได้ ไม่ต้องให้คนอื่นมาจัดการสามารถช่วยเหลือตนเองได้และจะเป็นการพัฒนาให้ตรงจุด กระบวนการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น ดิดอาวุธทางปัญญา ให้ทีมวิจัยแก้ปัญหาฉบับที่กินทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ลดต้นทุนการผลิต ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เลือขาย ในสวนมีพืชผักเป็นหลายชนิด เกษตรอินทรีย์อยู่ในหัวใจ คำนึงน้ำจืดอินทรีย์ทุกวัน การพูดเพื่อให้กำลังใจคน ชนคนอื่นๆ หมั่นแสวงหาประโยชน์อะไร

จากนั้นทีมวิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาแบ่งหมวดหมู่หนึ่งสี่ นำไปจัดการต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ทีมวิจัยทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น มีความเข้าใจตอบทบทวนหน้าตาในการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ความเข้าใจต่อการจัดหมวดหมู่ฐานข้อมูล นักวิจัยมีทักษะในการคิด ทักษะในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะในการทำงานการเสริมศักยภาพการวิจัย เช่น การศึกษาดูงาน การฟื้นฟูเกษตรธรรมชาติให้พึ่งพาตนเองได้ เพื่อลดภาระหนี้สิน และเพิ่มพูนค่าการเกษตรด้วยการแปรรูปผลผลิต ใช้ระบบเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนสินค้าการเกษตร ทีมวิจัยต้องออกแบบวางแผนครบวงจร

นางสุมาลี ชาญเจริญ เภรัญญิกทีมวิจัย รายงานการใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

14 ก.ย. 52	ค่าอาหารสร้างความเข้าใจ	1,060	บาท
14 ก.ย. 52	ค่าพาหนะไปพิมพ์เอกสาร	300	บาท
14 ก.ย. 52	ค่าประสานงาน โทรศัพท์	300	บาท
27 ก.ย. 52	ค่าถ่ายเอกสาร เข้าเล่ม	750	บาท
11 ต.ค. 52	ค่าอาหารสร้างความเข้าใจ	405	บาท
13 ต.ค. 52	ถ่ายเอกสารการประชุม	195	บาท
13 ต.ค. 52	ค่าพาหนะรับเอกสารถ่ายเอกสาร	300	บาท
23 ต.ค. 52	ค่าอาหารสร้างความเข้าใจ	650	บาท
24 ต.ค. 52	ค่าพาหนะบ้านกลางสวน จ.สมุทรสงคราม	2,500	บาท
29 ต.ค. 52	ค่าพาหนะไปถอนเงินธนาคารกรุงไทย	250	บาท
30 ต.ค. 52	ค่าอาหารกิจกรรมสร้างความเข้าใจ	819	บาท
30 ต.ค. 52	ค่าถ่ายเอกสารเข้าเล่ม	195	บาท
2 พ.ย. 52	ค่าอาหารกิจกรรมทำบุญสืบสานลอยกระทง	947	บาท
2 พ.ย. 52	ค่าพาหนะซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียน	250	บาท
2 พ.ย. 52	ค่าพาหนะซื้ออุปกรณ์เครื่องเขียน	735	บาท
28 พ.ย. 52	ค่าอาหารประชุมเครือข่ายประจำเดือน	995	บาท
28 พ.ย. 52	ค่าอาหารประชุมเครือข่ายประจำเดือน	2,800	บาท
3 ธ.ค. 52	ค่าซื้อธงชาติไทยยะธรรมถวายพระ	762	บาท

3 ธ.ค. 52	ค่าป้ายอิงเจ็ดในหลวง	300	บาท
3 ธ.ค. 52	ค่าประสานงาน	300	บาท
8 ธ.ค. 52	ค่าอาหารกิจกรรมสร้างความเข้าใจ	600	บาท
20 ธ.ค. 52	ค่าอาหารกิจกรรมสร้างความเข้าใจ	930	บาท
30-31 ม.ค. 53	ค่าพาหนะไปประชุมเครือข่ายศูนย์ประสาน	2,000	บาท
30-31 ม.ค. 53	ค่าอาหารที่มิวิจัยไปประชุม 2 มื้อ + ของฝาก	1,700	บาท
30-31 ม.ค. 53	ค่าพิมพ์ ถ่ายเอกสารการประชุม	210	บาท
12 ก.พ. 53	ค่าอาหารกิจกรรมเก็บข้อมูล	1,200	บาท
27 ก.พ. 53	ค่าพาหนะไปประชุมเครือข่ายประจำเดือน	2,000	บาท
27 ก.พ. 53	ค่าอาหารที่มิวิจัยไปประชุม 2 มื้อ + ของฝาก	550	บาท
28 ก.พ. 53	ถ่ายเอกสารการประชุม	150	บาท
1 มี.ค. 53	ค่าอาหารกิจกรรมเก็บข้อมูลพร้อมอาหาร	2,175	บาท
9 มี.ค. 53	ค่าโทรศัพท์	500	บาท
10 มี.ค. 53	ค่าอาหารกิจกรรมเก็บข้อมูล	2,400	บาท
20 มี.ค. 53	ค่าพิมพ์งานเข้าเล่ม	700	บาท
23 เม.ย. 53	ค่าโทรศัพท์	100	บาท
23 เม.ย. 53	ค่าเดินทางถอนเงิน	200	บาท
24 เม.ย. 53	ค่าอาหาร อุปกรณ์จัดงานสงกรานต์	3,660	บาท
25 เม.ย. 53	ค่าพาหนะอาหารไปประชุมเครือข่าย	2,700	บาท
1 พ.ค. 53	ค่าอาหารกิจกรรมเก็บข้อมูล	3,300	บาท
1 พ.ค. 53	ค่าถ่ายเอกสาร	200	บาท
14 พ.ค. 53	ค่ากระดาษ ค่าเทป ค่าลูกแม็ก	167	บาท
15 พ.ค. 53	ค่าพิมพ์ถ่ายเอกสารเข้าเล่มบัญชีครัวเรือน	450	บาท
19 พ.ค. 53	ค่าพาหนะ	300	บาท
22 พ.ค. 53	ค่าพาหนะไปประชุมเครือข่ายเทศบาลบ้านปรก	2,000	บาท
22 พ.ค. 53	ค่าอาหาร	600	บาท
1 มิ.ย. 53	ค่าพิมพ์ถ่ายเอกสารวาระการประชุม	170	บาท
1 มิ.ย. 53	ค่าอาหารจัดกิจกรรมเก็บข้อมูล	2,025	บาท
7 มิ.ย. 53	ค่าพาหนะ	500	บาท
7 มิ.ย. 53	ค่าอาหารจัดกิจกรรมหมวดหมู่	800	บาท
7 มิ.ย. 53	ค่าโทรศัพท์	400	บาท
7 มิ.ย. 53	ค่าถ่ายเอกสาร	77	บาท
15 มิ.ย. 53	ค่าอาหารสรุปกิจกรรมหมวดหมู่	1,050	บาท
15 มิ.ย. 53	ค่าพาหนะ	500	บาท
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด		49,127	บาท

วาระที่ 3 เรื่องอื่นๆ

กำหนดประชุมแก่นำทีมวิจัยฯ ครั้งต่อไปในวันที่ 25 มิถุนายน 2553 เวลา 09.00 น. ณ อาคารคาโสดม

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นายจรรณ อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปการประชุมทีมวิจัยและสถานสัมพันธ์กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 78 พรรษา 12 สิงหาคม 2553

วันที่ 11 สิงหาคม 2553

ณ อาคารดาโลดม ตำบลเขาหิน อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นายสนั่น	เชิญผึ่ง	ทีมวิจัย
2. นางสาวท	พึ้งเพ็ญ	ทีมวิจัย
3. นายเผด็จ	วีระพันธ์	
4. นายประสาน	รัศมี	ทีมวิจัย
5. นางสุภาพร	พักอินทร์	ทีมวิจัย
6. นางเฉลียว	พุ่มเหลือเพ็ง	
7. นางอำพร	กางกร	
8. นางกลม	นนทนาค	
9. นางทองชุม	วงศ์รูปทอง	
10. นางอำนวย	มณีแสง	ทีมวิจัย
11. นางมณี	ธัญญเจริญ	ทีมวิจัย
12. นางเรณู	สัมฤทธิ์	
13. นายเจื้อ	เพ็งพันธุ์กล้า	
14. นางนภัสสร	อรุณมณี	
15. นายทองม้วน	ชูชาติ	
16. น.ส.ดวงดาว	ชูชาติ	
17. นางด้าย	ชูชาติ	ทีมวิจัย
18. ค.ช.สุเมธ	อรุณมณี	
19. น.ส.น้อย	ใจประเสริฐ	
20. นายมานิตย์	โพธิ์ศรี	ทีมวิจัย
21. นายป้อม	บัวไพจิตร	
22. นายบรรจง	สุวรรณศิริ	ทีมวิจัย
23. ค.ช.ศรัณย์	วีระพันธ์	
24. ค.ช.ปณิธาน	อยู่สภาพ	
25. ค.ช.เอกณรงค์	สุวรรณศิริ	
26. นายสมชาย	คล้ายน้อย	
27. นางชำนาญ	พึ้งพิศ	
28. นายประสงค์	หัตถมาคะ	
29. นางพัชรี	หัตถมาคะ	
30. นางจตุพร	อ่อมป่า	

31. ค.ช.สุกฤษฎ์ อ๋มป่า
32. นายจัญญ์ อรุณเมณี ทิมวิชัย

กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติวันแม่แห่งชาติ

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2553 ณ อาคารดาโลดม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมระลึกถึงพระคุณแม่ แสดงความกตัญญูต่อแม่ของแผ่นดิน ร่วมกันปลูกต้นไม้คนละ 1 ต้น และนิมนต์พระจำนวน 9 รูปมาเจริญพุทธมนต์ รับฉันภัตตาหารเพล

เป้าหมาย

สร้างความสัมพันธ์ในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำอาหารคาวหวานด้วยฝีมือที่ประณีต มาร่วมกันปลูกป่าในใจคน สร้างรอยยิ้มสร้างความสุข สร้างสรรค์ปัญญา

กำหนดการ

เวลา 07.00 น.	จัดเตรียมสถานที่สำหรับพระสงฆ์เจริญพุทธมนต์จำนวน 9 รูป
เวลา 09.00 น.	ลงนามถวายพระพร เตรียมต้นไม้ยืนต้นจำนวน 100 ต้น
เวลา 10.00 น.	พระสงฆ์จำนวน 9 รูปเจริญพระพุทธมนต์
เวลา 11.00 น.	ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์
เวลา 11.30 น.	ร้องเพลงสดุดีมหาราชนิ เข้ารับต้นไม้หน้าพระบรมรูปฉายาลักษณ์
เวลา 12.00 น.	พระสงฆ์ให้พร พรมน้ำพุทธมนต์
เวลา 13.00 น.	เสร็จพิธี

ผู้ร่วมงานร่วมรับประทานอาหารด้วยรอยยิ้ม มีความสุขเบิกบานอัมบุญกันทุกท่าน ทุกคนรับต้นไม้ของแม่ ไปปลูกผู้ร่วมงานได้ร่วมกันบริจาคเงินจำนวน 935 บาท นำไปถวายพระ 9 รูป 1,100 บาท ค่าพาหนะวัด 100 บาท ค่าน้ำดื่ม รูปเทียนดอกไม้ม 230 บาท ทุกคนได้แบ่งงานวางแผนตามความรับผิดชอบ นายสนั่น นายประสาน จัดที่สำหรับพระสงฆ์ นายเผด็จ ถ่ายภาพ นางเจลิยว จุฑเทียนรูป นางอำนวย นำนุชาพระกราบพระ อารธนาศีล ถวายข้าวพระพุทธ ถวายข้าวพระสงฆ์ ทุกคนนำอาหารคาวหวานมาถวายพระ

บรรยากาศ

ตั้งแต่เริ่มจนจบสิ้นสุดกิจกรรม มีแต่รอยยิ้ม เอื้ออาทร แต่ละคนช่วยกัน งานทุกอย่างเหมือนกับทุกคนมีความชำนาญ เชี่ยวชาญ ทุกคนเต็มไปด้วยพลังแห่งความสุขทุกคนอยากให้จัดงานบ่อยๆ

ผลที่เกิดขึ้น

กิจกรรมของชุมชนได้มีส่วนร่วม สร้างความสัมพันธ์ แสดงออกความจงรักภักดี ความกตัญญู ได้ปลูกต้นไม้ในใจคน ร่วมเฉลิมพระเกียรติวันสำคัญของชาติ

ปัญหาอุปสรรค

คนในชุมชนไม่หยุดงาน ปัญหาเงินเศรษฐกิจวิกฤติภัยธรรมชาติ ทำนาข้าวไม่ได้ข้าว หันไปทำอ้อย ไปรับจ้างหมดหลายคนต้องแบ่งเวลาให้สามีมาร่วมงานหรือให้ภรรยาหรือให้ลูกมา

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในครั้งต่อไป

1. สร้างความเข้าใจ พุดคุยหารายได้เพิ่ม
2. สร้างความสำคัญมอบกิจกรรม ระดับประเทศ

3. พัฒนาอาชีพเพื่อความมั่นคง

ข้อสังเกต

ทุกคนยังห่วงปากท้อง ห่วงรายได้เลยไม่มาร่วมงาน ถ้าเหตุการณ์ปกติคงดีเหมือนเดิม

นายจรรยา อรุณมณี
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปบทเรียนและบททวนการดำเนินงานโครงการ
โครงการแนวทางการหนีสินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี
วันที่ 1 ตุลาคม 2553 เวลา 10.00น. – 13.20 น.
ณ อาคารศาลาโดม ต.บ้านเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสนั่น	เจริญผึ้ง
2. นางสาวท	พึ้งเพ็ญ
3. นายจรูญ	อรุณมณี
4. นางสุมาลี	ธัญญาเจริญ
5. นายสุรชัย	อิมสำราญ
6. นายสมชาย	ภคหิรัญจิรพท์
7. นายโกวิท	ปานดี
8. นางสุภาพร	ทองประสม
9. นางเรณู	สัมฤทธิ์
10. นางพา	ทิพขสัณวลย์
11. นางณิษกมล	ภคหิรัญจิรพท์
12. นายประสาน	รัศมี
13. นายเอกชัย	อังกาบ
14. นายบงการณ	แก้วชุม

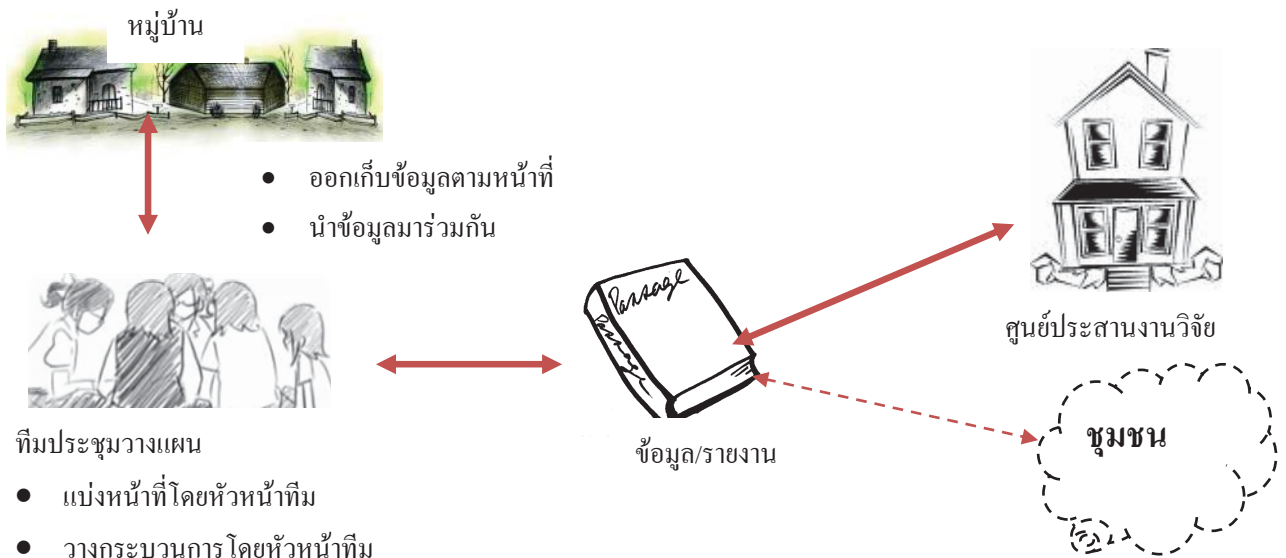
เริ่มประชุมเวลา 10.00น.

ช่วงแรกประเมินความเข้าใจในเรื่องของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยใช้คำถามว่า งานวิจัยคืออะไร ทีมวิจัยบางคนก็มีความเข้าใจว่า

- คือการเก็บข้อมูล จดบันทึก
- การประชุมพูดคุย
- การสังเกต

คาดว่าวิธีการนี้จะทำให้ทีมบางคนเข้าใจพร้อมๆ กันถึงความหมายงานคำว่างานวิจัย การลงไปในครั้งนี้มุ่งเน้นให้ทีมวิจัยซักถามที่เสียงเป็นส่วนใหญ่

ที่เลี้ยงชวนทีมวิจัยทบทวนการทำงานที่ผ่านมา ทีมวิจัยเล่าให้ฟังว่าการทำงานที่ผ่านมา เป็นการทำงานเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อส่งมายังศูนย์ประสานงานเท่านั้น แต่ไม่เข้าใจว่าข้อมูลนั้นจะต้องนำมาใช้ประโยชน์ในชุมชน

ทีมวิจัย : แล้วทำไมต้องเอาข้อมูลให้กับคนในหมู่บ้านด้วย

พี่เลี้ยง : ทำไมเราถึงลดย่อยภายในครัวเรือนเรา

ทีมวิจัย : ก็เราฉบับที่ครัวเรือน

พี่เลี้ยง : นั่นเป็นเพราะว่าเราข้อมูลใหม่ ถ้าเราให้คนอื่นได้รู้ที่เราใช้ทำอะไรไปบ้าง และลดอะไรไปบ้าง เพื่อว่าคนในหมู่บ้านมีปัญหาเดียวกับเราเขาอาจจะใช้วิธีการของเราแก้ไขปัญหานั้นก็ได้ หรือเราอาจจะได้รู้วิธีของเขาและปรับเปลี่ยนตามเขาก็ได้

พี่เลี้ยง : จากนั้นก็ให้ทีมลงทบทวนเป้าหมายของการดำเนินโครงการวิจัย

ทีมวิจัย : - เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน

- เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดินตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

- เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน

- เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน

พี่เลี้ยง : เมื่อทีมเองเห็นเป้าหมายร่วมกันแล้วคิดว่าควรมีการทำงานอย่างไรต่อไป เพื่อให้เราไปถึงจุดหมาย

ทีมวิจัย : เราต้องร่วมกันทำ แต่ก่อนอื่นเราต้องวางแผนร่วมกัน และต้องช่วยกันทำ และร่วมรับผลนั้น

พี่เลี้ยง : แต่งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จะเพิ่มการ ถอดบทเรียนลงไปด้วย เพราะการรับผลของเราคิดว่าน่าจะมีทั้ง ผลที่ดี และผลที่ไม่ได้ แต่งานนี้เราจะเอาสิ่งที่ไม่ดีมานั่งคุยกันว่าทำไมออกมาไม่ดี และถ้าจะทำให้ดีจะต้องทำอย่างไร

ทีมวิจัย : แล้วการถอดบทเรียนคืออะไร

พี่เลี้ยง : การถอดบทเรียน คือ การทบทวนในสิ่งที่ตนเองได้ทำมา เมื่อช่วงเวลาที่แล้ว เมื่อเช้า เมื่อวาน หรือเมื่อสองวันที่แล้ว ว่า เราทำอะไร เห็นอะไร ได้อะไร รู้สึกอย่างไร แล้วจะปรับอะไร ช่วงก่อนกลับเราจะลองถอดบทเรียนกันดู

พี่เลี้ยง : ตั้งแต่เช้าจนถึงขณะนี้ เมื่อเราได้มาร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและการเก็บข้อมูล แล้ว เรา รู้สึกหรือมีความคิดเห็นกันอย่างไร ครับ

- ทีมวิจัย :
- รู้สึกดีนะ เพราะเราจะได้เอาสิ่งที่ได้พูดคุยกันนี้ ไปใช้กับงานวิจัยที่กำลังจะทำอยู่
 - คิดว่างานวิจัยนี้มีประโยชน์ ช่วยลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของเราได้ เพราะแต่เดิมเราได้เงินมาเราก็ใช้ซึ่งไม่รู้ว่าจะแต่ละเดือนเราใช้อะไรบ้าง แต่เมื่อได้จัดทำให้เห็นว่าแต่ละเดือนเราต้องมีรายจ่ายที่เป็นสินค้าสิ้นเปลืองมาก เช่น บุหรี่ เหล้า หอย และเวลาเต็มหลักก็ต้องซื้ออาหารแก้มหลักก็ยังสิ้นเปลือง เมื่อจดแล้วก็รู้ จึงต้องลดและเลิกสิ่งเหล่านั้น ซึ่งก็ทำให้สุขภาพเราดีอีกด้วย
 - เห็นว่าบางครั้งการทำงานผิดพลาดก็เกิดขึ้นจากตัวเราเอง ซึ่งเมื่อก่อนเราจะมองคนอื่นก่อนแต่ตอนนี้เราต้องมองที่ตัวเองเป็นเรื่องแรก
 - รู้สึกสนุกดี เพราะเราได้มีโอกาสได้มานั่งคุยกัน ซึ่งเวลาส่วนใหญ่ของเราต่างคนต่างทำงานของตัวเองไม่ได้มานั่งคุยกันแบบนี้ รู้สึกดีที่ได้มาร่วมคุยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแต่ละคน

พี่เลี้ยง : การที่ชาวบ้านได้มีกิจกรรมร่วมกันหรือการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เป็นหัวใจหลักของ

กระบวนการ

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่เราได้มาระดมความคิดในการแก้ปัญหาของเราเองนั้นจะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเบาบางลงและหายไปมากที่สุด งานวิจัยเราเรียกว่า “กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน” แล้วพี่ๆ ทราบไหมครับว่า การมีส่วนร่วมคืออะไร และอะไรบ้างคือการมีส่วนร่วมฯ

- ทีมวิจัย :
- การที่เราเฝ้าเวทีประชาคม
 - การที่เราแสดงความคิดเห็นในการลงมติของหมู่บ้าน

พี่เลี้ยง : แล้วเวลามีหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้หรือมาส่งเสริมให้เราปลูกมะม่วงในพื้นที่ หลังจากนั้นเราก็ได้ปลูกมะม่วง เพราะเจ้าหน้าที่มาส่งเสริมให้ปลูกและคิดว่าน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีต่อเกษตรกรของที่นี่ อย่างนี้เรียกว่าการมีส่วนร่วมหรือไม่?

ทีมวิจัย : ก็น่าจะเป็นการมีส่วนร่วม (ตอบแบบไม่แน่)

พี่เลี้ยง : ในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นนั้น เราจะให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนมาก ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วม นั้น คือ – ร่วมกันคิด วางแผน ออกแบบการดำเนินงาน – ร่วมกันทำ ทำในสิ่งที่ชุมชนเห็นประโยชน์ ร่วมกัน ทำตามแผนที่ชุมชนร่วมกันออกแบบไว้ – และร่วมกันรับผลที่จะเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมทั้ง 3 ช่วงการทำงานนี้เราควรมีส่วนร่วมกันตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง เพื่อให้ถึงเป้าหมายที่เราร่วมกันกำหนดไว้ สำหรับการทำงานวิจัยครั้งต่อไป เราควรมีการวางแผนก่อนทำทุกครั้ง มีการกำหนดบทบาทหน้าที่กันชัดเจน และร่วมกันออกแบบในกระบวนการของกิจกรรมนั้น โดยจะมีพี่เลี้ยงวิจัยและทีมวิจัยร่วมกันวางแผนร่วมกัน และเมื่อมีกิจกรรมก็จะมีพี่เลี้ยงมาร่วมด้วยทุกครั้ง

ถอดบทเรียน

ความรู้สึกในวันนี้

- ดีที่ได้พูดคุยกัน
- ไม่เครียดเหมือนเมื่อก่อน
- มั่นใจมากขึ้นว่าต้องทำได้

สิ่งที่ได้เรียนรู้

- เข้าใจงานวิจัยมากขึ้น
- การจดบันทึกช่วยให้เราลดหนี้ได้จริงๆ
- เข้าเพื่อนในทีมวิจัยมากขึ้น

- กล้าพูดกล้าคิดมากกว่าเดิม
- เรียนรู้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจดบันทึก
- รู้จักการมองตัวเอง เรียนรู้ตัวเอง
- เราต้องรู้จักใส่ใจคนอื่น
- การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

ปิดประชุมเวลา 13.20 น.

นายสนั่น เชิญฝิ่ง
ผู้บันทึก

สรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการ
วันที่ 14 ตุลาคม 2553 เวลา 10.30 น. – 13.30 น.
ณ อาคารคาโอดม ตำบลเขาหิน อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายเอกชัย	อังกาบ
2. นายสิริแสง	ทิวรรชนะ
3. นายบรรจง	สุวรรณศิริ
4. นายเจือ	เพ็งพันธ์นำ
5. นางณิชาคมล	ภคิรัญวิรุฬห์
6. นางเรณู	สัมฤทธิ์
7. นางกมล	นันทนาคร
8. นางสุมาลี	ชัยเจริญ
9. นายสนั่น	เจริญผิง
10. นางสาวท	พิชเพ็ญ
11. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด

เริ่มประชุมเวลา 10.30 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด ขวนทมิวจัยพุดคุยเรื่องรายละเอียดเพิ่มเติมจากการเขียนรายงานที่ทมิวจัยได้ส่งไปให้
ทมิพระสานงาน ดังนี้

1. ข้อมูลขัดแย้งกัน ได้แก่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ ทำนา ทำสวน แต่พออยู่ในโครงการบอกว่าที่ดินทรายขี้เป็ด ไม่รู้ว่าหมู่บ้านเดียวกันหรือเปล่า
2. แผนที่แสดงบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกและเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง
3. แผนที่แสดงการแบ่งเขตหมู่บ้านในตำบลเขาหิน
4. ปัจจุบันสภาพพื้นที่ วิถีชีวิตของชุมชนบ้านนิคมเกษตรกรรมเพื่อการส่งออกเป็นอย่างไร ควรมีรูปภาพประกอบ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับโครงการในปี 2532
5. ตารางรายชื่อสมาชิกองค์การเกษตรที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สินในช่วงเริ่มต้นโครงการจังหวัดสุพรรณบุรี ในข้อมูลหนี้ มีจำนวนไม่ครบ ทมิวจัยช่วยเติมตัวเลขให้ครบ เพื่อนำมารวบรวมหนี้ทั้งหมดว่าจริงๆ แล้วมีอยู่เท่าไร
6. สรุปว่าปัจจุบันเหลือหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เท่าไร หนี้จากกองทุนฟื้นฟูเท่าไร
7. การเอาชนะหนี้สินในครอบครัว (หัวข้อ 2.4.1) ผลที่ได้เป็นอย่างไร
8. ข้อมูลของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในเรื่องของจำนวนสมาชิก จำนวนเงินออม เงินกู้ ปัจจุบันมีเท่าไร
9. ข้อมูลรายละเอียดของกองทุนฟื้นฟูที่เป็นเจ้าหนี้รายใหม่ มีกลไกการดำเนินงาน ปัจจัย เงื่อนไขอย่างไร สมาชิก ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้มีอะไรบ้าง คล้ายกับข้อมูลของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของเขาดิน

10. รูปภาพทั้ง 4 กิจกรรม อย่างละ 1 รูปภาพ จำนวน 5 รูปภาพ จากเวทีสร้างความเข้าใจ ประวัติศาสตร์ชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูล และเวทีสรุปหมวดหมู่ข้อมูล

จากนั้นนายเอกชัย อังกาบ ขุนทิมวิชัยพูดคุยในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้
กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย

-กล้าพูด กล้าแสดงออก จากการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลและเผชิญกับปัญหาภาวะหนี้สิน ทิมวิชัยจึงสามารถพูดได้และนำเสนอกับหน่วยงานต่างๆ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย (ตนเอง ทิมวิชัย ชุมชน)

-ทิมวิชัย ใจเย็นลง กล้าพูด กล้าแสดงออก ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ลดการดื่มเหล้า เนื่องจากคาดว่าทิมวิชัยจะมีกระบวนการแก้ไขปัญหานี้สินได้จริง

-เริ่มมีการบันทึกข้อมูลรายรับ – รายจ่าย จึงเห็นตัวเลขรายจ่าย ทำให้เริ่มอดออมเนื่องจากลูกต้องเรียนหนังสือ และต้องการลดหนี้สิน

-มีการพูดคุยระหว่างทิมวิชัยและทิมวิชัยกับชาวบ้านเพิ่มขึ้น

กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างทิมวิชัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานวิจัย (ทิมวิชัยกับชุมชน ทิมวิชัยกับพี่เลี้ยง ทิมวิชัยกับ สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)

-เนื่องจากปัญหาภาวะหนี้สินเป็นปัญหาร่วม ทิมวิชัยจึงได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี เพราะว่าการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ปัญหา / อุปสรรค

-เวลาไม่ตรงกัน จึงไม่สามารถมาร่วมเวทีได้ทุกครั้ง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

-ทีมพี่เลี้ยงเข้าร่วมเวทีและลงชุมชน ทำให้ทิมวิชัยสามารถปรึกษาเวลามีปัญหาได้

จากนั้นทิมวิชัยได้พาลงพื้นที่เพื่อดูสภาพพื้นที่ แปลงทำการเกษตร และสภาพบ้านเรือนในนิคมเกษตรบ้านเขาดิน

ปิดประชุมเวลา 13.30น.

นางสุมาลี ธัญญเจริญ
ผู้สรุปรายงานการประชุม

สรุปบทเรียนและผลการดำเนินงาน

โครงการแนวทางการจัดการหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 09.45 น. – 13.30 น.

ณ อาคารตาโลดม ตำบลเขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสนั่น	เจริญผึ่ง
2. นายสุรชัย	อิมสำราญ
3. นางสาวท	พึ้งเพ็ญ
4. นายบรรจง	สุวรรณศิริ
5. นายสมชาย	คล้ายน้อย
6. นายประสาน	รัศมี
7. นางสุมาลี	ธัญญเจริญ
8. นางสาววลย์	โพธิ์ศรี
9. นายธีรวัฒน์	บุญค่อ
10. นายสังเวียน	ทองประสม
11. นายชัยนุวัฒน์	มณีศรีจำ
12. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด
13. นายพศิน	เผ่าพงษ์

เริ่มประชุมเวลา 09.45 น.

นายชัยนุวัฒน์ มณีศรีจำ ทีมประสานงาน ชวนทีมวิจัยพูดคุยเพื่อสรุปบทเรียนและทบทวนการดำเนินงานโครงการ สำหรับจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ สรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้สินในปัจจุบัน นอกเหนือจากกลุ่มสหกรณ์ที่เกิดจาก ชกส.

- จาก ชกส. ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ไปแล้ว
- จากการใช้ชีวิตประจำวัน ต้องวิเคราะห์ให้ชัด เพื่อนำสู่การค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

2.1 การเอาชนะภาระหนี้สินในครอบครัว

- สำรวจรายรับ - รายจ่ายในครอบครัว
- จัดบันทึกบัญชีครัวเรือนทุกวัน
- ลด ละ เลิก อบาขอบาขมุข สิ่งที่ไม่จำเป็นในชีวิต

ทีมวิจัยได้มีการพูดคุยทั้ง 3 วิธีผ่านการสรุปรายรับ-รายจ่ายของแต่ละคน รายละเอียดดังในตารางสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับรายรับ – รายจ่ายของทีมวิจัย ม.11 ต.เขาดิน อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งคุณชินนุวัฒน์ มณีศรีจำ ได้ชี้แจงแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านเกี่ยวกับการลดต้นทุนในการใช้จ่ายและการวางแผนระยะยาวการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และได้แนะนำว่าชาวบ้านควรจะรวบรวมกลุ่มกัน 1 - 2 ครั้งต่อเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนพูดคุยช่วยเหลือกันและได้แนะนำว่าควรจะหาพื้นที่ว่างประกอบอาชีพเสริมขึ้นมา เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เพื่อจะมีรายได้เสริมขึ้นมา

2.2 กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ม.11 ต.เขาดิน

ขณะนี้กลุ่มสัจจะออมทรัพย์มีการดำเนินงานในชุมชนเพื่อให้ทุกคนได้มีเงินออม และปล่อยกู้เป็นงวดๆ สัปดาห์ละครั้ง ซึ่งไม่ค่อยได้มีการจัดสวัสดิการภายในกลุ่มมากนัก ส่วนใหญ่เป็นการปล่อยกู้จึงทำให้ดอกเบี้ยมีน้อยจากการส่งงวดนานครั้งละ 1 ปี ทีมวิจัยกำลังอยู่ระหว่างการค้นหาแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และสามารถนำเงินที่มีอยู่ในกลุ่มมาช่วยเหลือสมาชิกในการปลดหนี้ทดแทนเงินกู้ยืมจากระบบต่อไป

2.3 กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

- มีชาวบ้านที่เข้าร่วมกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จำนวน 30 คน มีการจ่ายเงินให้กองทุนฯ ตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้วแต่เงินต้นของแต่ละบุคคล และผู้ที่ไม่เข้าร่วมบางส่วนก็ส่งหนี้ให้ ธกส. บางส่วนก็
- นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมได้จากโครงการไปปรับแก้ไขโครงการส่งเสริมการเกษตรครบวงจรและยั่งยืน โครงการโรงสีชุมชนพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลผลิต ซึ่งได้เคยส่งให้กองทุนฟื้นฟูเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับแก้ สำหรับเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการช่วยฟื้นฟูเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถปลดหนี้ได้

จากการประเมินผลและรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้น พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่สำคัญ คือ การจับบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในสิ่งที่มากเกินความจำเป็น และค้นหาแนวทางการเพิ่มรายได้จากทุนเดิมของแต่ละบุคคล สิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง คือ การนำรายรับ-รายจ่ายมาพูดคุยร่วมกันอย่างเปิดเผย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยกันค้นหาแนวทางการลดหนี้สินดังในตารางสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับรายรับ – รายจ่ายของทีมวิจัย ม.11 ฯ ซึ่งบางครั้งการลดหนี้สินอาจจะไม่ต้องใช้เงิน เช่น นายบรรจง สุวรรณศิริ ทำอาชีพค้าขายตามสถานที่ต่างๆ สามารถช่วยเหลือ / สอบถามจากพื้นที่อื่นๆ ว่ามีไม่สำหรับเผื่อถ่านหรือไม่ให้กับนางสงวาลย์ โพธิ์ศรี รวมทั้งราคาข้าวสารอินทรีย์ในพื้นที่อื่นๆ เป็นอย่างไรให้กับนายสนั่น เชิญผึ่งและนางสุมาลี ธัญเจริญ การนำข้าวอินทรีย์ของกลุ่มไปทำส่งขายให้กับเครือข่ายพื้นที่อื่น (ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม) เป็นต้น รวมทั้งควรมีการปรับการบริหารจัดการกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ฯ เพื่อนำเงินในกลุ่มมาปล่อยกู้ให้กับสมาชิก ช่วยลดหนี้จากระบบเหมือนกับชุมชนบ้านหนอง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ตัวจริงหนี้ไม่ให้เพิ่มขึ้น และการของบประมาณจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในการมาพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการฟื้นฟูเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถปลดหนี้ได้อีกทางหนึ่ง

ตารางสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับรายรับ – รายจ่ายของทีมงานบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นายสนั่น เจริญสิง (3 คน)	8 ไร่ แบ่งปลูก อย่างละ 4 ไร่	● การทำนาข้าว 20,000 บาท/ปี (ถ้าไร หลังหักค่าใช้จ่าย) ● การปลูกอ้อย 30,000 บาท/ปี (ถ้าไรหลัง หักค่าใช้จ่าย) ● รับจ้างบรรทุกของในหมู่บ้าน ● เงินเดือนผู้ใหญ่บ้าน (ไม่มีเหลือ เนื่องจากมีภาษีสังคม) รวมรายรับ 50,000 บาท/ปี	● ส่งหนี้กองทุน 18,000 บาท/ปี ● รายจ่ายในครัวเรือนไม่มี เนื่องจากปลูก ข้าวไว้กินเอง รวมรายจ่าย 18,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 32,000 บาท/ปี เนื่องจาก ● ไม่มีภาระเรื่องส่งลูกเรียน ● ปลูกข้าวอินทรีย์ (ไม่มีต้นทุน ปุ๋ยเคมี) ● ปลูกกล้วย (ไว้กินเอง เหลือจึง ขาย) ● จัดบัญชีครัวเรือน ● ผ่อนหนี้กับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	● ทำบัญชีครัวเรือนที่ลง รายละเอียด เพื่อ วิเคราะห์ตนเองในการ ลด ละ เลิก สิ่งที่ไม่ จำเป็น เป็นการลด รายจ่าย
นายสุเทพ บุญต่อ (4 คน)	8 ไร่	● การปลูกอ้อยจำนวน 8 ไร่ เพิ่งจะปลูก ยังไม่มีรายได้ ● รับจ้างเดือนละ 9,000 บาท (รวมภรรยา ด้วย) รวม 108,000 บาท/ปี รวมรายรับ 108,000 บาท/ปี	● ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี ● ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 32,000 บาท/ปี ● ส่งเงินกองทุนหมู่บ้าน 12,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 116,000 บาท/ปี	ติดลบ -8,000 บาท/ปีเนื่องจาก ● ปลูกข้าวพบปัญหาเพลี้ยลง ทำให้ "ไม่มีรายได้" ● มีรายได้จากการรับจ้างอย่างเดียว เพราะว่าอ้อยยังตัดไม่ได้ ● ต้องส่งลูกเรียนหนังสือจึงมี รายจ่ายมาก ● ทำไรในที่ดินของพี่ชาย และพี่ชาย จ่ายหนี้สินกับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	● ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อ ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ● ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่ม รายได้ ● หากขายอ้อยได้ ควร บริหารจัดการหนี้สินให้ เสร็จสิ้น อย่าให้มี หนี้สินสะสม

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นางสังวาล โพธิ์ศรี (4 คน)	5 ไร่ 1 งาน	- ปลูกมะม่วง 5 ไร่ และปลูกฝรั่ง 1 งาน ได้กำไร 16,000 บาทต่อปี - เผ่าถ่าน 240,000 ต่อปี รวมรายรับ 256,000 บาท/ปี	- ค่าใช้จ่ายเดือนละ 9,000 บาท รวม 108,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 120,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 136,000 บาท/ปี เนื่องจาก เผ่าถ่านจากไม้ที่ตัดจากสวน / ไร่ ต่างๆ โดยไม่มีต้นทุน	- ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น - สำรวจพื้นที่ที่มีไม้สำหรับเผ่าถ่านในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง - วางแผนปลูกป่าไฟ / ไม้เพิ่ม เพื่อสำรองไม้ไว้สำหรับเผ่าถ่าน เป็นการเพิ่มรายได้จากการเผ่าถ่านที่มีการจัดการอย่างเหมาะสม
นายสุรัชชัย อิ่มถำราญ (4 คน)	8 ไร่	การทำงานข้าว 150,000 บาท/ปี รวมรายรับ 150,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการทำงาน 30,000 บาท/ปี - ค่าเล่าเรียนของลูกและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 90,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - ส่งให้พ่อแม่ 72,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 204,000 บาท/ปี	ติดลบ -54,000 บาท/ปี เนื่องจาก มีรายได้จากการทำนาอย่างเดียว	- ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและไม่สร้างหนี้สินเพิ่ม - ค้นหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน - ทำนาอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนในการทำนา

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นายบรรจง สุวรรณศิริ (4 คน)	7 ไร่ 2 งาน	- การปลูกอ้อย 170,000 บาท/ปี - ค่าขาย 288,000 บาท/ปี รวมรายรับ 458,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการปลูกอ้อย เป็น เงินกู้ 38,000 บาท ค่าปุ๋ยและยา 20,000 บาท ลงทุน 47,000 บาท - ผ่อนรถลำหรับใช้ขายของตลาดนัด 96,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 12,000 บาท/ปี - ส่งเงินลั้จจะ 2,400 บาท/ปี - ส่งเงินประกันชีวิต 9,600 บาท/ปี - ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 108,000 บาท/ปี - ค่าเล่าเรียนลูก 60,000 บาท/ปี รวมรายจ่าย 393,000 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 65,000 บาท/ปี เนื่องจาก - มีรายได้จากการค้าขายเป็นหลัก - มีรายได้เสริมจากการปลูกอ้อย (ยังไม่รวมค่าน้ำมันรถยนต์ หากคิดเป็นค่าน้ำมันรถยนต์เดือนละ 5,000 บาท รวม 60,000 บาท/ปี ก็เหลือเพียง 5,000 บาทเท่านั้น)	- เมื่อผ่อนรถหมดคิดว่าจะมีรายได้เพิ่ม - เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้รถในการค้าขาย - ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน - เมื่อลูกเรียนจบจะสามารถลดค่าใช้จ่ายได้
นางสาว พึ่งเพ็ญ (5 คน)	4 ไร่	- การทำนาข้าว 3 ครั้ง 84,000 บาท/ปี (กำไรหลังหักค่าใช้จ่าย) - เงินเดือนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 60,000 บาท/ปี - ขายผัก 54,000 บาท/ปี รวมรายรับ 198,000 บาท/ปี	- ต้นทุนในการทำนา 30,000 บาท/ปี - ค่าสุรา (สามี) 14,400 บาท/ปี - ค่าห่วย (สามี) 3,600 บาท/ปี - ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 72,000 บาท/ปี - ส่งให้พ่อแม่ 8,000 บาท/ปี - ช่วยงาน / สังคม 4,00 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 17,000 บาท/ปี - ส่งเงินลั้จจะ 9,600 บาท/ปี (4 คน) รวมรายจ่าย 158,600 บาท/ปี	มีเงินเหลือ 39,400 บาท/ปี เนื่องจาก - มีรายได้จากการประมงรับเหมา เป็นครั้งคราว - ผ่อนหนี้กับกองทุนฟื้นฟู (ระยะเวลา 20 ปี)	ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น (สุรา บุหรี่) และไม่สร้างหนี้สินเพิ่ม

ทีมวิจัย	พื้นที่	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ	สิ่งที่ควรพัฒนาต่อ
นางสุมาลี ธีบุญ เจริญ (3 คน)	8 ไร่	- การปลูกอ้อย ยังตัดขายไม่ได้ จึง ไม่มี รายได้ - การทำงานอินทรีย์ 4 ไร่ 2 งาน 45,000 บาท/ปี - เผ่าถ่าน 20,000 ต่อปี รวมรายรับ 65,000 บาท/ปี	- ลงทุนปลูกอ้อย 62,000 บาท/ปี - ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 36,000 บาท/ปี - ค่าน้ำมันรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์ 24,000 บาท/ปี - ส่งหนี้สินรวมดอกเบี้ย 10,000 บาท/ปี - ค่ายาและนมให้พ่อแม่ 3,600 บาท/ปี รวมรายจ่าย 135,600 บาท/ปี	ติดลบ -70,600 บาท/ปี เนื่องจาก - ขณะนี้มีรายได้จากการทำนาอย่าง เดียว - มีแรงงาน 1 คน และมีภาระที่ต้อง ดูแลพ่อแม่ที่ป่วยอยู่ที่บ้าน จึงมี เวลาจำกัดในการประกอบอาชีพ	- ทำบัญชีครัวเรือนเพื่อ ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น - ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่ม รายได้ ทำที่สามารรถทำ ได้ และจัดเวลาให้ สมดุลกับการดูแลพ่อแม่ - หากขายอ้อยได้ ควร บริหารจัดการหนี้สินให้ เสริมเงิน อย่าให้มี หนี้สินสะสม คาดว่า จะมีเงินเพียงพอ สำหรับการลงทุนครั้ง ต่อไป

สำหรับคุณสังวีน ทองประสม ปลูกอ้อยจำนวน 2 ไร่ ปลูกมะม่วงจำนวน 5 ไร่ ประกอบอาชีพค้าขาย (ขายผักตามตลาดนัด) มีรายได้ 100,000 บาท/ปี แต่เนื่องจากประสบอุบัติเหตุจึงไม่มีรายได้ และจำรายละเอียดของรายจ่ายไม่ได้ เนื่องจากกรรขยาเป็นผู้จดรายละเอียด และไม่ได้นำเข้าร่วมการประชุม

3. บทเรียนการวิจัย

3.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัย

1. ทราบเครื่องมือในการทำงาน คือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้สามารถกำหนดทิศทางการทำงานได้
2. การลงมือทำงานด้วยตนเอง เช่น การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการสรุปข้อมูล ช่วยให้ทีมวิจัยสามารถจัดการตนเองได้

3.2 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

ตนเอง / ทีมวิจัย

1. ได้เรียนรู้เรื่องการวางแผนในการทำงาน ทำให้สามารถจัดการตนเองได้ดีขึ้น
2. ได้ความคิดใหม่ๆ ที่ดีขึ้นกว่าเดิมที่เคยมี
3. มีการนำข้อมูลไปต่อรอง / เปรียบกับธนาคารและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
4. ความทุกข์และความกลัวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นลดลง เนื่องจากมีความมั่นใจจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้
5. กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถนำเสนอเรื่องต่างๆ ให้ผู้อื่นทราบได้ ใจเย็นและรับฟังผู้อื่นเพิ่มขึ้น
6. มองตนเองเพิ่มขึ้น มีการใช้เหตุผลพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจลงมือทำ และคิดตามระหว่างการทำงาน
7. รู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

ชุมชน

1. การทะเลาะ / ความขัดแย้งลดลง เนื่องจากการใช้เหตุผลในการพูดคุยเพิ่มขึ้น
2. มีการนำข้อมูลมาใช้ในการประชุม / พูดคุย นำประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตั้งแต่อดีต – ปัจจุบันมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน จัดทำบันทึกการประชุม เพื่อสร้างการเรียนรู้ในทีม และนำสู่การค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

หากจะพูดถึงกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้งหมด ได้แก่ เวทีสร้างความเข้าใจ โครงการ การประชุมทีมวิจัย การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล การศึกษาดูงาน การประชุมเครือข่ายนั้น ทีมวิจัยนำเสนอว่า แต่ละขั้นตอนทำให้เกิดการเรียนรู้ดังนี้

1. การประชุมทีมวิจัย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเปิดใจ และเกิดความสามัคคีในการทำงาน
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้เกิดการจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ
3. การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ทำให้มีการนำข้อมูลมาใช้อย่างเหมาะสมกับการตัดสินใจแก้ไขปัญหา เช่น การปลดหนี้จาก ธกส. โดยการผันเข้ากองทุนฟื้นฟู เนื่องจากมีดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และมีระยะเวลาในการปลดหนี้ระยะยาวถึง 20 ปี

4. การศึกษาดูงาน ทำให้ทราบแนวทางการแก้ไขปัญหามิในพื้นที่อื่นๆ แต่ทีมวิจัยก็ต้องนำมาปรับให้เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง
5. การประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นช่วยเรื่องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายและนำบทเรียนจากพื้นที่อื่นมาปรับใช้กับการทำงานของโครงการและการดำรงชีวิตของตนเองและทีมวิจัย

หน่วยงาน

มีการนำกระบวนการมีส่วนร่วมไปปรับใช้กับหน่วยงานต่างๆ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม ดังนี้

ธกส.

มีการเจรจาต่อรองถึงการแก้ไข / ยุติปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เบื้องต้นเจ้าหน้าที่แจ้งว่าหากสามารถยุติปัญหา / ชำระหนี้สินได้ก็จะเป็นการดี ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอคำตอบว่าผลสรุปจะเป็นเช่นไร

กองทุนฟื้นฟู

- การจัดทำเอกสารถูกต้องและเป็นไปตามเงื่อนไขของกองทุนฟื้นฟู เนื่องจากทีมวิจัยได้ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวม สรุปวิเคราะห์ และนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดทำโครงการจากการทำงานวิจัย
- ทราบความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผล ขั้นตอนการดำเนินงาน เนื่องจากผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาเรียบเรียง เพื่อนำเสนอให้กองทุนฟื้นฟูทราบอย่างเป็นระบบ / ขั้นตอน ทำให้กระบวนการเตรียมเอกสารเรียบร้อยตามที่แหล่งทุนต้องการ

3.3 ปัญหาการวิจัย

ปัญหาส่วนตัว เช่น เข้ามาร่วมทำงานวิจัย ทำให้ต้องมีการพูดคุยกับทีมวิจัย และเข้าไปร่วมเรียนรู้ดูงานในพื้นที่อื่นๆ ในขณะที่มีภาระส่วนตัวที่ต้องรับผิดชอบ (พ่อแม่ป่วยอยู่กับบ้าน) ทำให้เราจะมีกินหรือไม่ ทำให้ทีมวิจัยบางส่วนต้องเลือกบางเวทีที่ตนเองสามารถเข้าร่วมเรียนรู้ได้ตามการจัดการสมดุลของตนเองอย่างเหมาะสมกับวิถีของตนเอง

3.4 ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย พี่เลี้ยง และทีมวิจัย

ต้องการให้พี่เลี้ยงได้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยเป็นระยะๆ เนื่องจากช่วงที่ผ่านมาทีมวิจัยมีการเรียนรู้และนำกระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นไปปรับใช้กับการประชุม / การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำให้มีการปรับเปลี่ยนหลายอย่าง เช่น กระบวนการจัดเตรียมเอกสารเสนอต่อหน่วยงานต่างๆ การติดต่อประสานงาน การนำเสนอ การสื่อสาร และการนำข้อมูลไปต่อรองกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล เนื่องจากมีฐานข้อมูล เป็นต้น

ปิดประชุมเวลา 13.30 น.

นายสนั่น เชิญฝิ่ง
ผู้สรุปรายงานการประชุม

ข. ภาพกิจกรรมของโครงการ

การประชุมทีมวิจัย

เวทีสร้างความเข้าใจ

เวทีเก็บรวบรวมข้อมูล

เวทีจัดหมวดหมู่ / เก็บรวบรวม

เวทีสรุปผลการดำเนินงาน